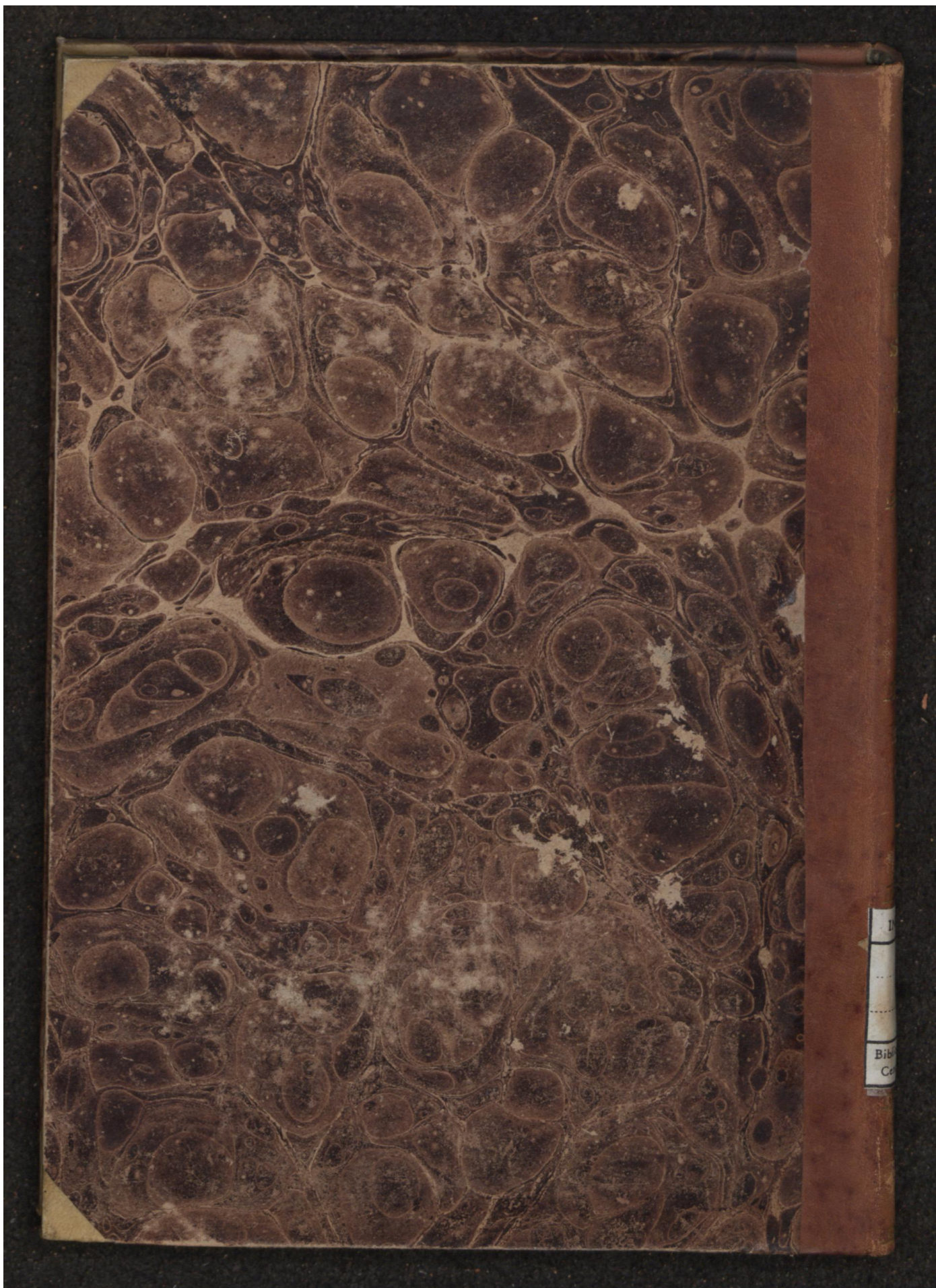

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.1

d. 6. 1

SERMO

Di

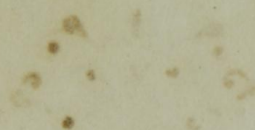
DI

D. SERV. CLARE

LIBRARI

o bene

solos

SERMONES

DI

DR

D. BERN. CLAREVAL

LENSIS ABBATIS

modo beneventani

adversus m. f. m. m.

De Grego

CC
SERMONES

Di Bernardi
D. BERN. CLAREVAL
LENSIS ABBATIS DE

Di
modo beneuolendi
ad sororem suam.

Di Grego

Vigili

XXXIX
J. BERNARDI AB.
Opus. Ven. 1470

XVII

BERN.

1470

Re *no*

De f
De f
De f
De T
De L
De f
son
De Lor
De Lor
De Hab
De Comp
De Trinit
De Mil
De Dilce
De compa
De miseri
De exempl
De conten
De Disce
De Obe
De Pen
De Virg
De Con
De Fo
De Ab
De Et
De Pec
De co
Conf
De c

INDEX Capitulorum

que continentur in modo beneuolentia
dñi Bern. ad sorore suam

De fide c. 1	6. 1	De Cogitatione c. 29	a. 23
De Spe. c. 2	6. 1	De silentio c. 30.	b.
De caritate dei c. 3.	6. 1	De Mendacio c. 31 }	a. 24
De Timore dei c. 4	6. 2	De Perurio c. 32 }	b.
De Caritate c. 5	a. 2	De detractione c. 33 }	b.
De Trimo r dñi conuet c. 6	a. 5	De inuidia c. 34 }	a. 25
De Conuersione c. 7	a. 6	De ira c. 35 }	a. 25
De Contemptu mundi c. 8	6. 6	De odio c. 36 }	b.
De Habitu c. 9	a. 8	De superbia c. 37 }	b.
De Compunctione c. 10	6. 9	De actantia c. 38 }	a. 26
De Tristitia c. 11	a. 19	De Humilitate c. 39 }	b.
De Dilectione c. 12	a. 19	De patientia c. 40 }	b.
De Dilectione proximi c. 13	a. 14	De concordia c. 41 }	a. 27
De compassionē c. 14	6.	De tollerantia c. 42 }	b.
De misericordia c. 15	a. 12	De infirmitate c. 43 }	b. 20
De exemplo sanctorum c. 16	a. 13	De Auaritia c. 44 }	a. 29
De contentione c. 17	a. 14	De cupiditate c. 45 }	b.
De Disciplina c. 18	a. 15	De paupertate c. 46 }	a. 30
De Obedientia c. 19	a. 16	De murmuracione c. 47 }	b.
De Perseuerantia c. 20	a. 17	De propria c. 48 }	a. 31
De Virginitate c. 21	6.	De oratione c. 49 }	a. 32
De Continentia c. 22	a. 10	De lectione c. 50 }	b.
De Fornicatione c. 23	a. 19	De psalmis & hymnis c. 51 }	b.
De Abstinencia c. 24	6.	De operatione c. 52 }	b.
De Ebrietate c. 25	b. 20	De act. et compt. Vita c. 53 }	a. 34
De Peccato c. 26	a. 21	De Curiositate c. 54 }	b.
De confessione pec. c. 27	a.	De Vigilantia c. 55 }	b. 35
Confessio	b. 22	De prudentia c. 56 }	a. 36
De comunione c. 28		Ut laici mul. uidentur c. 57 }	

Ut Virgo non diligat societatem uirorum c. 50 a. 32
 Ut Virgo fugiat societatem Iuuenum c. 59 b. 3
 Ut Virgo non coniungatur malis hominibus c. 60 b. 2
 Ut Virgo non suscipiat dona uel lras in occulto. 61. a. 30
 Virgo cum deuotione rededit quod deo promissit c. 62 a. 39
 Ut Virgo seip illud consideret ppter qd uenit ad monach. c. 63 b. 1
 Ut uirgo non querat placere hominib. de pulcr. sui uultus c. 64 b. 1
 Ut Virgo no rideat immoderate c. 65 b. 39
 Virgo non desideret ciuitates uidere b. 41
 De tentatione c. 67 b. 41 De iudicio 71 a. 44
 De somni c. 68 b. 41 De exortatione c. 72 b. 1
 De morte t c. 69 b. 43 De obseruatione c. 73 b. 1
 De breuitate uite c. 69 a. 43

Quasi capitoli del Contemuto dicit le opere sue
 son chiamati sermoni

Quae infra leguntur uerba, Dni Lectori declarant qualis
fuerit soror Dni Bernardi Caruallensis Monaci
ad quem ipse hoc suū perutilissimū direxit opus, et
eodem uerba reperiunt insita cap. v. lib. ii. in Vita
ipsius sancti à Guilhelmo Abbati Caruallensi eiusdē
Ordinis copiose ac uberrimē descripta, illa desumpsi
et hae in legentis obsequiū apposui, et sunt hae V=

Soror quoq; corā in seculo nupta, et seculo dedita, cum
diutius seculo perichitaret. tandem aliquando inspira-
uit ei Deus, ut fratres suos uisitaret, cumq; uenisset
quasi uisura venerabilem fratrē suū scilicet Bernardum, et
adesset cum comitatu superbo, et apparatu; ille detestās
et excedens eam tanguam retē Diabolī ad capiendas
animas, nullatenus acquieuit exire ad uidendam eam.
Quod audiens illa confusa et compuncta uelementer, cumq;
ei nullus fratrum suorum occurrere dignaretur, cum à frē
suo Andrea, quem ad portā Monasterij inuenerat ob ues-
tium apparatus sterens inuolutum argueret. totas in
lacrimas

lacrime resoluta, et si peccatrix sum inquit pro
talibus Christus est mortuus. Quia enim peccatrix
Hecro consilium et colloquium bonum requiro, etsi
despiciat frater meus carnem meam, saltem ne despi
ciat animam, veniat perorare, quicquid prece
pit facere, parata sum. Hanc ergo promissione
tenens. exijt ad eam, cum fratribus suis frater
cuius, et quia eam separare a viro non po
terat. Prmo verbo omnem ei mund
gloriam in cultu uestium et
in omnibus speciebus
et curiositatibus in
ter dixit formam
Vite postea
eidem
dixit

Diui Bernardi doctoris clarissimi &
Abbatis Clareuallensis. Ad sorore sua
Modus bene uiuendi: in quo continetur
omnium uirtutum summa ad christianam
religionem necessaria. Incipit Prologus

CARISSIMA MIHI IN
Christo soror: Diu est q
rogasti uerba sacra am
monitionis scribere tibi
Sed cum scriptum sit: super
bia e quoniam uelle docere
meliore se: idignu me ad hoc opus co
spexi: & ideo q rogasti aliquando face
re distuli: Sed quia iteru iteruq rogasti
ruritus ad memoria reduxi sententia do
mini dicentis: Quicumq angariauerit
te mille passus: uade cum eo duo milia:
omnes petenti te tribue undiq coactus: ta
de charitate copulsus tuisq orationibus
adiutus: sub mesa patrum micas collegi.
Et si non ut debui: tamen ut potui: quas
in hoc libro tue sanctitati represento.
Nunc ergo carissima soror: hunc librum
accipe: & eu ante oculos tuos quasi spe
culum pponere: eumq oia hora uelut spe
culu contemplant. Precepta namq dei spe
cula sunt: in quibus semper aie inspiciunt:
& in quibus cognoscunt maculas: si qua
sunt feditatis: quia nemo mundus a de
licto: & in quibus emendant uitia cogi
tationu suaru: & relucetes uultus quali
ex reddita imagine coponunt: quia dum
preceptis dominicis toto aino intendunt
in eis pculdubio quid in se celesti spon
so placeat: uel quid displiceat cognos
cant. Hunc igitur librum soror uenerabilis
libenter plege: iteru iteruq relege: & i
eo cognosces qualiter deum proximump di
ligas: quoniam cuncta terrena & transitoria

despicias: quoniam admodum eterna ac cele
stia concupiscas: qualiter per Christo ad
uersa huius mundi patienter sustineas:
& prospera ac blandimenta contemnas: quoniam
admodum in infirmitatibus tuis deo gratias
reddas uel agas: & in sanitate non super
bias: quoniam in prosperitate non eleueris: nec
in aduersitate frangaris. Soror mihi in
Christo dilecta: librum istum tua prudentia
studiose percurrat: & peccata mea assi
due lugeat. Et qui non sum dignus impe
trare indulgentiam: saltem tuis orationibus
possim consequi peccatorum meorum ueni
am: Omnipotens deus te custodiat: & ab omni
malo defendat: & cum omnibus tecum deo pa
riter seruientibus ad uitam producat eternam
uenerabilis soror: Amen. Explicit pro
logus. Incipit. Capi. Primum. De Fide.

Omnino dicit in euangelio. Omnia
possibilia sunt credenti. Nemo
potest uenire ad eternam beati
tudinem nisi per fidem. Ille uero est beatus qui
recte credit: & recte credendo bene ui
uit: & bene uiuendo fidem rectam custodit.
Vnde beatus Isidorus. Sine fide nemo
potest placere deo. Fides nequaquam ui ex
torquetur: sed exemplis atque ratione sua
detur. Quibus autem uiolenter exiguntur
perseuerare in ea nequaquam possunt. Exem
plo nouellis arbitris: cuius si quis cacu
men uiolenter represserit: denuo dum la
xatur: in id quod prius fuerat contestim
reuertitur. Fides sine operibus mortua est.
Et frustra sibi de sola fide blanditur: qui bo
nis operibus non ornatur. Qui crucem portat
debet modo mori. Nam crucem ferre se
metipsum est mortificare. Crucem ferre &
non mori simulator hypocritarum est. Qui
non dubitauerit in corde suo: sed credi
derit: quodcumque petierit fiet sibi. Qui

a ii

G.V

credit i filiū dei habet uitā eternā. Qui
autē nō credit non uidebit uitā: sed ira
dei manet super illū. iacobus. Sicut cor
pus sine anima mortuū ē: ita fides sine
opibus mortua est. Soror carissima ma
gnā est fides: sed nihil ualet sine carita
te. Igit̃ soror uenerabilis: serua i te re
ctā fidē: tene sincerā fidem: custodi ite
meratā fidē. Maneat ite recta fides. Sit
inte incorrupte cōfessionis fides. Ni
hil temere de christo loquaris: nihil de
deo prauū uel īpiū sērias. Nihil puerse
sentiēdo nec dilectionē eius offendas.
Esto i fide iusta. Habeto i fide recta cō
uersationē sanctā: deū quē iuocas fide:
nō deneges ope. Malū mixtū bonis: cō
taminat plurima. Vnū malū multa bo
na pdit. Nō deliquas i ope: que pfecta
es i fide. Male uiuēdo nō polluas fidē.
Integritatē fidei prauis moribz nō cor
rūpas. Nō admisceas uitiū uirtutibus.
Nō adiungas malū bonis. Soror ama
bilis deus te icolumē custodiat amen.

De Spe.

Capitulum. ii.

€ Ominus dicit in euāgelio. Noli
te despare: sed habete fidē dei i
uobis. Spes que uidetur non est
spes. Nā q uidet quis: qd sperat. Si au
tē q nō uidemus spamus: p patiētā ex
pectamus. Vnde salomon ait. Expecta
tio iustoz leticia: spes aut̃ īpioz pibit.
S. Ergo soror carissima: & tu expecta do
minū & custodi uiā eius: & exaltabit te
ut hereditate capias regnum dei. Expe
cta domū carissima: & recede a ma
lo: & exaltabit te i die uisitationis. i. in
die mort̃ tue: siue i die iudicii. Qui ma
le agere nō cessāt: i uanū misericordiā
dei expectāt: quā recte expectarent si a
3 malo recederent. Vñbt̃s ysidorus. Ti

mere debemus: ne p spē quā nobis de
us pmittit nobis pseuerāter peccem̃.
Nec rursus q iuste peccata distrigit d̃
dei misericordia d̃semus: sed q ē meli
us: utrūque piculū fugiamus: ut a malo
declinemus: & de pietate dei ueniā spe
remus. Oīs quippe iustus spe & formi
dine nittit̃: quia nunc illū spes ad gau
dium erigit: nunc ad formidinē terror
gehenne reducit. Qui. n. de pcc̃i ueniā
desperat: plus se de desperatione q de
peccato damnat. Igit̃ soror dilecta: spes
tua sit i yhesu christo spōso tuo firma:
quia sperātes i dño misericordia circū
dabit. Spa firmiter i dño & fac. bonita
tē: ihabita terrā & i celesti r̃gno pasce
ris i diuitiis eius. Soror uenerabilis de
pone iniusticiā & spa i dei misericor
dia: aufer a te iniquitatē: & spa i salutē.
Emenda teipsam: & spa in dei clemen
tiā. Expelle a te prauitatē: & spera idul
gentiam. corrige uitam tuam: & spera
uitam eternam. Ad quan te perducerē
dignetur ille qui te elegit ante secula.
Amen. De gratia dei. Ca. iii.

Aulus apostolus dicit. Vbi abu
dauit peccatum superhabunda
uit & grā: ut sicut regnauit pec
catum in morte: ita & gratia regnet p
indulgentiam in uitam eternam. Stipe
dia enim peccati mors: gratia autē dei
uita eterna. Vnicuique autē uestrū da
ta est gratia secundum mensuram do
nationis christi. Soror carissima: sicut
ait beatus ysidorus Profectus hominis
donum dei est. Ergo si dono dei profi
cimus: necesse est ut de bōis operibus
nō nosmeptip̃s: sed deū laudemus.
Nec a se potest quisquam corrigi nisi
a deo. Homo nihil boni habet pp̃tū

cuius uia nō est eius testāte propheta q̄
ait. Scio domine q̄a non ē hoīs uia eius
nec uiri ē ut ambulet & dirigat gressus
suos. Cūq; aliquod donū p̄cipit nō plus
querat q̄ cum accepit ne dum alterius
mēbri officium subripere tēptat id qd̄
meruit perdat. Cōturbat enī ordinem
corporis totum qui nō suo cōtētus offi
cio: surripit alienū. In diuisione donorū
diuersi diuersa dei dona p̄cipiunt. Nec
uni hoī cōcedunt oīa dona: sed ut sit p
humilitatis studio: ut alter hēat ut ami
res i altero. Nā quod i Ezechiel. Aīaliū
ale altere ad alterā pcutiūt: uirtutes de
signent sanctorū: mutuo sese affectu p
uocantium alternorū sese exēplo erudi
entium. Honeſta uirgo nolo ēt te late
at q̄ sine gr̄a dei pueniēte cōmitāte &
coopante nihil boni possumus facere.
Gr̄a dei nos peruenit nec bonum ueli
mus cōcomitat nos ut bonum īcipia
mus: coopatur nobiscū nec bonum p
ficiamus. Ergo a deo dat nobis bōum
uelle īcipere & p̄ficere: Igitur a deo dā
tur nobis uirtutes: Vicia uero & pecca
ta oriuntur ex nobis. Charitas pudici
cia & honestas a deo dantur nobis. i. Su
pbia uero: auaricia: cupiditas: sūt ex no
bis. Sine deo nihil boni possumus face
re: per gratiā dei multa bōa possumus
opari. Sine gr̄a dei ad bene operādum
tardi: pigri: & tepidi existimus. Sed per
gratiā dei i bōis opibus grati: & sollici
ti: & deuoti sumus. Sine deo ad peccan
dum statim parati sumus: sed p gratiā
dei a peccato liberamur. Sine deo ter
rena & transitoria plusq̄ oportet diligi
mus. Sed p gratiā dei cuncta que i hoc
mundo sunt despiciamus: & celestia de

sideramus ppter peccatum primi hoīs
de paradiso eiekti sumus: sed p gratiā
dei ad paradysum nos puēire credimus
per peccatum primi hominis i infernū
descendimus: sed p gratiā dei nos cōfi
dimus ascēdere i celum. Nā & quod po
tētes sumus quod diuites quod sapien
tes existimus nō nisi p gratiā dei sumus
Interea uolo te scire reuerendissima so
ror q̄ oīa bona q̄ i hoc seculo hēmus p
gratiā dei hēmus. Oīa enim mala eue
niūt nobis propter peccata nra. Deus
p suā sanctā misericordiā & gratiā dat
nobis dona: Sed ppter peccata nostra
accidunt nobis mala: Per gratiā dei tri
buuntur nobis prospera. Sed propter
iniquitates nostras adueniunt nobis ad
uersa: pe. gratiā dei dātur nobis neces
saria: & ppter uitia nostra accidunt no
bis cōtraria. Igitur o spōsa christi neces
se est nobis ut semp ad memoriā redu
camus cum gratiā actione: benemeri
ta dei: unde ecclesia i cāticis de christo
sponso suo loquatur dicēs. Memor es
uberg tuarū super uīnum recti diligunt
te. Ac si diceret: Memor es gratie tue
& misericordie tue atq; beneficiorum
tuorū diligunt te. Hoc est illi te diligunt
qui recti corde sunt. Illi recti corde sunt
qui de iustitia aut de sanctitate nihil su
is meritis attribuūt. Sed oīa tue gratie
tuo dono ascribunt. Memores gratie
tue qui saluati sunt diligūt te. Honeſta
uirgo semp memor esto quia quicquid
boni i te est p gratiā dei ē. Audi Paulū
apostolum de se dicentem. Gratia dei
sum id quod sū: Sic & tu charissima gra
tia dei es quicquid es. Nā & q̄ seculum
contempſisti: & qd̄ domum patris tui

reliquisti: & q̄ aucilla dei eē uoluisti: &
q̄ i monasterio seruire deo decreuisti:
& q̄ iter ancillas dei uiuere nunc deuo
uisti: oīa bona hec p gratiā dei peruene
runt tibi. Nā & q̄ uirgo es & q̄ prudēs
& sapiens eris nō per te: sed per gratiā
dei es. INTERROGATIO. Dic mi
hi queso frater mi quid est q̄ i sacra scri
ptura legitur: quia nemo factus: nemo
bonus: nemo iustus nisi solus deus.

RESPONSIO. Soror dilecta sicut di
citur: ita ē uere solus deus est bonus &
sanctus atq̄ iustus: quia p se est bonus.
Hoīes uero sunt boni non p se sed per
deum: & ideo solus deus ē bonus: quia
p se ē bonus. Hoīes uero sunt boni: iu
sti: & sancti: nō per se sed per gratiam
dei. Quod bene i canticis canticorum
Sponsus ecclesie. s. christus designat di
cens: Ego flores cāpi & lilium euerna
lium quia odorē uirtutis mee p uniuersum
mundum diffundo. Ego inquit sū
flores campi & lilium conualium. i. ego
sum sanctitas bonitas & iustitia eorum
qui cum humilitate in me confidunt:
quia nullus eorum poterit esse sanctus
nec bonus sine me sicut dixi in euange
lio: quia sine me nihil potestis facere.
Ego sum flores campi & lilium conua
lium. Sicut enim cāpus floribus ador
natur & uernat. Ita totus mundus fide
christi & notitia decoratur. Ego flores
campi & lilium conualium quia illis ho
minibus amplius meam gratiam dono
qui non in sua bonitate: nec in suis me
ritis confidunt sed in me Soror uene
rabilis ideo te moneo ut nihil tuis me
ritis attribuas: nihil de te psumas. In

uirtute tua nihil ponas. in uiribus tuis
non confidas. In tua audacia fiduciam
non habeas. Omnia diuino dono & di
uine gratie ascribe. In omnibus operi
bus tuis: deo gratias age. In oībus ope
ribus tuis deo grās refer. In omnibus
actionibus tuis deo gratias redde. In o
mni conuersatione tua deo gratias re
pende. Confidentia tua semper sit in
christo qui te creauit ex nihilo.

De timore dei. Capitulum quartum.

Oror charissima audi que dico
audi que moneo: ausculta que
loquor: Deum time super om
nia: & mandata eius semper obserua:
quia ecce oculi domini supertimentes
eum: & in eis qui sperant super miseri
cordia eius. Et Salomō. Time dominū
& recede a malo. Qui timet dominum
nihil negligit. Etia quidā sapiens ait. Ti
mor domini gloria: & gloriatio & leti
tia & corona exultationis. Timor do
mini ditabit cor & dabit gaudiū & leti
tiam in longitudine dierum. Nam qui
sine timore est non poterit iustificari.
Timor domini est sapientia & discipli
na non sis mendulus in timore dei. Et
ne accesseris ad illū duplici cordē. Timē
tes dominum sustinete eius misericor
diam & non defflectatis ab illo ne cada
tis. Qui timetis dominum credite in
illum ut in oblectatiōe ueniat uobis mi
sericordia. Qui timetis dominum que
credite in illum & nō euacuabere mer
cestiēstra. Qui timetis dominum dili
gite illum: & illuminabuntur corda ue

stra. Qui timent dominum non erunt increduli uerbo eius & qui diligunt illum conseruabunt uias illius. Qui timet dominum inquirunt que beneplacita sunt illi & qui diligunt illum replebunt lege eius. Qui timent dominum probabunt corda sua & in conspectu illius sanctificabunt animas suas. Qui timet dominum custodiunt mandata eius: & patientiam habebunt usque ad inspectionem ipsius. Oculi domini super timentes se: & ipse cognoscit omnia opera eorum. Consumatio timoris dei est sapientia. Timenti dominum non occurret mala: sed in temptatione deus liberauit illum a malo. Spiritus timentium deum requiretur: & in refectione illius benedicetur. Timor domini est sicut paradus benedictio & omnis gloria operiet illum. Beatus uir cui donatum est timorem domini habere. Timor domini est initium dilectionis eius. O soror dilecta nulla res nos sic ab omni peccato custodit immunes sicut timor inferni: & amor dei. Deum time re est nulla mala facere: & nulla bona que facienda sunt preterire. Timor domini est fons sapientie. Timenti dominum bene erit in extremis: & in die mortis sue benedicetur. Soror uenerabilis bonum est nobis timere deum quia timor domini expellit peccatum. Timor domini semper emendat. Timor domini reprimat uitium. Timor domini cautum facit hominem: atque sollicitum. Vbi uero timor non est: ibi perditio est anime. Vbi timor non est ibi dissolutio

uite est. Vbi timor non est ibi est habundantia peccatorum. Igitur honesta uirgo timor & spes semper sunt in corde tuo. Pariter sint in te timor & fiducia. Spes & metus pariter perseuerent in te. Sic spera in misericordia dei ut timeas eius iustitiam. Sed tamen soror mihi in christo amabilis uolo te scire quatuor esse timores: uidelicet humanum seruilem initialem & castum humanus timor est ut ait Cassiodorus quando timentis pati pericula carnis uel perdere bona mundi propter quod peccamus. Hic mundanus timor malus est: & in primo gradu cum mundo deseritur: quem dominus in euangelio prohibet dicens. Nolite timere eos qui occidunt corpus &c. Secundus timor est seruilis: ut ait beatus augustinus. Cum timore gehene homo recedit a peccato: & omnia bona que facit non propter dilectionem dei: sed propter timorem inferni facit. Ille quasi seruus timet: qui bonum quod facit non timore amittendi bonum quod non amat: sed timore patiendi malum quod formidat facere. Ille non timet perdere amplexus pulcherrimi sponsi: sed timet ne mittatur in penas inferni. De hoc seruilis timore ait paulus apostolus. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum. id est spiritum filialem. Bonus est iste seruilis timor & utilis: licet insufficiens & imperfectus per quem crescit paulatim consuetudo iustitie. Cum incipit homo credere diem iudicii: incipit timere. Si

a iiii

cepit credere: cepit & timere. Sed qui adhuc timet nō habet pfectā fiduciā in die iudicii. Nōdū est ī illo pfecta charitas: qui adhuc timet. Quia si pfecta ī illo esset charitas non timeret. Perfecta charitas faceret ī hoīe pfectā iusticiā & hō nō haberet unde timeret: sed haberet unde desideraret: ut transeat iniquitas & ueniat regnū dei. Quid ē perfecta charitas: nisi perfecta sactitas? Ille habet ī se pfectā charitatē qui pfecte uiuit: Qui pfecte uiuit: nō habet unde ī inferno damnetur: sed unde ī celo coronetur. Qui perfectā habet ī se charitatē: nō timet in īferno puniri: sed sperat in celo cū deo gloriari. Vnde dicitur in psalmo. Gloriabūtur ī te omnes qui diligūt nomē tuū. Ergo timor non est in charitate: sed pfecta charitas foras mittit timorē. Timor prius uenit in corde hoīs: ut prepararet locus charitati. Huic serui timori succedit tertius timor uidelicet initialis: quādo hō īcipit facere bonū pp dilectōnē dei: q̄ atea faciebat pp timorē īferni. De hoc iniciali timore: ait dauid propheta ī psalmo. Initiū sapiētīe timor domini. Initialis timor est quādo hō īcipit amare deū: quē atē timebat. Et sic excluditur a corde serui timor. Huic iniciali timori succedit quartus timor. scilicet castus p quē timemus ne spōsus. scilicet christus tardet ne discedat a nobis: ne eū offēdamus ne ī eū peccemus: & ne eū pdamus. Timor iste. scilicet castus de amore descendit. Timor iste de amore nascit. De hoc timor legīt ī psalmo. Timor domini sactus pmanet ī seculū seculi. In corde hoīs prius uenit timor. Et quare uenit: ut charitati locū

prepararet. Cū autē charitas ceperit habitare ī corde hoīs: timor qui ei preparauerat locū mittit foras. Et quāto magis charitas crescit in corde hominis: tāto magis timor decrescit. Quāto maior est charitas in corde hominis: tāto minor est ibi timor. Quare. quia charitas mittit eum foras. Audi: soror dilecta: cōgruentē similitudinē. Sepe uidemus per setā ītroducti linū quando ali quid suū prius ītrat setā: & post setam ītrat linū. Sic timor prius ītrat ī mēte hominis. & post timorē ītrat charitas. Ideo ītrat timor ut introducat charitatem. Sed postquā ītrat charitas: foras mittit timorē. Timor iste sactus ē: quia in mēte hominis generat sactitatem. Timor iste sanctus ē: qui introducit in mentem hominem perfectam charitatem. Perfecta & enim charitas perfecta est sactitas. Timor iste castus est: quia non recipit adulterium amorē. scilicet quia deum super omnia diligit: & nihil amorī illius prepōit. Etiam timor iste dicitur filialis: quia non timet deū quasi seruus crudelem dominū sed quasi filius patrem dulcissimum. Hic timor iō dicitur filialis: quia non timet quasi seruus: sed q̄si filius. Sed qd est q̄ ait dauid ppheta. Timor domini sactus pmaet ī seculū seculi. Cū iohēs dicat: pfecta caritas foras mittit timorem. Hoc est q̄ superius diximus: quia ille hēt castū & sactū timorē: qui deū nō timet pp penas īferni: uel pp supplicia gehēne: sed cū reuerētia & amore. Et hic timor. scilicet reuerētia dei: pmanet in seculū seculi. Ille uero qui deū timet pp penas īferni: nō habet in se timorē castū: sed seruile: q̄

Sim.

cc.

4
non habet pfectā caritatē. Si. n. deum perfecte diligeret: perfectā in se iustitiā haberet: & deū non pp penas: sed cum reuerentia & timore timeret. Et ideo timor pene nō est ī caritate: quia perfecta caritas eum foras mittit. Ali- ter timet seruus dominum: atq; aliter timet filius patrē. Seruus timet domi- num cum desperatione & odio: filius timet patrē cum reuerentia & amore. Nunc igitur soror reuerendissima mo- neo te ut, timeas deum: cum amore & reuerentia. Nolo. n. ut sēper iaceas sub iugo timoris depressa: sed ut cōsurgas p dilectionē ad dominū patrē tuū. qui te creauit q̄si filiā. Etiā te moneo ut de- um caste diligas et nihil amoris eius pre- ponas: sed ut pro amore eius oīa que in hoc mōdo sūt despicias. Ite & admo- neo te atq; rogo honestissima uirgo: ut corrigas uitā tuā cum omni studio: ita ut sit sermo tuus pudicus: incestus ho- nestus: uultus humilis: lingua affabilis: mens plena dilectione: manus plena o- peratione: iuuāte domino: sine quo ni- hil boni poteris facere. Amantissima mihi ī christo soror: si me quasi fratrē tuum audieris: & deum in toto cordo tuo timueris: multa bona nō solum in hac uita: sed & ī futura habebis amen.

De Caritate. Capitulum. Quintum.

cc. **I**ntroduxit me rex in cellā uina- riam: & ordinauit in me carita- tem. Cella uinaria ecclesia est: ī qua est uinum euangelice predicationis. In hac ergo cellā amica sponsi. f. sancta anima introducitur: atq; in ea caritas ordinat: quia nō sunt eq̄liter oīa diligēda sed dif- ferēter. Nō debemus eq̄liter oīa dilige- re: sed alia minus & alia magis. Nā sci-

4
re qd facere debeamus: & nescire ordi- nē faciendi: pfecta sciētia nō est. Si non diligimus ea que diligere debemus uel si diligamus ea que diligere nō debemus ordinatā caritatem nō habemus. Et si plus diligimus ea que minus diligere de- bemus: uel si minus diligimus ea que plus diligere debemus: ordinatā charita- tē nō tememus. Hec est ergo ordinata caritas: ut deū ate oīa & si oīa diligāus. Debemus deū diligere ex toto corde. i. ex toto intellectu: & ex tota aīa: & exto- ta uoluntate: & ex tota mēte: & extota memoria: ut oēm itellectum & oēs co- gitationes nostras & oēm uitā nostrā ad eum dirigamus: aquo omnia bona habemus. Et ut nulla pars uite nostre o- ciosa relinquatur: sed quicquid in aīum uenerit: illuc dirigatur: ubi impetus di- lectionis currit. Igitur soror charissima dignissimum est & ualde nobis neces- sarium: ut deum in omnibus & super omnia diligamus qui est summum bo- num. Summum ergo bonum diligere summa est beatitudo: Quanto quisq; deum amplius dilexerit: tanto: magis beatus erit. Qui deum diligit: bonus est. Si bonus ē: ergo beatus. Vnde salo- mon in canticis canticorum. Fortis est ut mors dilectio. Bene dei dilectio for- tis esse ut mors dicitur: quia sicut mors uiolenter separat animam a corpore: ita dilectio dei uiolenter separat homi- nem a mundano & carnali amore. Ve- re dei dilectio fortis est ut mors: quia dum per dilectionē dei a uiciis mortifi- camur: q; mors agit in sensibus corpo- ris: hoc agit dilectio dei in seculi cupidi- tatibus. Deus diligendus est propter se- metipsum: quia est sūme bonus: & quia

nos creauit ex nihilo. Charitas est dilectio qua diligitur deus propter se & proximus propter deum. In primo loco diligitur deus: sicut iam dictum est in omnibus & super omnia. In secundo uero diligitur proximus in deo hoc est in bono. Charitas habet duo mandata: unum pertinet ad dilectionem dei: quod est maximum mandatum. Alterum uero pertinet ad dilectionem proximi: quod est simile illi. Sicut enim scriptum est. Diliges dominum deum tuum: & proximum tuum sicut te ipsum. Ac si diceret. Ad hoc debes proximum tuum diligere ad id quod diligis te ipsum. scilicet ut bonus sit: & ut ad uitam eternam peruenire possit. De hac dilectione dei & proximi: in canticis canticorum sponsus. scilicet christus loquitur sponsae. scilicet ecclesie anime sancte dicens. quod pulchre sunt manne tue soror mea sponso: & odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Quid per manas conuenientius in hoc loco: quam ipsa dilectio dei & proximi de qua superius diximus intelligitur per quas manas mens sancta omnes sanctus suos per suam dilectionem nutrit cum deo suo charitatis coniunctione coaglutinatur: & proximis suis quicquid boni potest largiri. Et odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Per unguenta quippe ipsas uirtutes que ex charitate nascuntur intelligimus. Debemus proximos nostros in bono diligere: quia qui in malo diligit proximum non diligit proximum. sed odio habet. Qui non diligit fratrem suum quem uidet: deum quem non uidet quomodo potest diligere? Nequaquam. Igitur diligamus nos ad inuicem: quia charitas ex deo est. Et qui diligit

fratrem suum ex deo natus est & uidet deum. Qui diligit fratrem suum quem uidet oculis corporis uidet oculis mentis in se manentem deum. scilicet charitatem. Quia deus charitas est. Et qui non diligit fratrem suum quem uidet oculis corporis: non uidet oculis mentis in se manentem deum scilicet charitatem quia si in eo esset charitas: deus esset in eo: quia deus charitas est. Debemus etiam diligere propinquos nostros si boni sunt & si deo seruiunt. Plus debemus diligere extraneos: qui nobis sunt coniuncti uinculo charitatis christi: quam propinquos qui deum non diligunt: nec deo seruiunt. Quare? Quia sancior est copula cordium quam corporum. Omnes fideles homines debemus diligere: sed cum omnibus prodesse non possumus. Illis maxime consulendum est qui pro locorum & temporum uel quarumlibet rebus opportunitatibus constrictius nobis quam quidam forte coniunguntur. Pari dilectione est optanda uita eterna omnibus hominibus. Omnes homines affectu charitatis debemus diligere. scilicet ut deo seruiant: & ut salui fiant. Sed per opera misericordie non debemus omnibus hominibus equaliter impendere: sed aliis minus atque aliis magis. Soror dilecta si ueram & perfectam charitatem uolumus custodire ad eternam patriam deo adiuuante possumus peruenire. Preterea debemus diligere inimicos nostros propter deum sicut & ipse ait in euangelio. Diligite inimicos uestros: benefacite his qui oderunt uos: & orate pro persequentibus & calumniantibus uos: ut sitis filii patris uestri qui in celis est. Igitur uenerabilis

foror: necessaria est nobis charitas sine qua nullus potest placare deo. Deum non diligit qui hominem odit. Nec deum diligit qui dei precepta contemnit. Charitas est radix omnium uirtutum. Sine charitate: enim quodcunque facimus nihil nobis prodest. Nostrum studium est uacuum si non habemus charitatem: que deus est. Ibi regnat carnis cupiditas ubi non est dei charitas. Tunc homo est perfectus: quando est charitate plenus. Sine amore charitatis: quamuis quisque recte credat ad beatitudinem peruenire non potest. Tanta est etiam uirtus charitatis que si desit frustra habentur ceterae uirtutes. Si adsit recte habentur omnia. Qui deum non diligit: nec seipsum diligit. Nunc ergo moneo te honestissima uirgo ut per amorem coniungaris inuicibili sponso ihesu christo: & ut ardeas eius desiderio. Nulla iam que in mundo sunt concupiscas. Longitudinem presentis uite penam extimes: exire de secula festines: nullam consolationem presentis uite recipias sed ad christum quem diligis tota mente suspires ferueas: anheles: anxieris: et ipsa salus tui corporis causa amoris christi fiat tibi uilis: uulnere amoris transfigaris: ita ut recte ualeas dicere: Vulnerata charitate ego sum. Soror in christo dilecta michi audi uerba ihesu christi sponsi tui. Qui diligit me: diligetur a patre meo: & ego diligam eum: & manifestabo ei meipsum. Dilige ergo eum. Charissima in hac uita: ut ipse te dignetur diligere cum patre in eterna

beatitudine. Amen.

De primordiis conuersorum.

Capitulum Sextum.

Ncoantibus premium promittitur sed perseverantibus datur: sicut scriptum est. Qui perseverauerit usque in finem: hic saluus erit. Tunc enim placet deo nostra conuersio. quando bonum quod inchoamus usque in finem producimus. Sicut enim scriptum est: Ve his qui sustinentiam perdiderunt. id est bonum opus non consumauerunt. Sunt multi homines qui ex sola mentis deuotione conuertuntur ad deum. Multi etiam coacti plagis conuertuntur ad deum qui ex deuotione non conuertebantur sicut in psalmo legitur. In chamo & freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te. Omnis conuersus a fletu incipiat peccatorum: & sic transeat ad desiderium celestium bonorum. Soror charissima: prius debemus mala que fecimus: lachrimis lauare: ut tunc mundae mentis acie ad quod querimus contemplamur: ut dum antea a nobis plorando detegitur calligo peccati: mundatis cordis oculis albefacta inspiciantur. Necesse est omni conuerso ut post timorem consurgat ad deum per dilectionem quasi filius: ne semper sub timore iaceat sicut seruus. Nouiter conuersi blandis uerbis sunt consolandi: ne si exasperari ceperint: territi ad priora peccata recurrant. Qui enim nouitium cum suauitate & dulcedine non docet: & castigat: plus nouit exasperare quam corrigere.

Ps.

Prius corrigendus & castigandus est nouitius a prauo opere: deinde a cogitatione. Omnis noua cōuersio: adhuc pristinae uite habet pro mixtionē. Propterea nequaquam ulla uirtus ad oculos hominum debet exire donec uetus cōuersatio fūditus ab aīo extirpetur. Tunc magis grauari se quisq; impulsu uitiorum cognoscit: quando in seruitum dei accedit. Sicut populus israel grauiori onere ab egiptiis premitur cum per moisen diuina cognitio aperitur. Vicia enim in hominem ante conuersionem habēt pacem: quādo autem expelluntur: grauius contra hominem insurgunt. Multi prius conuersionem motum libidinis sustinent: quem tamē non ad damnationem tollant: sed ad probationem sustinent. s. ut semper habeant hostem cui resistent pro excucienda inercia: dum tamen non cōsentiant. Remissa conuersio multos in pristinos errores deducit: ac uiuēdi corpore resoluit. Tepidus ī cōuersatiōe ociosa uerba & uanas cogitatiōes noxias esse non conspicit: sed cum animus a corpore mentis euigilauerit: ea que leuia extimabat: confestim q̄si contraria & horrenda pertimescit. Fraus & desidia timenda sunt in omni opere dei. Fraudem deo facimus quādo nō deum sed nos metip̄os de bono opere nostro laudamus. Desidiam facimus: quando per torporem languide eaque dei sunt operamur. Omnis ars huius seculi strenuos habet amatores: & ad exequendum prōptissimos. Quare? Quia presentem habet remunerationē sui operis. Ars uero diuini timoris multos habet sectatores tepidos languidos: pi-

gritie inercia congelatos. Sed hoc proinde fit: q̄ merces laboris eorum non impresenti uita: sed in futura dabitur. Qui nouiter sunt conuersi ad deū: nō debent in exterioribus curis prouehi. Nam si implicentur: statim quasi arbuscula plantata: & nec dum radice pre^{Sim}fixa concuciantur pariter & arescunt. tamen ualet conuersis pro anime salute mutatio loci. Sepe tamen dum mutatur locus: mutatur etiam mentis affectus. Congruum ē enim inde etiā quisque corporaliter recedere: ubi se meminuit uiciis deseruisse. Soror uenerabilis audi que dico. Multi conuertuntur ad deū non tamē mēte q̄ corpore q̄ nos sine graui gemitu dicere nō possumus habitum religionis habēt sed mentem religiosam nō habēt. Multi habēt religiōis habitum: sed non habēt religiōis animum. Multi enim ad cōuersionem ueniunt nō tam propter aīe salutem q̄ propter corporis necessitatē: qui non deum colunt: sed uentrē suum: de quibus apostolus ait: quog; deus uenter ē. Non est intentio eorum ut digne deo seruiant sed ut bene comedāt & bibāt: & ut bene uestiantur: & ut bene sit eis in hoc seculo. Et quia terrena diligunt celestia perdunt. Et sicut ait dominus ī euangelio: recipiunt suā mercedem in hoc seculo. Vnde soror dilecta cauēdū nobis ē: ne transitoria & terrena plusq; oportet diligamus. Ideo psalmista nos admonet dicens. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Terrena quidem nobis in usu esse debent: celestia uero in desiderio. Terrena debemus expendere: celestia desiderare. Est enim quedam admirabilis & magna mul-

titudo dulcedinis: quā abscondit de his quā diligunt eū. De qua scriptū est: quia oculi nō uidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit: quā preparauit deus diligēti bus se. Vnde propheta. Satiabunt inquit cum apperuerit gloria tua. Soror in christo amabilis: ergo illa satietas sit misericordia felicitas. Amen.

De Conuersione Capitulum. vii.

Ominus dicit in euāgelio. Qui uult uenire post me abneget se metipsum & tollat crucem suam & sequatur me. Sed quid est semetipsum abnegare nisi uoluptatibus propriis renūtiare: Vt qui superbus erat sit humilis: & qui iracundus sit mansuetus: & qui luxuriosus sit castus: & qui erat ebrius sit sobrius: & qui erat auarus sit largus. Nā si ita quisque renūtiat omnibus que possidet ut nō renuntiet suis prauis moribus non est christi discipulus. Qui renuntiat suis rebus sua abnegat. Qui nō renuntiat suis prauis moribus semetipsum abnegat. Ea que amatores seculi diligunt serui dei uelut aduersa refugiant. Serui dei plus gaudēt aduersitatibus mūdi quā prosperitatibus delectantur. Soror charissima ea que in hoc mūdo sūt seruis dei cōtraria sunt ut dū ista aduersa sentiūt ad celeste regnum cum sūmo desiderio suspirēt. Magna apud deū refulget gratia que huic mūdo cōtēptibilis est. Nā re una necesse est ut que mūdos odit diligatur a deo. Sancti uiri peregrini sunt & hospites in hoc seculo: unde reprehenditur petrus: quia tabernaculū in monte, fieri uoluerit quia sanctis in hoc mūdo tabernaculū nō est quibus patria & domus in celo ē. Soror uenerabilis cuncta tēporalia quasi herbe

marcētes siccantur & transeunt: & ideo eternis rebus que nunquā arelescunt recte serui dei ista cōtēnunt & despiciunt quia in eis nullā stabilitatē aspiciūt. Sancti uiri qui perfecte seculum contemnunt ita huic mōdo moriuntur ut soli deo uiuere delectentur. Et quāto se a cōuersatiōe huius seculi subtrahunt tāto magis oculis mētis presētia dei & angelice societatis frequētiā cōtemplant quāto deus in medio hoīum carnalium uitā ellectorū ptegat tamē ualde rarum ē ut homo inter seculi uoluptates positus a peccatis sit alienus. Nō erit sepe securus qui periculo fuerit proxius: Soror dilecta bonum ē ut hono sit corporaliter remotus a mūdo sed multo est melius ut sit uoluntate ellōgatus a seculo. Ergo ille est perfectus qui mēte & corpore a seculo ē ellōgatus: Vnde Beatus iob *Job* Onerat cōtemnit ciuitatē. Et seruus dei cōtemnit seculariū hoīum societate. Qui perfecte mundum despiciunt aduersa uite nostre appetunt & prospera cōtemnunt & dum ab eis uita hec contemnit celestis iueniat. Lōge quippe adeo est anius: cui hec miserabilis uita dulcis ē. Iste enī quid de celestibus concupiscat uel quid de terrenis despiciat ignorat. Nā sicut scriptum ē. Qui apponit sciētiam apponit dolorē. Quāto hō plus potest supna cognoscere: qui cōcupiscat tanto amplius dolere debet de terrenis & transitoriis rebus quibus inuoluitur. Serui dei qui parētū suorum utilitatē pcurant a dei amore se seperant unde spiritualis ita pdesse debet suis parētibus: ut dū illis grām carnis prestat studeat: ipse a spūali ope uel pposito nō de ciet. Soror in christo dilecta: mihi audi

ſententiā beati Iſidori. Multicanonico
rū monachorū: ſāctimonialiū femina
rū: p amore ſuorū parentū inuoluun /
tur terrenis curis: & forenſibus iurgiis
ac negotiis: & tēporali ſalute ſuorum
parentū: pdunt aīas ſuas: tamē ordina
ta diſcretio eſt: ut q extraneis miſeri
corditer ipenditur: parētibus nō nege
getur. Dignū eſt ut demus pētibus no
ſtris: q mediocriter damus extraneis:
Parētibus. n. carnalitur preſtatur: q ex
traneis pie ipēditur: honeſta ſoror: nō
debemus odio habē parētes noſtros:
ſed ipedimēta eorū qui nos a recto iti
nere deuiāt. Per uaccas filiſteorū: que
ducebāt archā domini ad terrā iſrael:
intelligimus figurā eorū: pp deū dereli
querunt ſeculū. Nā ſicut philiſtei iunxe
runt uacas plauſtro: uitulorūq eorū re
duxerunt domi: & ſuper plauſtrum i
p oſuerunt archā teſtamēti domini: ita
iugū chriſti leue & ſuaue: ipositum eſt
ſuper ceruices ſeruorū dei. Et ſicut uac
ce amore filiorū ſuorū mugiebant & ta
men nō declinabant ad dextrā neq ad
ſiniſtrā: ſed rectotramite incedebant
uſq bethſemes: qui erat i itroitu terre
iſrael: ita ſerui dei rectotramite iceder
debent: & pro amore parētum ſuorū
nō debēt ad dextrā neq ad ſiniſtrā de
dinare: abono opere uel ppoſito: ſed
recto itinere uſq ad bethſemas. i. uſq
ad introitū celeſtis regni puenire. Et ſi
cut uacce pro filiis ſuis mugiedo perge
bant: ita conuenit ſeruis dei: pro parē
tibus ſuis mugire. i. pro eis debēt ora
re: ut bene ſit eis: & ut a malo liberē:
atq in bono cōfirmē. Soror in chri
ſto amabilis mihi: ſicut ſuperius dixi ti
bi: nō debemus parentes noſtros odio

habere ſed diligere: Sed ſicut ait beatus Augusti. Si inuia dei nobis fuerint
contrarii: nec ſepultura a nobis illis de
betur. Tu chariſſima egreſſa eſ cum a
braam de terra tua: & de cognatione
tua: & de domo patris tui: & ueniſti in
terram quam deus mōſtrauit tibi. i. in
monaſterium. Obſecro ergo ut per
ſeueres in eo bene uiuēdo: quieſcas in
ſinu eiſdem abrahe: hoc ē in beata re
quie: ut poſt mortē tuā poſſis requie
ſce. Tu ſoror mihi i chriſto dilecta: cū
loth egreſſa eſ de ſodoma. i. de ſeculari
uita: iō moneo te ne cum uxore illius re
tro reſpicias: ne quod abſit in exēplū p
uerſitatis oībus hoībus fias. Sed rogo
ut cū loth i mōte. i. in monaſterio ſaluā
te facias: & aliis exēplū ſanctitatis tribu
as. Tu honeſta uirgo egreſſa eſ cū ioſue
de egypto hoc ē de ſeculo & cū eo mo
reris i deſerto. i. i monaſterio i quo de
us māna pluit tibi. Hoc ē panē celeſtis
uerbi dat tibi: Ideoq ſoror amātiſſima
i chriſto mihi: moneo te ut pſeueres in
monaſterio ſicut cepiſti & i eo uigilan
do orādo pſallēdo cōtra diabolū uirili
ter pugnādo ad poſtremū deuiētis ho
ſtibus cūctis atq oībus ſeculi delectatio
nibus ſupatis cū eodē ioſue peruenire
poſſis ad terrā pmiſſiōis: hoc ē ad bea
tudinē uite celeſtis: atq ibi uidere me
rearis faciem indeſſenſi ſolis. Amen
De contemptu mundi. Capi. octauū.

Oror cariſſima: Audi dominū
iheſū chriſtū dicentē in euāge
lio. Omnis qui reliquerit do
mū aut patrem: aut matrē: aut fratres:
aut ſorores: aut filios: aut agros pp no
mē meū: centuplū accipiet & uitā eter
nā poſſidebit. Vnde ualde bonū eſt no

7
bis oia terrena propter nomen domi
ni reliquere: ut ab eo possimus celestia
accipere. Quicūque uoluerit esse ami
cus huius seculi: inimicus dei erit. Igi
tur soror in christo amabilis nō diliga
mus mūdū ne inimicū deū habeamus.
Facile cōtēnit oia: qui se quotidie mori
turū extimat. Si quotidie mortē nostrā
ad memoriā reducimus: libēter omia
terrena despiciamus. Si diē mortis no
stre in mente habemus: cito oia que in
hoc mundo sunt respiciamus. **INTER
ROGATIO.** O frater mi libenter p
pter nomē domini oia que in hoc mū
do sunt reliquerē: si aliquid habere: sed
quia nō hēo aurū neq; argētū: neq; diui
tias huius mundi: nescio quid relinqū
pp nomen domini. **RESPONSIO.**
O spōsa christi q̄ multū relinquis: si uo
luntatē habendi dimittis. Multū dimit
tis: si desiderū habēdi postponis. Mul
tum relinquis si carnalia desideria dese
ris. Multū relinquis si delectationē hu
ius mūdi ppter deū despicias. Multū di
mittis si cupiditatibus & desideriis ter
renis renūcias: plus amat deus hoīum
aīas q̄ diuitias terrenas. deus plus dili
git mentem mundam & sanctam q̄ ter
renam substantiam. Soror uene rabi
lis: regnum dei tātum ualet quantū ha
bes. Deus a te nō requirit q̄ tibi nō de
dit. Ergo tu hoc da illi: q̄ ille dedit tibi:
s. mentem sanctā: castā: mūdā: pudicā
religiōsā: timoratā ac bonis moribus
ornatā. Igitur honesta soror regnū dei
tantū ualet quantū es tu. Trade te ipsā
Christo: & compera regnum eius ab
illo. Non turberis de precio: Precium
non te turbet: Non tibi uideatur diffi
cile. Non sit tibi graue: quoniā ihesus

7
christus rex celoz semetipsum dedit:
ut te de potestate diaboli liberaret: &
deo patri acquireret. Ergo libenter da
temetipsā illi: qui te redemit de manu
inimici. Integrā te da illi: quia ille ut te
saluaret integrum se tradidit. Dilecta
mihi ī christo soror cōtemne terrenas
diuitias: ut acquirere possis celestes. Di
uitie pducūt hoīem usq; ad periculum
corporis & aīe. Diuitie pertrahūt ho
minem usq; ad mortē: Multi pp opes
periclitati sunt: & multi pp diuitias ī pe
riculū deuenerunt: Multis exitiabiles
fiunt diuitie. Opes multis hominibus
generauerunt mortē. Nunquā habēt
requiē mentis: qui curis terrenis se im
plicāt. Sollicitudines. n. rerum mentē
conturbāt: Mens occupata in terrenis
curis: sēper est in angustiis. Venerabi
lis spōsa christi: si ergo uis esse qujeta:
nihil ex hisque ī seculo sūt queras. Sēp
requiē mētis habebis: si te amūdi cura
remoueris. Sēper habebis pacē men
tis: si te astrepitu terrenarū actionum
subtraxeris: quia diuitie nūquam sine
peccato acquirunt. Nullus administrat
res terrenas sine peccato. Valde raze ē
ut qui diuitias possidet ad requiē per
ueniāt: Qui curis terrenis se implicat ab
amore dei se seperat. Qui defigitur in
amore tēporalium rex: ī deo nullate
nus delectat. Cure tēporalium rex ab
intentione dei auertunt aīum. Nemo
pōt simul amplecti gloriā dei & gloriā
seculi. Nemo potest diligere simul chri
stum & seculum. Difficile ē simul serui
re celestibus curis & terrenis negociis
Difficile ē deum simul & mundum di
ligere. Nemo pōt simul perfecte deum
& mūdū diligere. Vterq; autē simul

equaliter amari non pōt honesta uirgo
audi que dico: quīs hō ī gloria seculi ful
geat: quīs purpura & auro uestitus sit:
quīs preciosis uestimētis īdutus sit: q
uis secularibus uestibus ornatus appa
reat: quīs gēmis ac lapidibz decoratus
resplendat: quīs precioso habitu redi
mitus īcedat: quīs sit multitudie seruo
rum circondatus: quīs sit excubātium
armis protectus: quīs sit īnumeris ob
sequentium cuneis cōstipatus: quīs ag
minibus tutus. Semp ē ī pena: semp est
ī angustia: semp ē ī luctu: semp est in pe
riculo: semper in sericis stratibus: ma
net: sed turbatus ī lectis auris iacet: sed
īfirmus ī lectis argenteis cubat sed fra
gilis in pluma iacet: sed tamen fragilis
& mortalis est. Soror amantissima in
christo mihi: iō hec dixi tibi ut cogno
scas q̄ uana ē gloria huius mundi. Feli
citas huius mūdi breuis ē. Modica ē hu
ius seculi gloria. Caduca ē & fragilis tē
poralis potentia. Igit̄ uenerabilis uirgo
ut acquirere possis celestes diuitias con
tenne terrenas libēter despice terrena
ut peruenire possis ad celestia bona.
Respue trāsitoria ut hīc merearis eter
na: da parua ut a deo conseq̄ris magna
Fuge ī terra societate hoīum: ut in celo
hēas societate angelorū: ad quā te pdu
cere dignet̄ ille qui te redemit precioso
suo sanguine. Amē. De habitu. Ca. ix.

eu. Ominus noster ihesus christus
dicit ī euāgelio. Ecce qui molli
bus uestiunt̄ ī domibus regum
sunt. Molliā dicunt̄ uestimēta q̄a molle
faciūt aīum. Molliibus uestimentis dele
stat̄ r̄gis curia: asp̄is uero & hūilibus
delectat̄ christi ecclesia. Talia debēt eē
uestimēta seruorū & ancilariū dei: ī qui

bus nihil possit notari uouitatis: nihil
uanitatis: nihil supfluitatis: nihil quod
ptineat ad superbiā & ad uanagloriam
Vnde beatus Hiero. nō facit ornatum
clericum tenera uestis: sed mūditiā mē
tis. Soror charissima ergo ornēus nos
metipsos spiritualibus ornamentis. I.
charitate: humilitate: māsuetudie. obe
dientia: & patientia: hec sunt uestimen
ta quibus placere poterimus iesu chri
sto celesti sponso: christus iuisibilis spō
sus nō requirit pulchritudinē foris sed
ītus: sicut scriptum est in psal. Oīs glo
ria eius filie regis ab ītus. Igitur Soror
ī christo amabilis diuitie tue boni mo
res sunt: pulchritudo tua sit bona uita:
charissima opto ut de te dicatur illud
quod ī canticis canticorū legitur. Tota
pulchra es amica mea & macula nō est
ī te. Et itez ueni de libano coronabe
ris. Vere beata est illa aīa que iesu chri
sto spōso celesti seruit si ne macula. Sig
& tu soror uenerabilis beata eris si iesu
christo spōso tuo sine macula seruiers
Stude ergo placere Christo: nō precio
sis uestibus sed bonis moribus: nō pul
critudinē carnis: sed pulcritudinē mētis.
Stude placere illi nō ī facie sed ī corde.
Vestimēta tua & calciāmēta nec nimi
um sint preciosa nec multū uilia sed ex
moderato & cōpetēti habitu: sic enim
ait beatus Augu. de semetipso. Fateor
de preciosa ueste erubesco. Et iterum.
Nō decet hāc professionem nō decet
hāc amonitionē. Nō decet hec mēbra
Non decet hos canos honesta uirgo
uestis pura circundetur tibi: nō ad pul
chritudinē: sed pp corporis necessita
tē. Vt dum preciosis uestimētis uesti
ris cadas ī turpitudinē anime: quia quā

Hy.

Ps.

cc

to ap̄ius corpus foras pp̄ uanāgloriam
cōponit atque ornat: tāto iterius aīa fe
datur & sordidatur. Igitur soror in chri
sto amabilis: professionē tuā habitu &
incessu demonstra. Sit ingressu tuo sim
plicitas sit in motu puritas: sit in gestu
grauitas sit in incessu honestas: Nihil
dedecoris: nihil lasciuie: nihil petulan
tie: nihil insolentie: nihil leuitatis ī cēssu
tuo appareat. Animus. n. in corporis
gestu apparet. Gestus corporis signū
est mentis. Corporis gestu: aīus pro
ditur. Soror charissima ergo īcessus tu
us nō habeat ymaginē leuitatis. Inces
sus tuus: nō offendat oculos alterius
Nō prebeas d' te spectaculū. Nō des ali
is locū de te obtrētādi. Soror dilecta:
mūda conscientia tuam ab omni mali
tia ut feliciter dicat tibi a yhesu christo
sponso celesti: Ecce tu pulchra es ami
ca mea ecce tu pulchra oculi tui colūba
rū. Pulchra uidelicet pp̄ perfectionem
corporis: & mundiciā cogitationis. Ec
ce tu pulchra es: habetis mundā & sim
plicē intentionē cordis: quia cuncta bo
na que agis: nō ut hominibus uidearis
sed ut soli deo placeas oparis. Oculos
hēas colūbarū: quia tunc immunem cu
stodis ab omni malitia: & simulatione
atq; fictione. Soror mihi ī christo amā
tissima: ideo hoc dixi: ut plus gaudeas
intus in anima de sanctis uirtutibus: q̄
foris in corpore de preciosis uestibus.
Vnde dicit beatus gregorius. Nemo
quippe uestimēta preciosa querit: nisi
ad inanem gloriam: uidelicet ut inde
laudetur & ut honorabilior ceteris ap
pareat. Nemo uult preciosis uestibus ī
dui nisi ubi ab aliis possit uideri. Er
go pro sola uanagloria uestimentum

preciosum querit uirgo uenerabilis ī
hoc cognoscimus: quod seculum dili
gimus quia preciosa uestimenta ama
mus. Qui seculū nō diligit preciosa ue
stimēta nō querit. Quando homo gau
det de pulchritudine corporis mens
eius elongatur ab amore creatoris.
Quāto amplius incompositiūne cor
poris letamur tantomagis a superno
amore disiungimur. Quantoplus in
terrenis & transitoriis rebus gaude
mus tantominus celestia desideramus
uere maculā habet in se sanctimonia
lis femina si diligit preciosa uestimēta
nō est sine macula christi spōsa si amat
uestem preciosam: Ancilla christi que
seculū perfecte reliquit uilia uestimēta
querit. Ancilla christi que preciosa ue
stimēta desiderat adhuc perfecte se
culum non contempsit. Nigra uestis ī
sinuat humilitatem mentis. Vile uesti
mentū denuntiat mundi cōtemptum.
Nigredo ueli munditiā & puritatē de
monstrat animi. Nigrū uellū castitatis
& sanctitatis est signum. Nūc ergo re
uerendissima soror moneo te ut habi
tum quē ostēdis specie: Impleas opē.
Obsecro te ut habitū ordinis bonis or
nes moribus sanctus est habitus sanctus
sit animus sicut sancta sunt uestimēta
sic opera tua sint sancta & sicut sacra
tū ē uellū sic opus tuū sit sanctū nō aliud
abscondas itus & aliud ostendas fo
ras. Non sis aliud in secreto & aliud
in publico qualis uis haberi talis esto:
qualis es in facie talis esto in operatio
ne: & qualis ē in uultu talis esto ī actū.
Amen.

De Compunctione. Capitulum. x.

b i

Compunctio cordis ē hūilitas mē-
tis ueniēs de recordatōe pecca-
ti & de timore iudicii: Illa com-
punctio ē pfecta: que repellit a se oēm
delectationē carnaliū rerū: & toto stu-
dio mētis figit intētionē suā ī cōtēplati-
one dei. Duplicē esse cōpunctionē legi-
mus: unā. s. qua pp deū aīa cuiuscūq; ser-
ui dei afficit. i. cū ad mēoriā reducit ma-
la que fecit. Altera uero cū suspiret pp
desideriū eterne uite. Quattuor mo-
dis cōpungit mēs iusti hoīs: Hoc ē me-
moria peccatorū: recordatōe futurarū
penarū: cōsideratiōe pegratiōis huius
uite: desiderio supne patrie: q̄tēus ad eā
possit cito puenire: . Oīs peccator tūc
se cognoscit uisitari a domino: quando
cōpungit ad lachryas. Nā & Petrus tūc
fleuit: quando in eū Christus respexit.
sicut scriptū ē: Et cōuersus dominus re-
spexit petrū: Qui statī egressus foras
fleuit amare. Vnde et psalmista dicit:
Respexit & cōmota ē & cōtremuit ter-
ra: Tūc terra cōtremiscit: quādo pecca-
tor ad lachrimas cōmouet. Admoneo
igī te soror charissima: ut in oratōe cū
lachrimis ad memoriā reducas pecca-
ta tua: q̄r qui nō hēt cordis cōpunctio-
nē uel cōtentionē nō hēt mundā oratio-
nē. Soror mihi in Christo amabilis: au-
di exēpla scōrum: qui p cōpunctionē &
lachrimas apud deū obtinuerunt ueni-
am peccatorū suorū. Anna mater Sa-
muelis p cōpunctionē & lachrimas me-
ruit hēre filiū: insup obtinuit apud deū
pphetie donū. Dauid p cōpunctionē &
lachrimas obtinuit ueniā ppetrati omi-
cidii: atq; adulterii. Sic. n. audiuit per p-
phetā: Nō morieris: quia dominus trā-
stulit peccatū tuū. Pater thobias p cōpū-

ctionē & lachrimas meruit accipere cu-
rationē cecitatis: & cōsolatōnē paup-
tis. Sic. n. dixit ei raphael angelus. Gau-
diū tibi sēp sit & adiecit. Forti aīo esto:
ī pximo ē ut adeo cureris. Etiā maria
magdalēa p cōpunctionē & lachrimas
meruit a dño audire Remittūt tibi pec-
cata tua. Soror uenerabilis: ideo exem-
pla sāctorū pposui tibi: ut lachrie p cō-
punctionē suauēs sint tibi. Bōa cōpunctio
thesaurus ē desiderabilis: & iēnarrabi-
le gaudiū ī mēte hoīs: Aīa que ī orōne
habet cōpunctionē: pficit ad salutē. Vir
fortis nō ē minus laudāus ī luctu q̄ in
bello. Quia ergo post baptismū īqui-
ui mus uitā baptizemus lachris cōsciē-
tiā nostrā. Vbi lachrime fuerūt: ibi accē-
dit spiritualis ignis qui illuminat secreta
mētis Lachrime pēitētū p baptismate
reputat apud deū. Soror mihi ī christo
dilecta: si cōpunctionē secūdū deū habu-
eris beata eris. Cōpunctio cordis: sani-
tas ē aīe Cōpunctio mētis illuminatio
ē aīe: quia tūc aīa illuminat: quando ad
lachrimas cōpūgit. Cū punctio lachry-
arū rmissio ē peccatorū: quia tūc pecca-
ta dimittūt quādo cū lachrimis ad me-
moriā reducūt. Cōpunctio spiritū san-
ctū reducit ad se: quia cū spiritus sāctus
mente uisitatur: statim hō peccata sua
plorat. INTERROGATIO. O fra-
ter mi queso dic mihi: que sūt cause nři
doloris: pro quibus in hac uita morta-
li ploramus. s. ppter peccata nra: & pp
miserias huius mūdi ac pp cōpassionē
pximi: & pp dilectionē celestis primii.
Propter peccata flebat ille qui dicebat.
Lauabo p singulas noctes lectū meū: la-
chrimis meis stratū meū rigabo. Idē de
miseriis huius mūdi gemebat cū dice-

9
bat. Heu mihi quia icolatus meus plō
gatus ē: habitauī cū habitātibz cedar
multū icola fuit aīa mea. Domius p cō
passionē fleuit: sup lazare & sup ciuitatē
yerusalē dicēs. Quia si cognouisses &
tu: etiam paulus apostolus qui precipit
gaudere cū gaudētibus & flere cū flētī
bus p cōpassionē dolebat dicēs. Quis
īfirmatur & ego nō īfirmor? Cū dile
ctiōe celestis premii plorabāt iusti dicē
tes. Sup flumina babilōis illic sedimus
& fleuimus: dū recordaremur tui syō.
Vita presens mors ē quia ē plena mise
riis quid nō ē ī prīa sed ī uia. Nec ē ī do
mo sed ī exilio: In hoc mūdo nō sumus
ī nra ciuitate: sed ī peregrinatiōe sicut
scriptū ē. Nō hēmus hic manētē ciuita
tē: sed futurā īgrimō. Respōsio. Soror
dilecta iō moneo te: ut prīo lugeas pp
peccata tua: deinde pp misērias huius
mūdi atq; cōpassionē pximi: at postre
mum uero ppter dilectionē dei ac cele
stis premii. Honestā uirgo deprecare
deū cū oī deuotiōe ut det tibi uerā mē
tis cōpunctionē & cordis contritiōē.
Cōpunctio unigenitū christū dei filiū
facit hīe ī se sicut domius ipse ait. Ego
& pr ueniemus & apud eū qui me dili
git mansionē faciemus. Vbi lachryme
abundant ibi prauē cogitatiōes non p
pinquantur: & si aliquādo appropiā
tur ibi radices nō habēt. Lachryme a
pud deū semp nobis dāt fiduciam ma
gnā. Soror in christo amabilis mihi au
di uocē lesu christi sponsi tui dicentis.
Surge amica mea & ueni p dilectiōem
iā enī iems trāsīt imber abiit & recessit
flores apparuerunt ī terra: tēpus puta
tiōis aduenit: uox turturis audita est in
terra nra: hoc ē uox predicantium apo

9
stolog & ī ecclesia. Turtur est auis casti
sima que ī excelsis & ī arboribus semp
nidificare uel morari solet. Apostolos
uel ceteros doctores significat qui pos
sunt dicere nra cōuersatio in celis est: q
ēt gemitum hēt pro cantu & significat
ploratum sanctorum qui suos ad lamē
tum & fletum ortantur dicētes. Miseri
estote & lugeate. Igitur hōesta uirgo ac
cipe exēplum huius turturis & luge p
pter amorem lesu christi spōsi tui quo
usq; eum uidere possis regnantem ī so
lio regni sui. Melius ē tibi lugere cum
amore lesu christi q̄ cum timore infer
ni. Pulchre sunt gēne tue sicut turtu
ris. Natura turturis est ut si per occasio
nē perdiderit conjugem alterum am
plius non querit. O sponsa christi assi
milare & tu huic turturi: & preter le
sum christum sponsum tuum amatorē
non queras alterum. O sponsa christi
esto similis turturi & luge die ac nocte
cum desiderio lesu christi sponsi tui q̄
iam ascendit ad celos: ut aliquando fa
ciem illius uidere merearis in dextera
patris. Pulchre sunt gēne tue sicut
turturis. In gēnis solet esse uerecōdia.
Soror uenerabilis gēnas habes turtu
ris si preuerecōdia lesu christi sponsi
tui nihil contra uoluntatem illius facis
Gēnas habes turturis si cum amore &
reuerentia christi ea que illi displicent
postponis: Gēnas habes turturis si pre
ter christum alterum amicum non dili
gis. Igitur soror charissima indefinen
ter peccata tua cū lachrymis laua. Co
tidie laua tuas negligentias per compū
ctionem & lachrymas. Transgressio
nes tui ordinis sine ītermīssione ab
lue cum lachrymis & per lachrymas:

b ii

cōpūctionē acquirere tibi tuorū remissio
nē peccatorū p lachrymas & crebra su
spīria:acquire tibi eterna gaudia.Plāge
iniquitates tuas. Mala scelex tuorū de
plora. Mala q̄ egisti flēdo cōmemora.
Meroris unda te iriget. Cōpelle te plā
gei fluuiū lachrymarū. Que gessisti pra
ue:flectibus dele. Que illicite cōmisisti
lachrimis ablue.Honestā uirgo si pec
cata nō ploraueris ī hoc seculo:q̄do di
ctura es deo:posuisti lachrymas meas ī
conspectu tuo:charissima si iniquitates
tuas nō fleueris ī hac mortalitate :q̄do
dices. Fuerūt mihi lachryme mee p̄aes
die ac nocte.Moneo igit te sponsa chri
sti:ut ī hac mortali uita lugeas peccata
tua:ut cōsolari merearis ī celesti patria
Sicut scriptū est.Beati qui lugent:quo
niam ipsi consolabuntur . Amen.

De tristitia. Capitulum. .xi.

Ominus dicit ī euāgelio. Amē
d amen dico uobis:q̄a plorabitis:
& flebitis uos : mūdus at̄ gaude
bit. Vos at̄ cōtristabimī: sed tristitia ue
stra uertet ī gaudiū. Etiā salomon ait.
Cor gaudens exilarat faciē:spiritus ue
ro tristis deicit ī merorē aīe. Animus
gaudens facit etatē floridā: spiritus ue
ro tristis exsiccat ossa . Fili in bonis non
des q̄relā:& in oī dato non des tristitiā
uerbi mali. Oīs plaga tristitia cordis ē.
Iocūditas cordis est uita hoīs. Cor pra
uū dabit tristitiā : & hō sapiēs resistet il
li.Per tristitiā festiant mors:tristitia fle
ctit ceruicē cordis. Cor letū bonā facit
ualitudinē: uiro aut̄ tristi exsiccat ossa.
Etiā beatus athanasius dicit.Hō tristis sē
per maliciatur & cōtristat spūm sanctū
sibi adeo donatū.Hoc etiā docet apo
stolus dicens. Nolite contristari spīritū
sanctū qui habitat ī uobis: ī quo signati

estis in die redemptionis. Vide ergo so
ror charissima ne cōtristes spīritū san
ctū qui habitat ī te:ne forte derelinquat
te. Aufer a te dubietatē & animositatē:
quia utriq̄ contristat spīritū sanctū. Au
fer a te tristitiā : quia ipsa ē soror dubie
tatis & aīositatis . Certe tristitia secula
ris oīum malorum spīrituum est pessī
morū:& nocet seruis dei. Tristitia secu
laris ledit & conterit: atq̄ allidit seruos
dei. Spiritus eīm sanctus nō sustinet tri
stitiā carnalē. Igitur soror dilecta indue
semp letitiā spīritualē:que hēt gratiam
apud deū. Oīs letitia spīrituali semp bo
na ē:& bona cogitat: atq̄ cōtēnit uanā
tristitiā. Si letitia spīritualis bona nō ef
fet:nūq̄ propheta diceret:Letamini in
domino & exultate iusti:& gloriamini
oēs recti corde.Et itez letabit iustus in
dño & sperabit in eo:& laudabunt oēs
recti corde. INTERROGATIO.

O frater charissime:si tristitia mala est
& nocet seruis dei: quid est quod ait sa
lomō. Cor sapientium ubi tristitia ē:&
cor stultorū ubi est letitia? RESPON
SIO. Soror uenerabilis hoc q̄ ait salo
mō:Cor sapientiū ubi tristitia ē : & cor
stultorū ubi ē letitia. Nō ē itelligēdum
nisi de spūali tristitia & de seculari leti
tia:Ac si apertius diceret. Cor sapienti
um ubi tristitia ē spīritualis : & cor stul
torū ubi est secularis letitia. Qui secun
dū deū tristitiā hēt sapientes sūt. Qui
at̄ secūdū seculū tristitiā hēt:sūt sapiē
tes:Vnde dñs in euāgelio . Gaudete &
exultate:q̄a noīa ūra scripta sūt in celis
& Paulus apostolus. Quasi tristes:sēp at̄
gaudētes:& iterū. Gaudete ī domīo sē
p itez dico gaudete:ergo tristitia spūa
lis bona ē. Tristitia uero q̄ nascit de cu
pitudine tpaliū regē ē mala . De tristitia

spūali scriptū ē. Beati q̄ lugent: quoniā ipsi cōsolabūf. de tristitia at̄ seculari ait salomō. Multos occidit tristitia: & nō ē utilitas i ea. Itē de leticia spūali dicit. Letetur cor querētū dominū. Et itē de letitia seculari legitur. Ve uobis qui ridetis nūc: quoniā plorabitis & flebitis. Soror carissima: audi etiā q̄ beatus paulus dīc. Tristitia q̄ sed̄ m̄ deū ē: opatur salutē penitētie. Tristitia uero que est sed̄ m̄ seculū opat mortē. O rō hoīs q̄ seper ē tristis: nō hēt uirtutē nec potest ascēdere ad deū. Vbi tristitia fuerit coopata spūi scto: nō ibi ē acceptabilis o rō: quia i firma ē: & nō pōt ascēdere ad deū. Igī soror mihi amabilis: o mite tristitiā desine tristis esse: tristitiā repelle a te. Noli dāf te multe tristicie. Nō pseueres i tristitia: Ne dederis tristicie cor tuū. Tristitia unū ē ex septem pīcipalibus uiciis & ideo ē cauenda ab oībus seruis dei. Vnd̄ beatus ysidorus. Si bene & pie uixeris: nunq̄ eris tristis. Bōa uita sēp habet gaudiū. Honestā soror: ergo expelle a te tristitiā: quia sicut tinea comedit uestimentū: & sicut uermis rodit lignū: ita tristitia necet cordi. Mūda ergo cor tuū ab oī tristitia carnali: atq̄ seculari: & o rō tua erit acceptabilis apud deū. Igī soror uenerabilis de recordatiōe peccatorū tuorū luge: & i amorē lesu christi spōsi tui gaude. de memoria precedētū delictorū tuorū plora & de spē celestīū bonorū exulta. De trāfactis culpis & negligentis tuis dole: & de pmissiōe celestis regni leta. De preteritis tuis delictis cōtristare: & de gaudio eterne retributiōis hylaresce. Ad q̄ te pducere dignet ille: cui i tuo uirgineo corpore iocūdū habitaculū preparaisti.

Amen. De Dilectione Dei Capitu. xii.

Ominus noster lesus christus dicit i euangelio. Siquis diligit me: sermonē meū seruabit: & pater meus diliget eū: & ad eū uēiemus & māsiōnē apud eū faciemus. Et iohannes apostolus. Nos diligimus deū: quoniam ipse prior dilexit nos. Qui diligit deum: exorabit p peccatis suis: & cōtinebit se ab illis. Soror charissima dilige deū & iuoca eū i salute tua: q̄a dilectio ē uita: & odiū est mors. Deus non uult se tātum diligi uerbis sed puro corde & opibus bōis. Deū nō diligit qui dei precepta cōtemnit. Mens hoīs qui deū diligit: nō ē i terra sed i celo: quia sēp celestia desiderat. Mōeo te soror carissima ut diligas deum sup oīa: quia ipse te elegit ante secula. Plus debemus deū diligere q̄ parētes nros. Quā? Quia deus fecit nos & parētes nros ppriis manibns. i. ppria uirtute. Sicut scriptū ē: Ipse fecit nos: & nō ipsi nos. Maiora tribuit nobis christus: q̄ parētes nri. Et iō sup parētes debemus diligere christū. Stultū ē aliquid plusq̄ deū amār: qui plus diligit creaturā q̄ creatorē peccat. Et qui preponit amorē creature amorē creatoris errat. Ergo sup oīa ē deus a nobis diligēdus. Dic obsecro hōesta uirgo cū amore & dilectiōe de christo: dilectus meus mihi & ego illi qui pascit iter lilia donec aspiret dies & iclinētur umbre. Spōsa christi rogo ut aptius dicas. Dilectus meus mihi societur uiculo charitatis & amoris & ego illi cōiungar & sorer uicissitudine mutue dilectiōis qui pascitur iter lilia hoc ē delectatur & iocēdatur iter cādidas & odoriferas uirtutes scōrū atq̄ iter choros uirginū dōec

b iii

aspiret dies & inclinetur umbre: donec
nubila trāseat presentis uite & appare-
at dies: hoc ē uēiat claritas sempiternę
beatitudinis. Soror charissima iustitia
ē deū toto cordē amare: illiq; tota adhe-
rere uoluntate: qui ē summū bonū. Sū-
mū bonū amare sūma ē bñtudo. Qui
deū amat bonus ē: si bonus ergo & bea-
tus. Quāto hō plus deū diligit: tāto ma-
gis beatus erit. Dilectio ē specialis & p-
pria uirtus sanctorū. Amantissima mi-
hi i Christo soror: iō hec dixi: ut nullus
amor seculi te sepet ab amore Christi.
Spōsa christi ēt rogo: ut aliqd nobis de
amorē celestis spōsi tui dicas. Fasciculus
mīr dilectus meus mihi iter ubera mea
cōmorabitur. Dic ergo charissima pla-
nius: ut ea que dicis intelligamus. Fasci-
culus mire dilectus meus mihi iter ube-
ra mea cōmorabit. Locus cordis ē iter
ubera: hoc ē inter māmillas: ergo dile-
ctus meus inter ubera mea cōmorabit.
i. memoria: dilectio: & amor Iesu Chri-
sti spōsi mei: sperit iter māmillas meas
hoc ē in corde meo. Et siue in p̄speris:
siue i aduersis sp̄ ad memoriā reducam
oīa bona que mihi tribuit: quia dilexit
me: & mortuus ē p̄ me: atq; ascēdit ad
celos: & ut ad eū pueniā quotidie uocat
me dicens. Veni de libano spōsa: ueni
de libano: ueni coronaberis. Leua Iesu
christi spōsi mei s̄b capite meo. i. donū
spūs sancti: requiescat in me in hac p̄-
senti uita: & it̄lectus sanctarū scriptu-
rarū sit i mente mea: ut eū cognoscā: &
p̄fecte diligā. et dextera illius aplexabit
me: hoc est ad eternā bñtudinē pueni-
re faciat. Charissima soror roga ācillas
christi que tecū sūt & dic eis. Fulcite me
floribus: stipate me malis: quia amo-
re Iesu christi spōsi mei lāgueo. O uos

sancte sorores mee: que iā christū sup
oīa diligitis: & nihil amorī illius prepo-
nitis: fulcite me bonorū uīrorū exēplis:
& q̄liter christū dilectū meū iuenire ua-
leā ostēdite: quia p̄ amore illius infir-
mor. Hic amor dulcis: hic lāgor suauis:
hec ifirmitas sancta: hec dilectio casta:
hec cōiūctio it̄merata: hec copula iūio-
lata: hec cōplexio illibata. O uos sanctę
sorores mee: fulcite me floribus. i. uīre
cōuersionis exēplis: quia p̄ amorē chri-
sti spōsi mei ifirmor. Hōēsta uirgo: uēf
pro amore Iesu christi spōsi tui langues
& ifirmaris: si pro amore illius oīa q̄ in
hoc mūdo sunt cōtēnis & despicias. Ve-
re pro amore Iesu christi ifirma iaces i
lecto cōtēplationis: si christū sup oīa di-
ligis. Vere pro amore christi es ifirma
si plus diligis celestia q̄ terrena. Vere p̄p̄
amorē & dilectionem christi lāguida ia-
ces i lecto it̄time dilectiōis ac suauitatis
si i sanctis opibus es fortis: & interrenis
actibus es debilis. Soror mihi i christo
amabilis: si christū ex toto corde tuo di-
lexeris & nihil amorī illius preposueris:
cū eodē Iesu christo spōso tuo in celesti
r̄gno letaberis. Si christū i tota mēte se-
cuta fueris: & i eū tota mēte dilexeris: ab-
sq; ulla dubitatiōe cū eo i celesti patria
gaudebis: & eū cō s̄actis uirginibus quo-
cūque ierit seq̄ris. Si cū oī deuotiōe chri-
sto adheferis: & ad eū die ac nocte suspi-
raueris i hoc p̄senti seculo: sine dubio
cū eo exultabis i celesti palatio: atq; iter
uirginū coros cātabis illi dulces hīnos:
sicut scriptū est. Qui pascis iter lilia sep-
tus coreis uirginū: spōsa decoras gloria
spōsisq; redēs p̄cia. Quocūq; p̄gis uir-
gines secūt atq; laudibus: post te canē-
tes cursitāt: hīnosq; dulces p̄sonāt. Ideo
hoc dixi soror charissima: ut christū sup

oia diligas: & ut nihil amoris illius preponas. Obsecro te dilecta soror: ut nullam preter christum sentias dulcedinem: nullum preter christum queras amorem: nullam preter christum diligas pulchritudinem. Pro amore christi luge: pro amore christi plange: donec eum merearis uidere in dextera patris sui regnantem Amen.

De dilectione proximi. Capi. xiii.

Oro charissima. Audi qui domini nostri ihesu christus ait discipulis suis. In hoc cognoscet omnes quia mei estis discipuli: si dilectionem habueritis ad iuicem. Omnes fideles discipuli christi sunt. Vnusquisque illius discipulis est: cuius doctrina sequitur. Ergo qui uult christi discipulus esse: studeat proximos suos tamquam seipsum diligere. Dilectio proximi malum non operatur quare? quia plenitudo legis est dilectio. Et paulus apostolus. Ambulate in dilectione: sicut & christus dilexit nos: & tradidit semetipsum pro nobis. Etiam iohannes apostolus ait: qui diligit fratrem suum in lumine manet: & scandalum non est in eo: qui odit fratrem suum in tenebris est: & in tenebris ambulat: & nescit quo uadat: quoniam tenebre obcecauerunt oculos eius. Si quis dixerit diligo deum: & fratrem suum oderit mendax est: & ueritas in eo non est. Et hoc mandatum habemus a deo: ut qui diligit deum: diligat & fratrem suum: qui non diligit fratrem suum quem uidet: deum quem non uidet quomodo potest diligere. Etiam salomon ait. Omnis tempore diligit: qui amicus est. Et frater in necessitate comprobatur. Et beatus augustinus: hominem uicis humana felicitate: diabolum uicis inici dilectione. Tamen soror dilecta: non debet iter seruos dei carnalis dilectio esse: sed spiritualis. Nihil deo specialibus uirtute dilectionis. Nichil deo fidelius diabolo quam extinctio charitatis: scilicet amor non habet scandalum. Omnem hominem

fidelē iudica tuū esse fratrem. Memeto quod unus artifex condidit nos. Verus amor non habet amaritudinem scandalum. Soror uenerabilis: in proximi dilectione cognosces quomodo debeas peruenire ad dilectionem dei. Sicut dilectio mentem eleuat: ita malitia demergit. Nec deum uerum sine proximo poteris diligere: nec proximum sine deo. Veram caritatem tenes: si & amicum diligis in deo: & inimicum diligis propter deum: quantum fueris larga in dilectione proximi: tantum eris alta in congregatione dei. Si in ueritate diligis proximum tuum in tranquillitate est cor tuum. Ille uero qui proximum suum habet odio: circumdatus est tenebris & tedio diligendo proximum: purgas oculum mentis: ad uidentem deum. Tamen fueredissima soror moneo te: ut nullum hominem carnaliter diligas. Vnde beatus Iheronimus. Multum iterum dimersus est qui diligit hominem moriturus: plusquam oportet carnaliter cum deo manere non possumus si in hoc seculo unam esse nolumus animam in necessitate comprobatur. Si precepta dei uolumus custodire: si nosmetipsos debemus proximos nostros diligere: quia si sine dissimulatione diligit hominem fratrem: cito placat deum patrem: qui diligit proximum: non potest facere homicidium: non adulterium: non furtum: non iniuriam: non falsum testimonium: non rapinam: non iniuriam: non litigare. Igitur honesta uirgo dilectionem dei & proximi in qua tota lex pendet & propheta semper meditemur: & opere perficiamus. Sed si proximus noster patitur aliquam tribulationem: aut infirmitatem: aut danum: aut in carcere mittitur si dolens pro illo: in corpore ecclesie sumus. Si autem non dolemus: iam a corpore ecclesie precipiti sumus: charitas que colligit & uiuificat omnia membra ecclesie: si nos uiderit de ruina proximi gaudere: statim nos precipit a corpore. Tadiu dolet membris proximorum: qui diu in corpore continetur. Si autem

b. iiii

mēbrū p̄scisū fuerit a corpore: nec
sentir poterit nec dolere. Si manus aut
pes aut aliquod mēbrū p̄scisū fuerit
a corpore: si totū corp⁹ tūc ī multis p̄tib⁹
diuidat̄ aut in ignē mittat̄: manus illa iā
nō sētīt q̄ iā diuisa ē a corpore. Talis ē
oīs christianus qui d̄ alterius dāno: aut
tribulatiōe: aut āgustia: aut necessitate
non dolet. Sed q̄ peius est gaudet: quia
iā alienus ē a corpore ecclesie. Nos ue
ro hōesta uirgo si uerā & p̄fectā chari
tatē uolumus custodire diligamus be
ne oēs hoīes fideles sicut nos metip̄os
studeamus diligere: ut quia christus est
caput n̄m: nos mereamur mēbra illi
esse: ut cū christus apparuerit qui ē glo
ria n̄ra: nos p̄ cōcordiā charitatis & p̄ di
lectionē dei & p̄ximi: cū ipso possimus
aparē ī gloria. Tūc uero amicus amat
si nō pro se sed pro deo amatur. Vnde
beatus ysidorus. Qui itē panter amat
amicū: magis amat illū pro se q̄ p̄ deo.
Tunc quisq̄ bonitati atq̄ diuine iusti
tie fit cōtrarius: quādo despicit amicū
aliqua aduersitate percussū. Vera ami
cicia nulla occasiōe excluditur: nullo tē
pore deletur. sed ubicūq̄ se uerterit tē
pus: illa firma est. Pauci sunt amici qui
usq̄ ad finē sint cari. Illa uera est amici
tia: quē nihil ex rebus amici querit: nisi
solā beniuolentiā. s. ut gratis amet amā
tē se. Igī soror amabilis in christo: mo
neo te ut diligas amicos tuos ī deo hoc
est in bono. Dilige etiā inimicos tuos
p̄p̄ deū. Sicut scriptū est. Diligite inimi
cos ūros: benefacite his qui oderūt uos
Et itē. Si exurieris inimicus tuus ciba
illū: si sitit potū da illi. Et itē. Benedi
cite p̄sequētibus uos: benedicite & no
lite maledicere. Dilectio est soror cha

ritatis. Charitas nūq̄ fuit sine dilectiōe
nec dilectio sine charitate. Hōesta uir
go: ergo necessaria est nobis dilectio: ī
qua tante uirtutes cōsistūt: & de qua tā
ta bona nascunt̄. Dilectio habet duas a
las. Ala dextera ē dilectio dei. Sinistra a
la est dilectio p̄ximi. Nullus hoīum cū
una ala poterit uolare ad celū. Quare?
Quia nec sola dilectio dei sine dilectio
ne p̄ximi: nec sola dilectio p̄ximi sine
dilectione dei ualet: ad cōsequēdā eter
nā beatitudinē. Virgo prudēs sume ti
bi has duas alas: uidelicet dilectiōē dei
& p̄ximi: ut libere possis uolare: bona
operādo: & puenir ad patriā celestis re
gni. Amē. De cōpassiōe. Capi. xiiii.

Oror charissima: audi quid do
minus noster iesus christus di
cat: Oīa bona que uultis ut faci
ant uobis hoīes: & uos facite illis. Hec
est. n. lex prophete. Et paulus ait: gau
dere cū gaudentibus: flere cū flētibus. Et
iterū. Suscipite īfirmos: paciētes estote
ad oēs. Et salomon ait. Qui despicit p̄
ximū suū peccat. Fidē posside cū proxi
mo tuo: ī paup̄tate illi: ut & ī bōis eius
leteris. In tēpore tribulationis p̄mane
p̄ximo tuo fidelis: ut ī hereditate illius
sis coheres. Qui cauat p̄ximo suo a fo
uea: cadet ī illā. Et qui parat lacū proxi
mo suo pibit ī illo. Vnde psalmista. La
cum apuit & efodit eū: & icidit ī foueā
quā fecit. Perfēcte p̄ximū nō diligit qui
illi ī necessitate nō succurrit. Quāto am
plius p̄ cōpassiōē p̄ximis n̄ris ī neces
sitate succurimus: tāto āplius creatori
n̄ro appropinquamus. Sic debemus hē
re curā n̄ri: ut nō negligamus curā pro
ximi. Igī soror dilecta q̄ nō uis tibi acci
dere: nec p̄ximo tuo cupias euenir. Cō

dole alienis calamitatibus. Saucia te fle-
ctibus i alienis meroribus. In tribulatio-
ne alterius & tu esto tristis. Cō i firmis
esto i firma. Sic alienos merores tāq tu
os luge. Cū plāgētibus plāge: cū lugēti-
bus luge: cū flentibus fle: cū plorātibus
plora. Talis esto aliis: q̄lis optas circa te
eē alios. Quod nō uis pati: nō facias al-
teri: nō facias alteri mala: ne tupaciaris
similia. Ita clemēs esto i aliēis dīctis: sic
i tuis: ut nō aliter te & alit alios pēsēs. Si
cecidit inicus tuus: noli gratulari. i rui-
na aduersarii tui: noli extolli. nō leteris
sup inīci iteritū: ne forte & tibi supueni-
at malū. Nō extollaris de casu inīci: ne
forte cōuertat deus irā suā i te. Qui. n.
gaudet de casu inīci: cito ueniet sup eū
malū. Sit igitur humanus affectus erga
miserū: sit erga paupē: dolor cōpassiō f
Sit erga deiectū amor miseratōis. Si esu-
rierit iimicus tuus ciba illū: si sitit potū
da illi. Nō despicias paupes. Nō cōtem-
nas egenos. Non uilipendas pupillos.
Nullus a te tristitiā hēat. Nemo a te cō-
fusus abscedat. Visita infirmos: cōsola-
re pusillanimes: ut tu a domino cōsola-
ri merearis in eterna beatitudine. amē.

De Misericordia. Ca. xv.

s Oror charissima audi Iesū chri-
stū in euāgelio dicētē. Beati mi-
sericordes: quonīa ipsi misericordiā cō-
sequēt. Et iterū. Estote misericordes: q̄a
& p̄r uī celestis misericors ē. Et Paulus
apostolus. Estote aut inuicē benigni &
misericordes. & induite uos sicut electi
dei: & sancti i sancta misericordia. Pie-
tas autē ad oīa utilis ē. Et salomō ait. Fa-
cere misericordiā & iuditiū magis pla-
cet deo q̄ sacrificium. Misericordia fa-
cit locum unicuiq̄ secundū meritū ope

rū suor. Misericordia hoīs circa se: & cir-
ca p̄ximū suū. Misericordia at̄ domini
sup oēm carnē. Ille offert sacrificiū qui
facit misericordiā. Misericordia at̄ do-
mini a cōpatiēdo aliene miserie: uoca-
bulum sortita est. Qui in altero miseri-
cors nō fuerit: misericordiā dei iuenī-
nō poterit. Soror dilecta mihi in Chri-
sto: Misericordia & ueritas te precedāt
Misericordiā nūq̄ deferās. Benefacies
aīe tue si misericors fueris. Qui alteri
miseretur: misericordiā a domino con-
sequet. Soror soror uenerabilis: qd̄ hēs
hēto ad misericordiā. Prebe misericor-
diā sine murmure. Tale erit opus tuū:
qualis fuerit itētio tua. Nō ē misericor-
dia ubi nō ē beniuolētia. Bonū q̄ facis:
p̄p misericordiā fac: nō p̄p uanā gloriā
Nihil facias p̄p laudē: sed p̄p eternā re-
munerationē. Nihil facias p̄p t̄palē opi-
nionē: sed p̄p eternā mercedē. Nihil fa-
cias p̄p famā: sed p̄p uitā eternam. Ad
quā te pducere dignetur oīpotēs deus
reuerendissima soror. Amen.

De Exemplis sanctorum. Ca. xvi.

a D cōuersionē uel emēdationē
fidelīū multū exēpla scōr̄ pro-
funt. Soror charissima iō scribū-
tur chasus & reparationes scōr̄ ut nos
miseri p̄pter multitudinē pcōr̄ nō de-
speremus sed ut p̄ penitētiā r̄surgēdi et̄
post lapsū spem hēamus ut nullus post
peccatū de bonitate dei desperet dum
cōspicit et̄ post ruinā reparationē fuisse
scōr̄. Propterea posuit deus uirtutes
scōr̄ ad exēplū n̄m ut p̄uestigia ipso-
rum puenire possimus ad regna celoꝝ
uel si eos ad beneoperādum sequi no-
luerimus i penis: Inexcusabiles simus s̄a-
cti dei hoīes q̄diu fuerunt i hoc seculo

nō cessauerūt currere ī bōis opibz. s. ī ieiun
 nis: ī uigiliis: ī elemosinis: ī castitate: ī cō
 tinētia: ī lōgāimitate: ī paciētia: ī suauita
 te: ī oīoibz: ī psecutōibz: ī bēiulētia: ī fa
 me & siti: ī frigōe & nuditate: & ī labori
 bō multis p christi noīe. Scī hoīes despe
 xerūt pītē mūdū: ut eternū rgnū acqui
 rerēt. nō acceperūt hic pmissiōes uel diui
 tias miserabiles huius seculi q̄ perducūt
 hoīes male eis utētes ad tormēta īfernī
 sed hāc pīam tota ītētōe reliquētes ad
 celestē hierusalē leuauerūt oculos suos:
 hoīes scī uitauerūt peccatū ī uerbo: ī fa
 cto: ī cogitatōe: ī uisū: ī auditu: ī motu: ī
 oculis: ī māibz: ī ira: ī pedibz: ī rixa: ī fu
 rore: ī discēsiōe: ī uanagloria: ī supbia: ī
 elatiōe: ī cupiditate: ī gula: ī sōnolētia:
 ī fornicatiōe: ī uiolentia. Custodientes
 corpa sua & aīas suas. Duobus modis
 ieiunauerunt. s. a uitiis & actibus. Bona
 ē abstinētia ciboz: sed multo ē melior
 abstinētia uitioz. Vnde ecclesia de suis
 mēbris. i. de eisdē scīs pīibus dicit. Ma
 nus nīe stillauerūt mirrhā. quid p ma
 nus nisi opatiōes scōz. Intelligimus &
 qd p mirrhā nisi mortificatio carnis: &
 mortificatio uitioz accipit. Manus ec
 clesie scī hoīes sunt: bōa opātes: de qui
 bus dicit: Opati sunt iustitiā. Manus er
 go ecclesie mirrhā bonoz opez stillāt:
 q̄a nobis exēpla bīuiuēdi dīmōstrāt: &
 ut uitia carnis nīe mortificemur: predi
 cant unde quidā eoz dixit. Si enī scd̄m
 carnē uixeritis moriemini. Et iterum
 mortificate mēbra uīa q̄ sunt sup̄ terrā
 Et iterz ecclesia dīc: digiti mei mirra p
 batissima. Tūc uere est mirra pbatissi
 ma q̄ ī perfectē caro mortificat: & uitia
 atq; pccā extinguit. Igī soror ī christo
 dilecta si societate scōz hēre cupimus:
 necesse ē ut exēpla scōz seqmur. Si pec
 camus iā de pccō nullā excusatōe habe

mus. Quare? quia & lex dei quottidie
 nos amonet ut bī uiuamus & exēpla
 scōz patrū semp iuitāt ad beneopandū
 sed et si aliquādo secuti sumus exempla
 maloz hominū: cur nō sequimur exē
 pla scōz patrū. Et si apti fuimus ad imi
 tandū malos ī malū: cur pigri sumus ad
 imitandū bonos ī bonū? Soror uenera
 bilis. ergo deprecemur deū ut uirtutes
 sanctas q̄s suis sanctis preparauit ad co
 ronā nobis nō sint ad penā neq; ad dā
 nationē sed ad pfectū & salutē. Sine du
 bitatiōe credimus q̄a si exēpla scōz se
 quuti fuerimus post hāc uitā cū eis ī ce
 lo regnabimus: quāto amplius uita scō
 rū patrum legimus si exēpla eoz sequi
 nolumus: & tāto amplius culpabiles su
 mus. Nūc honesta uirgo. Oīpotētē de
 um deprecor ut det tibi has uirtutes s̄a
 ctōz patrū. s. humilitatē christi. Deuo
 tiōne petri: Charitatē ioānis: Obedien
 tiā Abrae: patiētiā Isaac: Tolerātiā ia
 cob: Castitatē ioseph: Mansuetudinem
 Moy si: Cōstatiā ioseph: Benignitatē sa
 muelis: Misericordiā dauid: Abstinē
 tiā danielis: & cetera digna facta prioz
 scōz ut post hāc mortale uitā puenire
 possis ad societate eoz. Virgo christi
 quottidie cōsidera quo moderamie: q̄
 ītentione: uel q̄ cōpunctiōe hoīes chri
 sti placere deo. Vnde ī psona christi ī
 canticis canticoz ecclesie dicitur: q̄ pul
 chra sunt gressus tui ī calciamentis filia
 principis. Christus p potētiā diuinita
 tis princeps ē oīum creaturaz: & iō s̄a
 cta ecclesia filia principis dicit q̄a p pre
 dicationē christi ī nouā uitā regenerat.
 Que sunt at calciamēta ecclesie nisi ex
 empla scōz patrū quibus ī uia huius se
 culi mūit ut p oēs tribulatiōes calciamē
 ta ābulet. Soror ī cristo amabilis & nos
 spūaliter pedes calciamus q̄a scīs pīi

bona exempla bene uiuendi sumimus ut ad similitudinem eorum tetatones huius mundi uicamus. Item in eisdem canticis. Spiritus ecclesie scilicet christus loquitur dicens. Descendi in ortum ut uiderem poma conualium & inspicerem si floruisse uinee: si germinassent mala pumica. Vinee florēt quoniam in ecclesiis filii recēter in fide generantur: & ad sanctā conuersationē quā si ad soliditatē bonorum operum preparant. Mala pumica germinant quoniam perfecti homines per exempla bonorum operum suos proximos edificat & in uirtute sancte conuersationis per predicationē suā & postulationē bonae uite in sanctis opibus renouat. Vnde moneo te in christo spiritualis amica ut des bonum exemplum de te omnibus hominibus in omni tua uita. Venerabilis uirgo desidero ut luceas omnibus acillis dei quae tecum sunt in monasterio bene uiuendo quia sicut ait beatus Gregorius. quod aliis suam bonam uitam abscondunt in semet ipsis accessi sunt: sed aliis in exemplum luminis non sunt. Illi uero qui exempla uirtutum & puritatis sanctitatis atque per uerbum predicationis aliis lumen demonstrant lapides ardentes sunt quoniam aliis uiam salutis ostendunt. Vnde dominus dicit. Lux uestra luceat coram hominibus ut uideant opera uestra bona & glorificent patrem uestrum qui in celis est: quoniam uidelicet soli deo est reddenda omnis gloria: christi uirgo te moneo tamen ut ita sit opus tuum in publico quatenus in secreto tua mereatur in occulto. Igitur amatissima mihi in christo: soror sic superius dixi tibi in omnibus actibus tuis: in omni opere tuo: in omni conuersatione tua. Imitare sanctos emulare iustos: habito ante oculos tuos exempla sanctorum: exempla iustorum imitatio considera. Exempla iustorum propone tibi. Patrum exempla sint tibi imitamenta disciplinae. Intende uirtutes sanctorum ad bene operandum: intende ad bene uiuendum documenta sanctorum. Nulla infamia scandalizet uitam tuam. Nulla opinio aduersa te contristet. Disce flagrare bono precio habito testimonium bonum: custodi tuam famam

bonam: tua bona fama nullis fetoribus obfuref: tua bona fama nullis obprobriis laceref. amen. De contentione. Ca. xviij.

Aulus apostolus ait: Cum non sunt inter uos zelus & contentio nonne secundum hominem ambulatis & carnaliter estis? Et salomō ait. Insuperbos spiritus sunt iurgia: semper malus iurgia querit angelus malo mittit contra eum. qui per loca periculosa uadit cito cadit: sic ille qui quotidie cum peccatis suis contendit cito in scandalum cadit. Viri mites semper despiciunt lites: qui quotidie contendunt & rixantur a paucis hominibus amantur: propterea pax & concordia omnibus hominibus sunt necessaria. Soror charissima audi beatum Augustinum dicentem. O quam irreprehensibilis esse poteremus si tam diligenter nostra uitia emendaremus quanto studio aliter repraesentamus. Sed si nos bene consideramus: multa in nos repraesentare possumus. uolo quod cognoscas quod nihil est turpius quam lites inter religiosos quod debet per concordiam & dilectionem lucere in mundo sic luxuria in celo. Contentiones ex inuidia & detractioe solent euenire atque oriri. Sed si detractio & iurgia sunt in claustro ubi est taciturnitas regularis: ubi scitas religionis ubi si letitiam ordinis: ubi religiositas monasterii: ubi uiculum charitatis: ubi pax unitatis: ubi concordia fraternitatis: ubi amor socialis heu pro dolor perit taciturnitas regularis: ablata est scitas religionis: defecit scilicet titulus ordinis ad nihilum deuenit: religiositas monasterii anulata est charitas fraternitatis: Sed si illi qui in pace debent uiuere incipiunt contendere: litigare: detrahere: ubi est uita tranquilla: ubi uita queta: ubi uita pacifica: ubi uita honesta: ubi uita modesta: ubi uita contemplatiua: ubi uita angelica. Certe non potest ibi esse pax integra ubi regnat detrahens lingua: ubi regnant rixae & contentio ibi non potest esse perfecta religio. Vide ergo soror dilecta ne per lites & con-

tentiões p̄das tuos labores. Caue ne di
es tuos p̄das p̄ detractiões & rixas. At
tende tibi diligēter ne p̄ iurgia & cōten
tiões p̄das celestes p̄missiões. Esto soli
cita ne p̄ stulta uerba p̄das gaudia eter
na. Igitur linguā tuā refrena & eris reli
giōsa: quia si eā nō refrenaueris religio
sa nō eris. Sed si forsītā mihi nō credis
audi Iacobū apostolum dicentē: Si quis
putat se religiosum eē nō refrenans lin
guā suā sed seducēs cor suū huius uana
ē religio. Lingua modicū ē mēbrum in
corpore hoīs: Sed tñ si īfrenata nō fue
rit totū corpus maculat & corrumpit.
Nā sicut modicum frumētum corrup
p̄t totā massam: & sicut parua scintilla
ignis magnā siluā icēdit. Ita lingua sine
freno dominos & prepositos eq̄les &
socios subiectos & paruulos oēs scāde
lizat: & ad iracundiā puocat: Ligua cō
tētiōsa si frenū nō hēat nullus hō cū ea
ī pace uiuere poterit. Rixosa lingua ue
neno ē plena que si nō fuerit castigata
oēs socios suos perducet ad scādala. So
ror uenerabilis ergo bonum ē tibi ut p̄
hibeas linguā tuā a malo & labia tua ne
loquātur doli. Considera unde uenisti
& ad quid uenisti. De mundo existi &
ad castra dei: hoc ē ad monasteriū fugi
sti. Diuitias seculi postposuisti & ad ce
lestes diuitias p̄merēdas uenisti. Et iō
paupertatem elegisti: gratis pauperta
tem elegisti. Et ideo obliuioni debes
tradere omnia q̄ p̄pter deū reliquisti.
Caue ergo ne uelis aliis te preferre. q̄
to maior es tāto te humilia ī oībus: di
mitte cōuenticulā cōspiratiōis & detra
ctiōis. Fuge murmuraciones & susurra
tiones: susurratiōes nō audias. Murmu
ratiōibus aurē tuā nō prebeas. Separa

taures a detrahentibus q̄si a serpētibus:
Fuge detrahētes q̄si serpentes detrahē
tes ifundunt uenenū mortifex in auri
bus se audientiū: qui detrahit & qui de
trahentē libenter audit uterq̄ peccat.
Nō solū ille qui detrahit peccat sed &
ille qui uoluntarie detrahētē audit. Ho
nesta uirgo audi ea que dicit uir perfe
ctus ī psalmo. Nō sedi cum cōsilio uani
tatis & cū iniqua gerētibus nō itroibo
Tu ergo cum cōsilio uāitatis nō sedeas
et cū mala loquentibus nō cōmiscaris
non contendas in ulla cā: in nulla cā de
certare studeas. Contentio lites parit.
Cōtentio pacē cordis extinguit. Cōtē
tio rixas gignit: Cōtentio iurgia semi
nat. Cōtentio faces odiorq̄ accēdit. Cō
tentio concordia rumpit. Cōtentio cō
turbat oculum mentis sicut ait David.
Turbatus est oculus meus a furore. Igi
tur amabilis ī christo soror moneo te
ut in nulla cā cōtendas. Nō cōtendas p̄
cibo neq̄ p̄ potu neq̄ pro uestimenta.
Sed accipe de manibus p̄positaq̄ tuarq̄
ea que tibi dederint sine murmuratiōe
q̄ a prepositis tuis tibi fuerit ministra
tum sine murmuratiōe accipe. Si so
ror tua meliora uestimēta accepit q̄ tu
accepisti non sit tibi cure: Si preposita
tua dederit tibi uile uestimentū & foro
ri tue dederit preciosū de hoc nō mur
mures. Si meliora uestimēta sororibus
tuis fuerit & tu acceperis uiliora super
hoc non cōtēdas. In nulla tpli cā eligas
meliora: In trāsitoriis rebo meliora nō
q̄ras. In rebo mūdi meliora nō cōcupi
scas: q̄re q̄a nō uēisti ad diuitias: sed ad
paupertatē. Nō uenisti ad monasteriū ut
diuitias terrenas habeas: sed ut uirtu
tes spirituales acquiras. Non uenisti ad

claustra ut in uestimentis preciosis resplendeas: sed ut in simplicitate deo seruias. Non uenisti ad ordinem ut ante oculos hominū in uestibus gloriosa appareas: sed ut per humilitatem deo placeas. Nō uenisti ad sanctā congregationē ut uoluntatē tuā cōpleas: sed ut uolūtati aliene obedias & pro deo omnia terrena despicias. Alioquin melius tibi fuerat in domo patris tui remanere: q̄ in monumēto preciosa uestimēta querere. Melius tibi fuerat ī domo parentū tuorū habere solatiū: q̄ inter ancillas dei pro terrenis & trāsitoriis rebus mouere scādalum. Melius tibi fuerat ī terra tua cōmorari: q̄ in domo dei pro tēporalibz rebus cōtendere: aut litigare aut murmurare. Igitur soror carissima: sicut superius dixi tibi: ī nulla causa de certare studeas: nisi ut soli deo placeas. Amen. De Disciplina Capi. xviii.

Apiētissimus salomon ait. Audi fili mi disciplinam patris tui: & ne dimittas legem matris tue: ut addatur gratia capiti tuo: & torques collo tuo. Tene disciplinam: & ne dimittas eā. Custodi illam: quia ipsa est mater tua. Accipe disciplinam: & noli abicere eā. Qui odit castigationes: stultus est. Qui increpationes relinquit multū errat. Qui disciplinam despicit peccat. Qui custodierit disciplinā: inueniet uitā. Qui uero disciplinā noluerit custodire: inueniet mortē. Egestas & ignominia erit illi qui deserit disciplinam. Qui acquiescit castigati: gloriabitur. Stultus irridet disciplinā patris sui. Qui autē custodit increpationes: sapiēs ē. Plus proficit castigatio lingue apud prudentem: q̄ cētum plage apud stultum. Vir

sapiens & disciplinatus non murmurabit: aduersus eum qui castigat illum. Tamen castigatio debet esse moderata. Vnde btus Ambro. Leniter castigatus exhibet reuerentiā castiganti: q̄ uero crudeliter castigat uel increpat: nec increpationē suscipit nec salutē. Blāda pietate sūt portādi: q̄ pro sua ifirmitate non possunt increpari p̄ diuersitate peccatiū alii portādi sunt: alii castigādi: quia modus diuersus ē peccōrū. Prelati ecclesie portare debēt subditos suos quos corrigūt: & corrigere quos portāt. Hic Salomō ī basibz tēpli domini imaginē leonis: & bouis: & cherubī: ope sculptorio fecit pigere. Quid aliud designāt bases ī tēplo: nisi prelatos ī ecclesia? Quicūq; sollicitudinē rēgimīs suscipiūt: tāq; bases portāt onus suppositū. Cherubī plēitudo sciētie īterpretat. In basibz cherubī cherubī mōstrat: q̄a prelati ecclesie plēi debēt eē celestis sciētie. Per leonem terrore seueritatis figurat. Per bouē uero paciētia māsuētudinis ostēdit. Itaq; ī basibus neq; leōes sine bobus: neq; boues sine leonibus exprimūt: q̄a prelati ecclesie: aliqui rigide: aliqui cū dulcedie: aliqui cū asperitate: aliqui uerbis: aliqui flagellis: debēt subiectos suos corrigere: q̄a ille q̄ blāda uerba castigatus nō corrigit: necesse ē: ut acrius corrigat: uel arguat. Cū dolore. n. abscondēda sūt uulnera q̄ leuiter sanari non p̄t. Qui secreto admonit de peccato corrigi negligit publice ē arguēdū: ut uulnus q̄ occulte sanari nequit: manifeste debeat emēdari. Palā sūt arguēdi: q̄ palā nocēt. Vt dum apta obiurgatiōe sanāt: hi q̄ eos imitando deliquerūt: corrigāt: ut dū unus corripit: ceteri emēdēt. Melius ē ut p̄mul

toꝝ saluatiōe unus cōdēnetur q̄ p unio
licentiā multi piclitenſ. Etiā beatus gre
gori. ait. Sūt multi qui uerba icrepatio
nis aud. ſūt & ad penitētiā redire contē
nūt. Vnusquisq̄ audiat de rēno dei qd̄
diligat: Audiat de iſerno qd̄ timeat ut
ſi p amorē ad regnū nō uenit. Saltim p
timorē ueniat. Verba ſūt beati iſidori:
luſti benigne ſuſcipiūt caſtigatiōē qn̄
do de ſuis culpis arguunt. Soror chariſ
ſima diſciplinā ē emēdatrix que nō eſt
uiliſſimā: & iō debemus prelatos n̄ros
diligere & uerba eorū benigne ſuſcipe
re: quia p icrepatiōes & caſtigatiōes ſu
as auferūt a nobis pprias uolūtates: &
mūdi cupiditates. Vnde i cāticis cātico
rū d̄ eiſdē prelatiſ. Eccleſia uel quilibet
fidelis aīa dicit. Inueniunt me cuſtodes
qui cuſtodiūt ciuitatē pcuſſerunt me &
uulnerauerūt me: tulerūt mihi palium
meū: cuſtodes meorū p cuſtodes ciuita
tiſ. Intelligimus prelatos qui ſtatū ſācte
eccleſie cuſtodiūt: qui ēt aīam fidelem
iueniunt: eāq̄ ſuis predicatiōibz & ex
ortatiōibz atq̄ minis pcutiūt & amor
charitatis chriſti uulnerāt: nec ſolū hoc
ſufficit eiſ ſed ēt palliū ei tollunt. i. oēm
terrenā delectatiōē atq̄ ſubſtātiā tpa
lē ab ea auferunt & eā nudā peccatiſ ac
ſpoliatā diuitiſ ad rēgnū celorū trāſmit
tunt. Igitur ſoror mihi i chriſto dilecta
ualde dignū ē: ut prelatos n̄ros q̄li pa
tres diligamus: & ut ab eiſ diſciplinam
n̄re ſalutiſ libēter ſuſcipiamus ſc̄dm cō
ſiliū dauid pphete dicētis: aprehendite
diſciplinā ne quādo irascatur dominus
& pereatiſ de uia iuſta. ergo ſi de uia iu
ſta nolumus p̄ire neceſſe ē nos diſcipli
nā ſuſcipere. Si ille qui diſciplinā nō ſu
ſcipit de uia iuſta peribit pculdubio in
uia iuſta: cōfirmatus erit qui diſciplinā

ſuſcipit. Nunc ergo ſoror uenerabilis
moneo te ut libēter ſuſcipiaſ diſciplinā
ut ab ira dei delibereris & i uia iuſta cō
firmeris. Multas age gr̄as illi qui caſti
gauit te: illi qui icrepauerit te gr̄as re
pende. Si abbatiſſa uel prioriſſa p ſalu
te tua icrepauerit te nō cōtristeris: quū
abbatiſſa uel prioriſſa mōſtrauerit tibi
uiā ſalutiſ tue ſuſcipe doctrinam illius
gratis. quādo aliquis monſtrauerit tibi
cām tue ſalutiſ tu nō ſiſ rebellis. Dilige
eas q̄ te reprehēdūt de tuiſ trāſgreſſiōi
bz. Ama eas q̄ te caſtigauerūt d̄ tuiſ ne
gligētis: q̄ſi aliter dilige eas q̄ te reprē
dūt d̄ tuiſ trāſgreſſiōibz caſtigatiōibz iu
riā nō n̄ideas. Incepātibz te cōtumeliā
nō dicaſ: mala p bōiſ nō reddaſ. Aduer
ſus bōa cōſilia nō n̄ideas iurgia. Aduer
ſus bona uerba nō reſpōdeas mala: qua
re quia qui diligit diſciplinā diligit ſapi
entiā: ergo & tu ſi diſciplinā dilexeris ſa
piēſ eris. Prudēſ eris ſi icrepatiōes pati
enter ſuſtinueris: ſapiēſ eris ſi humili
ter caſtigatiōes portaueris. Hōeſta uir
go iō a domino & a prelatiſ n̄riſ in hac
uita corripimur ut non cū hoc mundo
dānemur. Multo meliſ ē nobiſ i hac
uita a prelatiſ n̄riſ p negligētis corripī
q̄ i futura uita dānari. Meliſ ē nobiſ i
hoc ſeculo a prepoſitiſ n̄riſ p trāſgreſ
ſiōibz & culpiſ caſtigari q̄ i futuro ſe
culo puniri. Amabilis mihi i chriſto ſo
ror: meliſ ē tibi māu abbatiſſe flagelliſ
cedi q̄ i iſerno penas pati: meliſ ē tibi
māu abbatiſſe uel prioriſſe flagellari i
hac uita q̄ i iſerno cruciari i futura Me
liſ tibi ē māu abbatiſſe flageliſ uerberari
q̄ i iſerno torq̄ri. Meliſ tibi ē i hoc mū
do de māu abbatiſſe uel prioriſſe ſuſtine
re flagella: q̄ pati etnas pēas i gehēna. Me
liſ ē tibi manu abbatiſſe uel prioriſſe

tēpaliter affligi uirgulis: q̄ cremari eter
nis incendiis. A quibus te dignetur libe
rare ille qui te redemit suo precioso san
guine. Amē. De obedientia. Ca. xix.

Oror charissima Audi uerba
s pauli apostoli. Non est pote
stas nisi a deo. Que autem sūt
ordinata a deo: ordiata sunt. Ideo q̄ qui
resistit potestati dei: ordinationi resi
stet: ergo non debemus contempnere
potestates: siue mundi sint siue ecclesie:
quia omnes a deo ordinate sunt. Igitur
quando per obedientiam prelati no
stris contradicimus: deo iniuriam faci
mus. Quando per superbiam & inobe
dientiam prelati nostris rebelles su
mus: cōtra dei precepta facimus. Quā
do prelati n̄ris contumaces sumus at
q̄ iobedientes deum contempnimus:
qui dixit. Qui uos audit me audit. i. qui
uobis est obediens: mihi obediens est.
Et qui uos despicit me despicit. Soror
dilecta mihi in christo ergo qui prelatū
suum despicit: deū despicit. Et qui pre
latum suum honorat: deum honorat.
Et qui obediens est prelato suo: obedi
ens est deo. Hanc uirtutem. f. obedi
entiam laudat samuel propheta dicens.
Maior est obedientia: q̄ sacrificium:
& obedire magis quā offerre adypem
arietum: quoniam quasi peccatum ari
ollandi est: repugnare: & quasi scelus
ydolatrie nolle acquiescere. i. nolle obe
dire. Maria soror aaron per superbi
am & inobedientiam murmurauit cō
tra moysen fratrem suum: & statim p
cussa est lepra. Maria que contra moy
sem fratrem suum. i. prelatum murmu
rauit: per inobedientiam & rebellionē
significat animam cuiuslibet hominis:

qui murmurat contra prelatum suum:
cui non uult obedire: nec precepta sa
lutis accipere. Et quia non uult per obe
dientiam precepta sui prelati suscipere
lepra peccatorum percutitur atq̄ feda
tur. Etiā chore dathā: & abyrō qui con
tra moysē & aarō per superbiam & cōtu
meliā atq̄ inobedientiam insurrexerunt:
statim pro sua presūptione penas susti
nuerunt: sicut scriptū est in psalmo. Ap
ta est terra & deglutiuit datam. & ope
ruit sup cōgregationē abyrō. Et iterū.
Exarsit ignis i sinagoga eorū: flama cō
bussit peccatores. Nam & ozias rex cū
p superbiam & inobedientiam atq̄ cōtu
meliā turibulē accepisset & cōtra legē
dei sacrificare uoluisset: a deo est lepra
percussus: atq̄ maculatus i fronte. Nā &
saul rex quia iobediens fuit: regnū per
didit: & i manibus inimicorū suorū ceci
dit. Etiā ionas propheta p iobedientiam
fugit: & eū piscis absorbuit atq̄ i profū
dū maris misit. Cauendū est igitur no
bis: ne cōtra prelatos nostros p inobe
dientiam audeamus iurgere: ne domus
p eis uelit i nos quia uice sua fungunt a
spe uisitare. Venerabilis soror p salute
n̄ra posuit deus prelatos i ecclesia: ut no
bis p uideāt: & ut deo p nobis rōnē rē
dāt: atq̄ nos ne mala faciamus custo
diāt. Vnde paulus apostolus. Obedite
ppositi ūris & subiacete eis: ipsi. n. pur
gilāt q̄si rōnē redituri pro aīabus ūris.
Prelati debēt custodire ac regere gregē
dñi: cū magna uigilantia ac solitudine.
De quibus i cāticis cāticorū legit. Lectulū
salomōis sexagita fortes abiūt: ex for
tissimis israel: omnes tenētes gladios:
& ad bella doctissimi: unius cuiusq̄ en
sis sup femur suum: pp timores noctur

17.
nos. Verus salomon christus esse itel-
ligitur: qui reuera pacificus ē quia pa-
cē inter deū & hominē reformauit. Le-
ctulum uero solomonis cōgregatio est
fidelium ī qua deus habitat & requiescit.
Lectulū uero solomonis sexaginta for-
tes ambiunt. s. prelati: qui defendēdo:
castigādo: increpādo: corripiendo: ad-
monēdo: circūeunt: & custodiūt eccle-
siā dei: contra uicia: & contra inimicos
uisibiles atq; inuisibiles. Qui ideo fortes
esse dicunt: quia prelati sancte ecclesie
pfecti sunt in obseruatione mandatorū
dei. Omnes tenētes gladios. i. spiritua-
le uerbū: quia predicādo uitia subiecto-
rū debent reprimere. Ad bella sunt do-
ctissimi: quia necesse est ut ad bella spi-
ritualia sint instructi. Vnius cuiusq; en-
sis super femur suū. Prelati sancte eccle-
sie super femur enses tenent quia prius
in se: & tunc in sibi subiectos uicia car-
nis debent resecare. Et hec oīa faciunt
pp timores nocturnos. i. pp occultas īsi-
dias malignorū spirituum: qui ī nocte hu-
ius seculi maxime insidiāt sanctis prela-
tis ut illis deceptis lectulū salomonis. i.
cōgregationē seruorū dei fedare ac ma-
culare possint. Soror charissima: ideo
hec dixi tibi: ut cognoscas q̄ deuote q̄q;
humiliter debemus prelati nostris o-
bedire. Obedientia sola uirtus est: que
uirtutes ceteras menti inserit: īserta q;
custodit. De qua salomon ait. Melior ē
obedientia q̄ uictime: quia p uictimas
aliena caro mactat: p obedientiā uero
ppria uolūtas religat. Vnde uir obedi-
ens loq̄r uictorias: q̄a dñm aliene uoci
humiliter obedit: semetipsū in corde su-
perat. Adā in īfernū cecidit: quia iobe-
diens fuit. Christus uero ad celū ascen-

dit: quia usq; ad mortē deo patri obedi-
uit. Sicut p inobediētiā ade peccatores
cōstituti sunt multi: ita p obediētiā chri-
sti iusti constituti sunt multi. Et sicut pp
peccatū ade omnes hoīes sunt in cōdē
nationē mortis: ita p iusticiā christi oēs
hoīes in iustificationē uite. Et iteq;. Si-
cut inobediētia primi parentis genera-
uit mortē: ita obediētia christi genera-
uit uitā. Igit̄ soror dilecta: si p christo fue-
ris obediens tuis prelati: cō christo re-
gnabis in celis. Cōtra matrē tuā. i. abba-
tissā uel priorissā: nūq; uerbū asperū di-
cas. Prelatis tuis nūq; rebelis existas: pre-
positis tuis ī nulla cā cōtradicās. Vene-
rare at̄ oēs melioris sciētie: ac melioris
uite. Venerare unumquēq; hoīem pro
suo merito sctitatis. Maiori gradui re-
uerentiā tribue cōpetentē. Scđm digni-
tatē unicuiq; hoī tribue honorē. Supio-
ri gradui equalē te nō exhibeas. Seniori-
bus presta obedientiā: & famulare hu-
militer īpiis eorū. Cede auctoritati ma-
iori. Defer digna seruicia maioribus.
Esto cunctis obediens in bonis prece-
ptis. O sponsa christi: ita obediās hoī
ut nō offendas uoluntatē dei. In malis
opibus nūq; sis obediens. Non obediēs
illi qui male tibi facere mādauerit: ma-
lū facere iussa nō cōsentias. Noli obe-
dire in malo cuiq; potestati. Etiā si pena
cōpellat: si suplicia īmineant: si tormen-
ta occurant. Melius est mortē pati: q̄
mala iussa īplere. Melius ē abhoiatiōe
iugulari: q̄ eterno iudicio dānari. Ne-
q; n. est sine culpa: qui ut malum fieret
obediuit. Igitur soror uenerabilis: esto
obediens usque ad mortem: & dabit ti-
bi deus coronam uite. Amen.
De perseverantia. Capitulum. xx.

Oror charissima audi beatum
Hiero. dicēte. Nō q̄runt ī chri-
 stianis initia uel exordia sed fi-
 nis & pseuerātia. Paulus apostolus ma-
 le cepit sed bene finiuit. Iudas uero sca-
 rīoth bene cepit sed male finiuit. Lau-
 datur initium iude sed finis uite illius con-
 denatur. Vnde beatus Gregor. Virtus
 boni operis perseuerātia ē in casum bo-
 nū agit si ante terminū uite deserat. De
 hoc et beatus isidorus ait. Non iudicat
 deus hominem de preterita uita: sed d' suo
 fine. Vnusquisq; enī ī die mortis sue iu-
 stificabitur aut cōdenabitur: unde scri-
 ptū est ubi te inuenero ibi te iudicabo.
 Etia beata magdalena iō christū resur-
 gentē primo meruit uidere: quia eū re-
 quirendo perseuerauit: unde et in can-
 tibus canticorū dicitur ī lectulo meo per
 noctes quesui quē diligit aīa mea. Mo-
 neo ergo te honesta uirgo ut q̄ras eun-
 dē Iesum christum spōsū tuū in lectulo
 tuo. i. ī requie mentis atq; quiete contē-
 platiōis: per noctes quere eū: hoc est in
 hac uita ad eū suspirādo: eūq; dē. Man-
 do: ut eum perfecte ī futura uita inueni-
 re possis ac uidere regnantē ī patris so-
 lio. Sine ītermissione quere eū bene ui-
 uendo ut faciē eius merearis uidere in
 celesti regno. Rogo christi spōsa ut di-
 cas cū Dauid ppheta: Sitiuit aīa mea ad
 deū fontē uiuū quādo ueniā & appare-
 bo ante faciē domini. Vere aīa tua deū
 sitit si eū īper oīa diligit. Vere aīa tua
 deum sitit si p amore illius despicit oīa
 terrena. Vere aīa tua deum sitit si eum
 ī dextera patris regnantē concupiscit:
 Etia idē propheta nos amonet dicens.
 Querite dominū & cōfirmamini: que-
 rite faciem eius semper. i. in p̄sp̄ritate

& angustia: ī paupertate & abundātia: ī
 īfirmitate & ī sanitate: ī iuuetute & ī se-
 nectute debemus deū q̄rere tota men-
 te: tota intētiōe: ut ab eo mereamur cō-
 firmari ī scā cōuersatiōe: & ut illum me-
 reamur iuēire ac uidere ī celesti regno
 mundemus nos ab oī inquinamēto car-
 nis ac spiritus: quia nō nisi casto corpo-
 re ad celos poterunt subleuari in die re-
 surrectiōis. Nec poterunt uidere gloriā
 diuine maiestatis nisi illi qui sunt mūdo
 corde. Soror dilecta mihi crede q̄a non
 occiosis & uagātibus dabitur regnū ce-
 log: sed q̄rentibus & petētibus atq; pul-
 santibus. Sic enī ait dominus: petite &
 accipietis. q̄rite & inuenietis: pulsate &
 aperietur uobis. Petēda est ergo ianua
 regni orando: q̄renda bene uiuēdo: pul-
 sanda ī dei seruitio: perseuerādo nō suf-
 ficit bona īcipere nisi et quisq; incipere
 studeat ea q̄ bene īchoauit usq; ad finē
 uite pducere quia melius est uiā iustitię
 nō cognoscere q̄ post cognitionem re-
 trorsum cōuertī. Vnde dominus ī euā-
 gelio. Nemo mitens manū suā ī aratrū
 & respiciens retro aptus est regno dei:
 Igitur soror uenerabilis necesse ē ut p
 desiderium eterne beatitudinis pulsemus
 quotidie aures dei oīpotentis nec defi-
 ciamus a bonis q̄ incepimus priusq; illo.
 aperiēte mereamur de carcere mortis
 huius eripi. & ad portā celestis p̄f̄ie per-
 uenire. Soror in christo amabilis mihi
 Bonū ē nobis pseuerare in seruitio dei:
 Quoniā qui de mōasterio ad seculū re-
 uertunt plusq; carbōes nigri efficiuntur.
 Qui de mōasterio ad seculū descēdunt
 efficiuntur nigri sicut carbones frigidi.
 Quare. quia p torporē mentis ab igne
 charitatis dei sunt mortui atq; extincti:

c i

Vnde beatus Isidorus. Qui de bona uita ad mala reuertunt: p cupiditate mundi sunt cōtenebrati: & nigredie uicioꝝ sūt fedati: & fuscati atq; a luce supne claritatis dei sunt extrāei & alieni. Qui de mōasterio ad seculū fugiūt: a societate āgeloz separātur: & demōibus sociāt. Qui sanctā cōgregationē relinquūt: & ad secularē uitā descēdunt: a societate dei elōgātur: atq; diūio diaboli subiugātur. Soror ī christo amātissima: cōsidera quid fecisti. Quotidie reduc ad mēoria unde uenisti: & ad quid uenisti & quare uenisti. Tu pp deū oīa que ī hoc mūdo sūt reliquisti ac despexisti: & p amor illius mōasteriū elegisti. Tu fgnū celoz cōperasti: & te ipsā ī precio illius tradidisti. Stude ergo cūsuma uigilātia: ut nō p das regnū q cōperasti: sed ut habere possis ī ppetuū q optasti & desiderasti. Caue ne p das fgnū p quo temetipsā dedisti preciū. Audi paulū apostolū dicentē. Nō coronabis: nisi qui legitime certauerit. Ille laborat legitime qui in bonis operibus pseuerat usq; ad diē mortis sue. Ille certat legitime: qui ī seruitio dei pseuerat sine fraude: & simulatione. Ille deo digne seruit qui bonum opus qd cepit: usq; ad cōsumationē perducit. Ille in bonis operibus bene desudat: qui ea q bene īcoauit cōsumat. Vñ ecclesia de suis mēbris ī dei seruitio pseuerantibus: in cāticis canticoz dicit. Ligna domoz nostraz cedrina: laqaria uero cipressia. Domus ecclesie sūt cōueticula fideiū deo seruientiū: atq; in his qui dei sunt pseuerantiū. Cedrus itaq; atq; cypressus: arboꝝ sūt īputribilis nature & designāt sāctos dei: qui ī fatigabili atq; īmarcessibili desiderio cōdito

ris sui flagrāt: & ī bonis opibus usq; ad cōsumationē uite pseuerat. Igitur uenerabilis uirgo & tu esto cypressus ī domo dei ī bona uita pseuerādo: Etiā ī domo dei cedrus eris: si de te exēplū bōe uite dederis. atq; odorē bone cōuersationis sociabus tuis. Virgo prudens ideo hoc dixi ut tota mēte despicias amore seculi. Ideo hec dixi: ut nunquā uelis religiosam uitā relinquere & secularē requirere. Ideo hec dixi ut nunquā uelis monachalē uitā deferere: & sicut canis ad uomitū ita rēdire ad seculū. Mōeo te ut ī mōasterio cūctis diebus uite tue pseueres: & ut secularē uitā nūq; desideres. Moneo te ut cū sūmo desiderio mōasteriū diligas & ut toto corde seculū postponas. Moneo te ut oī tēpore ī domo dei pmaneas: & ut nūquā ad seculū redire queras quere? Quia ī mōasterio ē uita cōtēplatiua ī seculo ē uita laboriosa. ī mōasterio ē uita sācta: ī seculo ē uita criminosa. In mōasterio ē uita spūalis: ī seculo ē uita carnalis. In mōasterio ē uita celestis: ī seculo ē uita terrestris. In mōasterio est uita qeta: ī seculo ē uita turbulēta. ī mōasterio ē uita pacifica: ī seculo ē uita litigiosa. In mōasterio ē uita trāquilla: ī seculo ē uita cōtēciosa. ī mōasterio ē uita pacifica: ī seculo ē uita iurgis plena. ī mōasterio ē uita casta: ī seculo ē uita luxuriosa. In mōasterio ē uita pfecta: ī seculo ē uita uiciofa. In mōasterio ē uita plena uirtutibus: ī seculo ē uita plena uiciis. In mōasterio ē uita sāctitatis: ī seculo ē uita iniquitatis. Soror reuerēdissima audisti bōa q sunt ī mōasterio audisti mala q sūt ī seculo: audisti uirtutes mōasterii audisti uicia seculi: audisti salutem mōasterii: audisti pdicionē seculi. audi

si uitā audisti mortē. Hūc igit̃ ecce i cō
spectu tuo bonū & malū. Ecce āte ocu-
los tuos pdicionē aīe & salutē: Ecce āte
te uitā & mortē. Ecce ignis & aq̃ Exten-
de manū tuā & ellege quod uis: Ecce uia
paradisi & ecce uia īferni. Ecce uia q̃ du-
cit ad uitā: & ecce uia que ducit ad mor-
tē. Ergo ābula p̃quā uolueris. Hoc solū
rogo ut elligas meliorē. Fr̃ mi cōsiliū
tuū accipiā & meliorē uīā elligā. bonū ē
mihi cōsiliū accipere: & p̃uīā q̃ ducit
ad paradīsum ambulaī cum dei iuuami-
ne. Honeſta uirgo q̃a meliorē uīā Elli-
gis: deo gr̃as reddo. Igit̃ uitā bonā quā
cepisti tenere nō deſeras. Propositum
bone uite iam conserua omnibus die-
bus uite tue: tunc erit opus tuum perfe-
ctum si perdurauerit uſq̃ in finem. Sa-
lus perſeuerantibus promittitur. Pre-
mium perſeuerantibus datur. Non est
bonus q̃ bonū facit ſed qui īceſſabiliter
facit. Si ergo in bonis opibus uſq̃ in fi-
nē uite perſeueraueris ſalua eris. Amē.

De uirginitate. Capitulum. xxi.

PRudētes uirgines acceperunt ole-
um in uasis ſuis cū lāpadibus. So-
ror cariffima: audi q̃ dico. Men-
te & corpore uirgīes nō ſunt fatue: ſed
prudentes: & poſſunt exire obuiā ſpō-
ſo: quia habēt oleum in uasis ſuis. i. caſti-
tatē in mentibus. Virgines uero corpe
& non mente: nō ſunt prudētes ſed fa-
tue: nec poſſunt exire obuiā ſponſo: q̃a
non habēt oleū in uasis ſuis. i. nō habēt
caſtitatē in mētibus. Sic ait beatus Iſido-
rus. Virgo corpore & nō mente: nō ha-
bet premiū in remuneratiōe. Et domi-
nus in euāgelio: de fatuis uirginibus ait
Amē dico uobis: nescio uos. Hac de cā-
te moneo ſoror dilecta mihi: ut ſis mē-

te & corpore uirgo: ut poſt hāc uitā me-
rearis collocari in celeſti thalamo a Ieſu
Chriſto celeſti ſponſo. Virginitas non
ē iuſſa: ſed admōita: quid nimis ē excel-
ſa. Duplicatū ē donū uirginitatis: quia ī
hoc mundo ſollicitudine caret ſeculi: &
in futuro premiū caſtītatis recipiet. Si-
ne dubio qui caſti p̃ſeuerāt & uirgines:
angelis dei erunt equales. Virgines feli-
ciores eē in eterna beatitudine: Eſaia te-
ſtante qui ait. Hec dicit dominus eunu-
chis. Dabo eis in domo mea: & ī muris
nūerus locū: & nomē melius a filiis &
filiabus: nomē ſempiternū dabo eis q̃
nō peribit. Oē peccatū p̃ penitentiā re-
cipiet indulgentiā. Virginitas uero ſi la-
biſ. nullo mō repaſ. Nā quis qui p̃ peni-
tentiā recipiat ueniā: tamē p̃ incorrup-
tionē nūq̃ recipiet priſtinā. Soror uene-
rabilis: nihil ualet uirginitas carnis: ubi
nō ē integritas mentis. Virgines de ſu-
is meritis gloriātes: hypocritis cōparāt̃
qui gloriā boni opis foris appetūt: quā
intra cōſciētā h̃re debuerūt. Hoc ē. n.
in euāgelio: Virgines nō h̃re oleū in ua-
ſis ſuis. i. nō ſeruauere in cōſciētā teſti-
mōiū bōi opis: ſed ī facie gloriari apud
hoīes: nō ī corde apud deū. Verba ſunt
beati Augu. Nihil p̃deſt uirginitas car-
nis: ubi hītat iracundia mētis. Multū di-
ſtat īter puritatē uirgialis aīe: nullacōta-
giōe pollute: & eā que multoꝝ libidini
ſubiacuit. Soror uenerabilis: audi bea-
tum Hierony. dicētem. Nihil prodeſt
h̃re carnē uirginē ſi mēte quis nupſerit
Nihil etiā prodeſt corporis uirginei cu-
ſtodire uirgitatē: ſi oculos a concupiſcē-
tia noluerit refrenare. Virgitas ī corpe
nihil proderit: ſi charitas aut humilitas
a corde diſceſſerit. Moneo igitur te ho-

c ii

nesta soror i christo ut sis mente & cor
pore uirgo. Moneo et te ut accipias ole
um bonorum operum tecum: atque ut ornas la
padem tuam bonis moribus & illumines eam
sacris uirtutibus ut cum clamor factus fue
rit ecce spiritus uenit exite obuiam ei: pos
sis occurrere Iesu christo spouso tuo cele
sti & ab eo collocari in celesti thalamo.
Amen. De continentia. Capi. xxii.

Oro charissima rogo ut cum omni
deuotione audias amonitionis uer
ba. Tricenarius numerus primus
est & significat federa nuptiarum: Sexage
rius numerus secundus gradus est & signi
ficat continentiam uiduam. Centenari
us numerus tertius gradus est qui per uir
ginitatis corona uirginibus deputatur.
Beatus Ildorus ait. Quidam in iuuen
tute luxuriose uiuentes. In senectute con
tinentes fieri uolunt: & tunc uolunt casti
tatem seruare quando eos luxuria seruos
habeat contempsit. Tales non habent premi
um quia non habuerunt laboris certamen. Eos
uero expectat gloria quibus fuerunt la
boriosa certamina. Castitas .n. fructus
est suauitatis. Castitas est pulchritudo in
uiolata sanctorum. Castitas securitas est mentis
& sanitas corporis. Luxuria carnem debili
tat fractamque celeriter ducit ad senec
tutem. Longa castitas per uirginitatem reputa
tur. Igitur soror ueneranda amanda est
pulchritudo castitatis. Continentes & ca
ste uiuentes deo in semetipsis preparant ha
bitaculum. Unde apostolus: Caste uiuen
tes templum dei sunt: & spiritus sanctus habitat in
eis. Continentia facit hominem proximum deo
Ibi habitat deus: ubi permanet continentia.
Castitas iungit hominem celo: Castitas per
ducit hominem ad regnum. Caste uiuentibus
permittitur regnum celorum. Caste uiuentes

habebunt hereditatem in celo. Bona est casti
tas coniugalitatis sed melior est continentia ui
dualis. Optima uero integritas uirginalis
melior est uidua humilis quam uirgo superba
Melior est uidua cum humilitate quam uirgo
cum superbia. Melior est uidua lugens pecca
ta sua quam uirgo iactans semetipsam coram
hominibus de uirginitate sua. Melior est ui
dua plorans iniquitates suas quam uirgo ex
tollens semetipsam de meritis suis. Non
debet uirgo gloriari coram hominibus de do
no sue uirginitatis: quia si hoc fecerit non
habet oleum secum: extincta est .n. lampada sua
Non debet uirgo despiciere uiduas. Vir
go quam deo uult placere non debet mulie
res caste uiuentes contempnere: quia si hoc
fecerit deo displicebit & sibi nocebit.
Virgo que mulieres caste uiuentes &
deo seruientes despicit superbiam facit
Quare: quia melior est peccator humi
lis quam iustus superbus. Tu ergo uenerabilis
soror non despicias mulieres quam de celo
uenerunt maritos habuerunt filios genu
erunt: quia si eas despexeris nimis ante de
um culpabilis eris. Anna prophetissa ma
ritum habuit: sed tamen de christo propheta
uit & eum uidere meruit. Et Maria ma
gdalena secularis fuit sed tamen christum re
surgentem uidit & apostolorum apostola
esse meruit. Honestas uirgo ideo hec dixi ut
nullo modo despicias ancillas christi quam ad
seruiendum deo uenerunt de uita secula
ri. Non debes ergo honestas feminas quam de
seculo ad monasterium despiciere sed ho
norare quia quod deus dignatus est eligere
tu non debes contemnere. Moneo ergo te
uirgo uenerabilis ut per amorem christi ser
uias eis & diligas eas quasi matres. Soror in
christo dilectissima ideo debes eis seruire
quasi filia quia deus conuertit eas ad se de

seculari uita. Igitur deo iniuriā facis: si ancillas dei despicias. Tu uero amabilis michi i christo soror nō dicas ecce ego lignū aridū: nō dicas ecce ego arbor in fructuosa: quia si christū spōsū tuū diligis: & times sicut debes: septē filios habes. Primus filius ē uerecundia: scdus patiētia: tercius sobrietas: qrtus tēperantia: quītus charitas: sextus hūilitas: septimus castitas. Ecce uenerabilis soror p gratiā spiritus sācti sine dolore ex incorrupto utero: septē filios christo peperisti: ut i pleat ite q scriptum ē. Quia sterilis peperit septē. Itaq soror amabilis mihi i christo: hos filios quos lesu christo spōso tuo genuisti: debes nutrire: fouere: lactare: reficere cōfortār: & castigare. Nutri eos bonis moribus: foue eos i sinum itime cōtēplatiōis: & da eis māmillas eterne dulcedinis. Refice eos amore supne suauitatis: & cōforta eos pane uerbi celestis. Castiga eos flagellis timoris dei: & māda eis ut nō superbiāt: & ut nō sint leues: nec trāgresores: atq ut nunquā a te discēdāt: nec a te separentur. Vides soror dilecta: quingies pncipalē locus teneāt i regno dei: & nō i merito. Quia cōtēpserunt presentē mundū: ideo puenerunt ad celeste regnū. ad q te pducere dignetur ille in cuius seruicio corpus tuum & aiām tuam consecrasti. Amen.

De Fornicatione Capitulum xxiii.

Oror i christo dilecta mihi: moneo te ut cū oī deuotiōe audias hec uerba: domini nrī lesu christi. Sint lumbi urī precincti: & lucerne ardētes i māibus urīs. Lumbos precingimus cū carnis luxuriā p cōtinentiam coartamus. Lucernas i manibus tene-

mus: quando pximis nrīs lucis exēpla monstramus. Fornicatio carnis ut ait beatus ysidorus adulteriū est. Fornicatio aīe seruitus ydologū ē. Priā fornicatiōis tela oculog sunt: secūda uerboz: sed qui nō capitur oculis: pōt resistere uerbis. Oīs imunda pollutio: fornicatio dicitur: quāuis quisq diuersa turpitudinis uoluptate pstituat. Ex delectatiōe. n. fornicādi: uana gignunt flagicia: quibus regnū dei clauditur: & hō a deo seperatur. iter cetera septē uicia: fornicatio maximū scelus ē: quia p carnis imūdiā: tēplū dei uiolat: & tollēs mēbz christi facit mēbz meretricis. Igitur honesta uirgo: si ueg ē q ite deus uiuit: mortua sit i te fornicatio. Luxuria inimica ē deo: & paterne benedictiōis: atq substantie pdiēctio. Fornicatio nō solū maculat corpus: sed & cōscientiā. Qui luxuriatur: quis uideat uiuēs: tamē mortuus ē. Fornicatores & adulteros iudicabit deus. i. dānabit eos. Audi igit soror charissima bti lsidori uerba. Fornicatiōe coinquinari: deterius ē oī peccato. Fornicatio maior ē omnibus peccatis. Fornicatio graue peccatū ē. Fornicatio oīa mala supat. Fornicatio grauior ē morte. Melius ē mori q fornicari. Melius ē mori q fornicatiōe maculari. Melius ē mori q p fornicationē aiām pdere. Luxuria perducit hōiem ad penas iferni. Luxuria mergit hōiem i ifernū. Luxuria mittit hōminē ad tartarū. Oculi anuncii sūt fornicatiōis. Visio ē priā occasio fornicatiōis. Mēs. n. p oculos capitur. Per oculos itrat ad mētē sagitta amoris uisio oculog mittit sagittas fornicatiōis i mentē. Oculus ē prima sagitta fornicatiōis.

c iii

Igitur amabilis in christo soror: reprimere oculos tuos. Ergo subtrahe uisum. Non defigas oculos tuos in speciem carnis. Nullum hominem hac intentione aspicias ut eum concupiscas. Nullum hominem ideo aspicias: ut eum carnaliter diligas: Faciem uiri non uideas: ut eum in malo diligas. Auerte oculos tuos ne uideant uanitatem. Pulchritudinem hominis non concupiscas. Dic mihi soror uenerabilis: quoniam perfectus est in pulchritudine carnis. Nonne sicut fenestra sicatur homo & fugit pulchritudo eius sicut umbra. Et quando mors uenerit dic rogo quanta pulchritudo in corpore remanebit? Cum uideris totum corpus tumidum esse: & in fetore conuersum: nonne claudes nares tuas: ut non sustineas fetorem fetidissimum. Dic rogo ubi tunc pulchritudo uultus: ubi blanda uerba quae corda audientium molliant. Vbi tunc sermones dulces: qui homines letificant. Dic mihi honesta uirgo: ubi tunc erit immoderatus risus & iocus turpis. Vbi tunc uana & inutilis leticia quae in risum homines commouebat. Perit ad nichilum deuenit. Sicut fumus euauit. Ista est consummatio pulchritudinis carnis: & consummatio corporis. Cognosce ergo soror uener. quia uana est pulchritudo: Unde et salomō ait Fallax gratia & uana est pulchritudo. Igitur soror in christo amatissima: si pulchritudo carnis uana est: ergo si pulchritudo carnis pudredo est & uermis: itaque si pulchritudo corporis cinis & terra est: caue ne ideo homines aspicias: ut eorum pulchritudinem concupiscas. Quare? Quia mundus transit & concupiscentia eius. Omne quod in mundo est concupiscentia carnis est: & concupiscentia oculorum. Despiciendus ergo est mundus propter christum cum omnibus quae in eo sunt. Tu uero honesta uirgo: quia propter

christum reliquisti seculum: non debes letari in pulchritudine hominum. Te ergo mones soror in christo dilecta ut Iesum christum spiritum tuum diligas super omnia: ut cum eo regnare possis in celesti curia. Certe si plus delectat mentem concupiscentia fornicationis: quam amor castitatis: adhuc peccatum regnat in homine: Sed si magis delectat mentem pulchritudo castitatis: quam turpitudine fornicationis: iam non regnat peccatum in homine sed regnat iustitia. Quauis homo sit castus in corpore: tamen si luxuriosus est in mente peccatum regnat in corde eius. Fornicatio cordis est ydolorum seruitus. Est & alia fornicatio spiritualis: de qua dominus ait. Qui uiderit mulierem ad concupiscendum eam: iam meatus est in corde suo. Maxime per carnis luxuriam: homines subiciuntur diabolo qui per cetera uicia. Castitas est pulchritudo animae: & per hanc uirtutem coequatur homo meritis angelorum. Soror in christo amabilis crede mihi: quia multi per incuriam oculorum inciderunt in periculum animarum suarum. **INTEROGATIO.** Frater dilecte dic mihi si aliquem hominem nosti per uisionem oculorum deceptum. **RESPONSIO.** O soror uenerabilis: quia multos scio per uisum esse deceptos: & in laqueum dyaboli missos. Tamen ex hiis quos audiui aliquos dicantibus. Quia Dina filia iacob egressa est ut uideret milites regionis: & adamauit eam sicut atque rapuit & uirginitatem illi turpiter corrupit. Et sic misera puella quae incaute uidit quod uidere non debuit: honestatem ac uirginitatem suam perdidit. David et quadam die stans in solatio domus suae: uidit mulierem & adamauit eam per cuius amore commisit adulterium & homicidium: & sic deceptus: factus est suae legis reus. Et quia uidit incaute: quod non de-

19
buit uidere: contraxit maculam oī tpe
uite sue. Fortissimus samson descēdit ī
regionē philistiōꝝ: & uidit ibi mulierē
atq; adamauit: & ī gremio illius dormi
uit: illa uero crines capitis eius rasit: &
tradidit eū ī māibus inimicōꝝ eius: qui
statim oculos eius eruerūt: & sic miser
quia uidit q; uidet nō d' buit oculos p'di
dit: & ī piculū corpis: icidit. Cognosce
ergo soror dilecta: quā multi per uisio
nē oculōꝝ iciderūt īpiculū corpōꝝ &
aīaꝝ suāꝝ. Moneo ergo te soror ī chri
sto amabilis: ut facias pactū cū oculis
tuis: ne icaute uideas q; uidet nō d' bes.
Caue ēt ne mors ītret p fenestras ocu
lōꝝ tuōꝝ ad aīam tuam. Itaq; soror in
christo dilectissima: sicut iā supius dixi
tibi si te caro terra adhuc īpugnat: si te
adhuc luxuria tēptat: si te adhuc libido
iūitat: si adhuc memoria fornicationis
te cruciat: memoriā mortis tui tibi obi
ce. Finē uite tue āte oculos adhibe diē
exitus tui prepone tibi. Prepōe tibi fu
tura tormenta: futurū iudiciū quōtidie
cogita uerfē ante oculos tuos ymago
futuri iudicii. Reduc ad memoriā tuā:
horribiles penas īferni. Ardor gehēne
extinguat ī te ardorē luxurie. Recordā
tio eterni iudicii excludat ardorē cor
pis tui. Flāma īferni īextinguibilis: re
pellat ate memoriā fornicatiōis. Ma
ior ardor mīorē ardorē supet. Maior
ardor minorē ardorē uīcat. Stridor flā
māꝝ horribilis: amorē depellat libidi
nis. Sicut clauus clauū expellit: ita sepe
ardor gehenne īmittit foras ardorē lu
xurie. Soror uenerabilis oīpotētē deū
deprecor: ut det tibi uerā castitatē mē
tis & corporis Amen.

De abstinentia. Capitulū. xxiiii.

19
Oc ē pfectum ieiuniū qđo nō
ster hō exterior ieiunat: īterior
uero orat. Oratio p ieiuniū fa
cilius penetrat celum: Per ieiuniū & o
rationē mēs hoīs cōiungitur angelis &
copulatur deo. Ieiunia forcia arma sūt
aduersus tēptatiōes demoniōꝝ. Per ie
iunium & oī oēs uincūtur demōes. So
ror ī christo dilecta: uis scire p q; magis
luxuria restringitur. Frater mi uolo: at
q; ut illud mihi ostēdas rogo. Audi er
go amabilis soror ī christo. Per ieiuniū
fornicatio separatur: p ieiuniū luxuria
restringitur. Remota saturitate: nō do
minatur luxuria: Abstinentia carnē su
perat abstinentia luxuriā refrenat: absti
nētia frāgit motū libidinis: abstinentia
dissoluit uirtutē fornicatiōis: p famē &
siti: luxuria destruitur: fames & sitis lu
xuriā uīcūt. Mēs multitudie cibōꝝ las
fata: p'dit uigorē orōis: q̄lis est caro que
non p'cipit diu cibū talis ē aīa q; assidue
pascitur uerbo dei. Ierōimus sic ait. Ie
iunia moderata debent esse: ne nimis
debilitent stomachum: quia modicus
& temperatus cibus: corpori & aīe est
utilis. Pīguis uēter nō gignit subtilē fē
sū. Multo melius ē cotidie pagē sume
re: quam raro satis comedere. Parcus
cibus & uenter semper esuriens tridua
nis prefertur ieiuniis. Ille bene ieiūat:
qui ab omnibus uitiis declinatur. Me
lior est abstinentia uiciorum quam ci
borum. Non est reputata abstinentia:
ubi fuerit uentris facietas subsecuta.
Et beatus Isidorus. Tota die epulas in
cogitatione ruminat: qui ad explē
dam gulam uesperē sibi delicias pre
parat. Ventris uacuuus in oratione ui
gilare facit. Nam qui repletus est in

fert somnū grauiſſimū. Nō bene uigi-
lare poſſimus qū uēter nŕ cibus ē reple-
tus. Soror uenerabilis aridū porta cor-
pus tuū ppter deſideriū celeſtis regni:
ut impleas qd ſcriptum eſt in pſal. Siti-
uit aīa deū q multipliciter & caro mea
Caro enī tunc deū ſitit qī p ieiunium
abſtinet & areſcit. Soror ī chriſto ama-
bilis crede mihi qā ſi in hac uita pfecte
deum eſurieris & ſitieris ex eo ī celeſti
pŕia faciaberis. Abſtinētia uiuificat &
occidit. uiuificat aīam & occidit corpus
Abſtinētia edificat ī aīa uirtutes & de-
ſtruit uitia corporis. Oī ſtudio debemus
deſpicere gulā ciborū. Spēnēda ē con-
cupiſcentia eſcag. Cauēda ē cura uen-
tris quādo uēter imoderate reficiſ cor-
pus ad luxuriā excitat. Nō debemus co-
medere ut uēter impleatur: ſed ut corpus
ſuſtētetur: ubi uenter eſt cibus repletus
ibi ē ignis luxurie ſuccuſus. Corpus at
qd abſtinētia frāgit ignis luxurie nō e-
ſurit. Ille purpuratus diues q quotidie
epulabat ſplēdide: qā abſtinere a cibus
ī hoc ſeculo noluit: iō iter flāmas poſi-
tus guttā aq qſiuit nec accipere meruit.
Sicut p abſtinētia oēs uirtutes ſpūales
radicatur atq edificatur ī aīa: ita & per
ſacietatē ciborū oīa uitia nutriunt & cō-
fortatur ī corpe. nō pēt qſq accipe pſe-
ctiōnē uirtutū niſi prius domuerit in ſe
uētris gulā: iō tres pueri ī caminū ignis
nō arſerunt qā abſtinētes fuerunt. Da-
niel ē iō liberatus ē de ore leonū quia
ſeruauit ī ſe abſtinētia ciborū. Nēo pōt
a ſemetipſo tentatiōes demonū expel-
lere niſi refrenauerit ī ſe apētitū gule.
INTERROGATIO. Frater cariſſi-
me rogo te ut dicas mihi qūliter debeo
caſtigare corpus meū p abſtinētia. **RE**

SPONSIO. Soror dilecta ſic debes no-
triſ corpus tuū ut nō ſupbiat. Et itē ſic
debes illud reprimere ut non cadat: ſic
n. debes reficere carnē tuā ut ſeruiat. Et
ſic eā debes caſtigare p abſtinētia ut nō
pereat. ſi carnē tuā ſupra modū affligis
ciue tuum occidis. Et itē ſi eā priuſq
oportet reficis inimicū tuū nutris. Ca-
riſſima ſoror mea hoc debes ſēp obſer-
uare ī oī abſtinētia ut nō occidas carnē
tuā: ſed uitia. Igitur ſoror mihi ī chriſto
amātiſſima p abſtinētia corpus tuū ca-
ſtiga. Ieiuna & abſtie a cibus. Palidā ge-
ora & nō rubea: facies tua non ſit rubi-
cunda ſed pallida. Aridū porta corpus
tuū & nō craſſū: nō ſit corpus tuū craſ-
ſum ſed ſiccū. Nō nutrias carnē tuā uer-
mibus: ita māduca ut ſēp eſurias. ita co-
mede ut ſēp hēas famē: uenter tuus
nunq impleatur cibus. Eſuri & ſiti abſtie
& areſce. Cŕde mihi ſoror uenerabilis
qā tētatiōes uinceſ nō poteris niſi cor-
pus tuum p abſtinētia caſtigaueris: p ci-
bū & potū creſcit luxuria. Ciborū ſatu-
ritas ſuſcitāt luxuriā carnis: luxuria ſēp
ē adiuncta ſaturitati. Frigus uigiliag ex-
tinguit luxurie ardorē. Maligni ſpirita
ibi magis ītrāt ubi plus eſcā & potū ui-
dēt. Soror ī chriſto amabilis ſicut iā di-
xi tibi: Si pfecte uis tētatiōes fugere car-
nis abſtine nō ſolum a cibus: ſed etiā ab
oībus ſeculi delectatiōibus ut poſt hāc
uitā ī celo letari poſſis cū angelis. amē.

De Ebrietate. Capi. xxv.

S Oror cariſſima mea audi domi-
ni noſtri ieſu chriſti uerba attē-
dite ne corda ueſtra grauentur
crapula & ebrietate. Paulus etiā apoſto-
lus caſtigādo ſuos diſcipulos ait. Nolite
iebbriari uīo ī quo ē luxuria. Et ſalomō

ait luxuriosa res ē uinum: & tumultuo-
sa ebrietas. Ne intuearis uinū quando
flauescit: nec cum splēduerit i uetro co-
lor eius. Ingredis. n. blāde: sed in nouis-
simo mordebit ut coluber: & quasi ser-
pens uenenū effundit. Nullū secretum
ē: ubi regnat ebrietas. Multos exter-
minauit uinū: & pduxit eos ad piculū cor-
poris & aīae. Vinū in iocunditate crea-
tū ē: nō i ebrietate. Vbicunq; saturitas
habundauit: ibi luxuria dominabit. Vē-
trē distentū cibis & uini potatiōibus ir-
rigatū uoluntas luxurie sequit. Ebrie-
tas corpus debilitat: aīam illaqueat. E-
brietas generat p̄turbationē mētis. E-
brietas auget furorē cordis. Ebrietas
nutrit flāmā fornicatiōis. Ebrietas ita
alienat mētē: ut hō nesciat semetipsū:
Hō ebrius: ita ē a semetipso alienus: ut
nesciat ubi scit. Plerisq; laus ē multū bi-
bere: & nō inebriari. Quos ppheta i-
crepat dicēs. Ve qui potētes estis ad bi-
bendū uinum: & uiri fortes ad miscen-
dā ebrietatē. Et iteg. Veh q cōsurgitis
mane ad ebrietatē sectādā & potandū
usq; ad uespā: ut uino estuetis. Etiā loel
ppheta clamat dicēs: Expgiscimī ebrii
& flete: & ululate oēs: qui bibitis uinū i
dulcedine: Nō dicit qui bibitis uinum i
necessitate: sed qui bibitis uinū i dulce-
dine: hoc ē i delectatiōe. Ebrietas mor-
tale crimē ē. Ebrietas graue peccatū ē.
Ebrietas iter hōicidia & adulteria atq;
fornicatiōes reputat. Ebrietas eiicit ho-
minē a regno dei. Ebrietas expellit ho-
minē a paradiso. Ebrietas dmergit ho-
minē i infernū. Noe bibit uinū & uirilia
que p sexcentos annos celauerat nuda-
uit. Etiā Loth uino iebriatus: dormiuit
cū filiabus suis: nec tamen peccatū sen-

sit: quia alienatus a semetipso fuit. Co-
gita ergo soror dilecta quanta sit dete-
standa & fugiēda ebrietas ab oībus ser-
uis dei. INTERROGATIO. Frater
mi ē peccatū bibere uinū? RESPON-
SIO. Venerabilis soror: Nō est pecca-
tum bibere uinum tēpatum. i. cum so-
brietate. Sic enim ait Paulus apostolus
Thimoteo discipulo suo. Modicum ui-
num bibe: p̄ stomachum & frequen-
tes infirmitates tuas. Audi et quid Salo-
mō dicat. Vinum cum mensura pota-
tum: sanitas est aīe & corporis. Vinū i
tempatum uenenum est. Vinum sine
mensura supat mentē. Per multū uinū
grauat mēs: Per uinū luxuria crescit. p
uinū luxuria excitat. p multū uinū lu-
xuria nutritur. Vinum enī nobis deus
ad letitiā cordis dedit: nō ad ebrietatē
donauit. Igitur honesta uirgo: biba-
mus nō quantum gula querit: sed quā-
tum necessitas requirit. Caueamus igi-
tur ne illud qd deus ad medelam no-
bis corporis tribuit uitio gula d̄putemus
caueamus ne uinum qd deus nobis de-
dit ad salutem corporis i usū uertamus
uitioq; Caueamus ne medicinā carnis
i uitium cōuertamus ebrietatis. Multi
p uinum a demōibus capti sunt. Nec ē
aliud ebrietas q māifestissimus demō.
Tu ergo soror i christo amabilis bibe
uinum temperatum & erit tibi sanitas
corporis & letitia mentis. bibe uinum cū
sobrietate: & auferet a te pigritiā atq;
desidiā & i dei seruitio te faciet sollicitā
atq; deuotā. Quare? q uinum tempe-
rate potatum facit hoiem ad orōnem
sollicitum & i dei seruitio acutum. Igit
soror charissima si me q si fr̄em tuum
audieris: & hec oīa sicut dixi feceris la

piens eris. Amē. De peccato. ca. xxvi.
Oror charissima: audi dūm in
euāgalio dicētē: oīs q̄ facit pec
catū seruus ē peccī. Duobz mo
dis cōmittit peccatū. i. aut amore cupi
ditatis aut metu timoris: dū hō uult hē
re quod cōcupiscit uel eū timet ne incur
rat malū qd̄ metuit. Quattuor modis
cōmittitur peccatū ī corde. Quattuor
ēt modis ppetratur ī ope. Cōmittitur
peccatū ī corde suggestiōe demonum
delectatiōe carnis: cōsensiōe mētis: de
fensiōe ellatiōis. Cōmittitur ē ī opere
aliquādo latēter aliquādo publice: ali
quādo cōsuetudine aliquādo despera
tione. Istis ergo modis & corde pecca
mus & ope ppetramus peccatū. Tribz
modis peccatū cōmittit uidelicet per
ignorantiā: & p infirmitatē. ac p idustri
am. i. scienter. Per ignorantia peccauit
Eua ī paradiso: sicut ait apostolus. Vir
nō est seductus sed mulier fuit seducta:
Ergo Adā peccauit p industriā. Eua ue
ro p ignoratiā. Qui uero decipit igno
rat qd̄ cōsentiat p infirmitatē peccauit.
petrus quādo p timorē ancille christū
negauit. Grauius est peccare p infirmi
tatē q̄ p ignoratiā. Sed multo ē grauius
peccare p industriā q̄ p infirmitatē. Gra
uius ē peccat q̄ ī publico deliq̄t: q̄ qui ī
abscondito: dupliciter peccat qui ī pu
blico peccat: quia & peccat: & aliis pec
care demonstrat. Iam quedā pars iusti
tie ē hōiem suā iniquitatē cognoscere:
& de peccatis ppriis in semetipso uere
cundiā hēre. Melius ē hōiem nō pecca
re ppter amorē dei q̄ ppter timorē in
ferni. Melius est ē nō peccare q̄ pecca
tum emēdare. Oīs peccās supbus ē. Fa
ciens enī uetita cōtēnit diuina precep

ta. Audi ergo soror carissima q̄ dico au
di q̄ moneo: punū malum peunt mul
ta bona. Custodi ergo aīam tuā a peccō
q̄ in uno peccauit factus ē oībus reus p
unū peccatū multe iustititie peunt. Nō
declines cor tuum ī hoc q̄ delectat cor
pus. Nō des aīam tuā ī ptate carnis. nō
cōsētias carnali delectatōi. Soror uene
rabilis si scd̄m carnē uixeris morieris.
Munda ergo cōscientiā tuā ab oī peccō
sit mēs tua pura: sit ēt corpus tuū ab oī
iniquitate purgatum: sit corpus tuū im
maculatū. Macula peccī ī corde tuo nō
remāeat. Nō pōt corpus corrumpi ni
si prius corruptus fuerit aīus. Si aīa labi
tur statī corpus ad peccandum parata
est. Aīa precedit carnē. In crimine aīa
pria uadit ad peccādum. Nihil pōt cor
pus facere nisi q̄ uoluerit aīus. Munda
ergo cor tuū ab iniquitate: & caro tua
nō peccabit. INTERROGATIO. Fē
mi rogo ut dicas mihi si anima homīs
peccatoris ē feda & nigra uel si anima
iusti hominis est pulchra aut formosa
RESPONSIO. Soror in christo dile
cta: Tria sunt ī hoc mundo nigriora &
deteriora omni malo: uidelicet anima
peccatoris perseverans in peccato que
est plus nigra q̄ coruus: & mali angeli
qui eam rapiunt in die mortis eius: & ī
fernus in quo iactatur: Non sunt peio
ra uel nigriora his tribus ī hoc mundo
Iterum tria sunt quibus non sunt me
liora: anima uidelicet iusti homīs per
seuerans in bonis operibus que est pul
chra sicut sol & sācti angeli qui eam su
scipiunt in die mortis sue: & parady
sus in quo collocatur. His tribus non
sunt meliora ī creaturis. Angeli sācti pre
sētāt aīam iusti hōis āte deū dicētes. Ec

ce quē elegisti domie & assūpsisti sp̄hi-
tabit ī atris tuis. Soror ī christo amabi-
lis: si mētē tuā ab oī iniquitate mūdaue-
ris: & ī seruitio dei sicut p̄misiisti pseue-
raueris sine dubitatione ī celesti thalāo
cum Iesu christo sponso tuo letaberis.

N Amē. De cōfessiōe peccatorū
& penitētia. Capitulum. xxvii.
Vnc hō incipit eē iustus quando
de peccatis suis propriis incipit acufare
seipsū unde scriptū ē. Iustus ī principio
acufator est sui. Nihil aut̄ peius q̄ culpā
cognosceꝛ nec desleꝛ. Oīs pccōr duobz
modis debet fleꝛ pccā sua. Vnū q̄a per
negligētiā bonū nō fecit: alteꝛ q̄a p̄ pau-
daciā malū cōmisit. Bonū q̄ debuit fa-
cere nō fecit & malū q̄ nō debuit faceꝛ
fecit. Ille hō digne agit pēitētiā: qui pre-
terita pccā plāgit: & iteꝛ plāgēda nō cō-
mitit. Nā qui plāgit pctūm & iteꝛ facit
peccatū: q̄si si quis lauet laterē crudum:
que q̄to āplius lauerit: tāto āplius faciet
lutū. Si q̄do hō peccat̄ pōt penitet: & ui-
tā suā uiuēs ab oī crimine corrigit: sine
dubitatiōe q̄do ei mors aduenerit: ad e-
ternā pueniet requiē. Qui aut̄ male ui-
uit: & ī morte penitētiā agit: sicut dāna-
tio illius ē icerta: ita & remissio illius est
dūbia. Qui ergo securus cupit esse in
morte de idulgētia ī sanitate penitētiā
agat: & in sanitate pccā sua lugeat. Igit̄
quia miseratio dei oculta ē: sine ītermis-
sione flere necesse ē. Soror charissima:
audi beati Iſidori uerba. Non oportet
penitentem de pccīs suis hēre securita-
tem. Quare? Quia securitas negligē-
tiā parit. Negligētiā uero sepe hoīem ī
cautū ad priora pccā reducit. Nūc ergo
soror charissima: accipe cōsiliū meū: &
dū potes uitā tuā emēda. Dū deus dat

tibi licētiā pccā tua māifesta. Dū datur
tibi sp̄atiū pccā tua plora. Dū potes pēi-
te. Dū potes pccā tua cōfiteꝛ. Dū adhuc
uiuis: pccā tua luge morientiū: uocatio
tua sit emendatio. Dū potes mala q̄ fe-
cisti emēda. Dū potes a pccō & uicio te
retrahe. Dū tēpus ē clama ad deū p te.
Dum adhuc uiuis ī corpore: tibi indul-
gentiā pccōꝝ tuoz acquirē. Priusq̄ dies
mortis adueniat tibi: penitentiam age.
aīq̄ puteus te absorbeat penite anteq̄
priusq̄ infernus te rapiat. Pccā tua luge
Priusq̄ in pfundum inferni demer-
garis: negligentias tuas plange. Vbi iā
nō est locus indulgentie: ubi iam nō est
letitia penitendi licentia. Vbi iā nō ē li-
cētia emēdatōis: ubi iā nō ē locus con-
fessionis. Quare? Quia in inferno nul-
la est redemptio: quāuis sis peccatrix ta-
men p penitētiā hēbis ueniam. Nulla
tam grauis est culpa: q̄ p penitētiā nō
hēat ueniā. Despatio auget peccatū: de
spatio maior est oībus pccīs. Despatio
peior ē oī pccō. Igit̄ soror dilecta: certis-
sime crede: quia est spes ī cōfessiōe: nul-
lo modo dubites: nullo modo de mise-
ricordia dei desperes. Habeto fiduci-
am in confessione de bonitate dei. Fra-
ter charissime benedicis: bonum das
mihi consiliū. CONFESSIO.

Heu me peccatrix. Heu me mise-
ra: ī tantis pccīs in tantis crimi-
bus ī tātis negligentis cecidi: qd primū
pāgā: quid primum plorē: quid primū
lugeam. Ego misera quā luctum primū
summam. Ego idigna quas lachrymas
prius fundam. Memoria nō sufficit re-
ferre gesta tātoꝝ criminum. O lachry-
me ubi uos subtraxistis: o lachryme ubi
estis: ubi estis fōtes lachrymaz mouemini

obsecro ad flectū meum: fontes lachri-
marū fluite sup faciē meā: rigate maxil-
las meas. Date mihi plātū amari. Sucur-
re mihi deus meus atēq moriar: atēquā
mors me preueniat: atēquā me īfernus
rapiat: atēq me flāma cōburrat: atēquā
me tenebre īuoluāt. Subuēi mihi deus
meus priusq ad tormēta pueniā: priusq
me deuoret ignis gehenne: priusq sine
termīo crucier ī īferno. Deus meus qd
faciā: cū uenerit tremendū iudiciū tuū?
Quid respōdebo cū uenerit examē iu-
dicii tui. Quid dicā ego misera & pecca-
trix cū presētata fuero atē tribūal chri-
sti. Ve diei illi ī quo peccaui: Ve dñi illi
quando malum feci: ue diei illi quan-
do transgressa sum precepta dei. Vti-
nam non illuxisset sol super me. Vtinā
non fuisset ortus sol super me. O dies
detestanda: o dies abhominanda: o di-
es pēitus nō noīanda q me ī hoc seculo
ptulit: q mihi claustra uētris apuit: meli-
us mihi fuerat nō eē ī hoc seculo natā:
q ī īferno ppetuo cruciatā. melius mihi
fuerat nō eē gēitā: q pati eternas penas
Melius mihi fuerat nō eē gēitā q ppeti
flamas īferni. Melius mihi fuerat nō es-
se genitā: quā pati eternas penas gehē-
ne. Satis mihi fuerat melius non esse in
hoc mōdo pcreatā: quā pati eterna ma-
la. flete sup me celū & terra: plorate me
oēs creature. Et q potestis sensū uite ha-
bere: lachrimas efūdite sup me. Pecca-
ui. n. grauiter peccaui īfelicitē peccaui
miserabiliter īnumerabilia sūt pccā mea
ut bñ uiuere ultro pmissi sed bōa q pmi-
si nunq seruauī: Sēp ad peccatū meū re-
dii: sēp pccā mea multiplicauī: sēp deli-
cta mea iteraui. Nūquā ī melius mores
mutauī. A malis factis nunquā cessauī.
Orate p me dñum uiri scti: intercedite p

me ad dominum oēs scti. Oēs scti chori
iustorū intercedite p me. Si forte mise-
reatur mihi deus: si forte deleat pccā
mea: si forte iniquitates meas auferat.
O misera aīa mea: quis miserebit tui?
Quis consolabit te? O aīa misera o aīa
quis dabit lamentum p te. Vbi est cu-
stos hoīum? ubi ē redēptor aīarū. Vbi
es pastor bone? Cur despexisti me: cur
auertisti faciē tuā a me. Deus meus nō
me obliuiscaris ī finē. Nō me deseras ī
ppetuum: nō me deseras ī potestate de-
monum. Peccatrix sum indigna sum:
tamen ad te deum meum cōfugio. Tu
clemens tu pius tu multe miserationis.
Nullum spernis nullum detestaris: nul-
lum rēfusas a misericordia. Domine o-
stēde in me misericordiā tuā. Obsecro
domine ut non deneges mihi: q mise-
ricorditer multis dedisti. Scelera mea
non defendo: peccata mea non abscon-
do. Displicet mihi malū q feci. Ego mi-
sera peccaui. Errorē meum confiteor.
Culpā meā manifesto. Iniquitatē meā
cognosco. Peccaui deus meus miseref
mei. Peccaui deus propitius esto mihi
peccatrici. Parce malis meis: ignose pec-
catis meis: idulge criminibus meis. Do-
mīe si īiquitates obseruaueris: dñe quis
sustinebit. Nullus ad examē tuū nec iusti-
tia iusti secura erit quis. n. iustus q se au-
deat dicere sine pccō: nullus homo ē si-
ne peccato. Nemo est mundus a deli-
cto: nemo ē mundus ī cōspectu tuo ec-
ce iter sctōs nēo ē imaculatus: ecce qui
seruierūt deo nō fuerūt stabiles: & ī āge-
lis iuēta ē iniquitas. Stelle nō sūt mūde-
corā te. Celi nō sūt mūdi ī cōspectu tuo
si igit nēo ī cōspetu tuo ē sctis: nēo īma-
culatus qto magis ego peccatrix & putre-
do ac uermis filia hoīum q bibi īiquitatem

quasi aquas: & multiplicavi peccā mea. Que sedeo ī puluere: q̄ hito ī domo lucea: que terrenū hēo fundamētum. Deus meus porrige dexterā tuā mihi peccatrici. Memorare obsecro domie que sit mea substātia. Memēto domie quia terra sū. Memento quia cinis & puluis sum. Medicinā qua saner tribue. Medicinā qua curer īpende. Ego misera cecidi in foueā peccatorū meorū. Ego indigna cecidi in pfundū inferni. Deus meus libera aīam meā captiuā ab inferno. Nō concludat me pfundū: nō absorbeat me infernus. Non urgeat sup me puteus os suū. Abyssus non deneget mihi exitū. Ecce dies timēdus iā iminet: iam uenit ultima dies: iā ppe ē dies mortis. Nihil supest mihi nisi tumultus: nihil nisi sepulchrū. Parce mihi domine anteq̄ uadā ad terrā tenebrōsā. Subueni mihi deus meus: priusq̄ uadam ad terrā miserie & tenebrarū. Redēptor aīarum succurre mihi anteq̄ moriar: solue uincula peccatorū meorū: priusquā ad mortē pueniā. Soror mihi in christo dilecta: deus misereat tui: & dimittat tibi oīa peccata tua. Deus tribuat tibi indulgentiā tuorū delictorū: Deus idulgeat tibi quicquid peccasti: Deus te lauet ab oī peccato. Age itaq̄ iā ut oportet: ppone ī corde tuo ut amplius nō pecces. Statue in corde tuo: ut amplius malū non facias. Caue culpas tuas iterare. Nō te polluas post peccatū. Post luctū penitētie nō redeas ad peccatū. Nō iterū facias: q̄ iterū plāgas. Nō ē penitēs sed irrisor: qui ad huc agit unde peniteat. Nō uidet deum deprecari humilis: sed subsanare supbis. Qui adhuc malū agit: unde iā penitētiā accepit. Vnde & beatus Isidorus ait. In

anis ē penitentia: q̄ sequens coinquinat culpa. Et iterū. Iteratum uulnus tardius sanatur. Frequenter peccās & lugēs uix meretur ueniā. Esto igitur cōfirmata ī penitentia: uitā bonā quā cepisti tenere non deseras. Salus perseverantibus promittitur. Premiū pseueratibus dat. Vnde dicitur beati qui custodiunt iudiciū: & faciunt iusticiā in omni tpe Et iterū. Qui perseverauerit usq̄ in finē hic saluus erit. Honesta uirgo moneo te ut semper portes uerecundiā in uultu: de recordatione peccati: porta pudorē in facie de memoria delicti. Propter uerecōdiā peccati: oculos tuos leuare erubescē: ābula d̄posita facie: mesto merore in cede abiectū uultu. Ciliciū & cinis in uoluant mēbra tua. Ciliciū operiat corpus tuū. Terra sit tibi cubile. Stratus sit tibi humus. Puluis es ī puluere sede. Cinis es in cinere sede. Esto semper plangens: semper merens: semper suspiria cordis emittens: semper sit cōpunctio in corde tuo. Sit lamentū in tuo pectorē sint gemitus in tuo corde. Frequēter lachryme fluant ab oculis tuis. Sēper esto parata ad lachrimas Venerabilis uirgo crede mihi: quia nūq̄ serui dei ī hac uita debent esse securi: quis sint iusti. Serui dei semper debent uigilare: & peccata sua cū lachrimis ad memoriā reducere. Vnde in laudibus sponsi. s. christi in canticis canticorū dicis. Come eius sunt elate palmarū nigre quasi coruus. Quid pcomas christi intelligimus: nisi fideles homines: qui dum fidem sancte trinitatis in mēte custodiūt & deo adherētes: q̄ credūt faciūt: q̄si ī capite pēdentes illi honorē cōferunt. Palma autē ualde ī altū crescēdo pficit: & uictoriā sua signifi

catiōe pretēdit. Come ergo christi sic e
late palmarū sunt quia electi quiq; dum
semper ad alta uirtutū se efferunt p dei
gratiā q̄doq; ad uictoriā pducuntur. Ni
gre autē sunt sicut coruus: quia q̄uis uir
tutibus i celū se erigant: semp tamē pec
catores se esse cognoscunt. Sic & tu so
ror mihi i christo amātissima: q̄uis be
ne & religiosē uiuas: q̄uis iuste & deuote
deo seruias: te tū moneo ut nunquā de
seras lachrimas. Si igit uis abluere pec
catorū tuorū maculas: semper dilige la
chrimas. Dulce tibi sint lachrime. Dele
ctet te sēp plāctus & luctus: nunq; dese
ras plāctū & luctū tāto esto prona ad la
mētā: quāto fuisti pna ad culpā. Quāta
fuit tibi itentio ad peccandū tāta sit ad
penitendū deuotio. Secundū ifirmita
tē adhibēda est medicina: grauiā pecca
ta: grādia lamēta desiderāt. Soror uene
rabilis: ipse te adiuuā & cōsolari digne
tur in hac presenti uita: quē angeli ado
rant in celesti curia Amen.

De communione. Capitulum. xxviii.

Quicūq; māducauerit panē: & bi
berit calicē domini idigne: reus
erit corporis & sanguinis domi
ni. i. peccatū & maculam cōtrahet sibi.
Quare quia ad bonū male accedit. Pro
bet aut seipsū hō: & sic de pane illo edat
& de calice bibat. Ac si diceret: unusquis
que cōsideret uia suā: & emūdet cor suū
ab omni malicia: ut digne possit accede
re ad tā magnū sacramentū. Quicūq;
n. corpus & sanguinē dñi manducat &
bibit idigne iudiciū sibi māducat & bi
bit. s. causā sue dānationis. Vnde ēt bea
tus ysidorus ait. Qui i ecclesia scelerate
uiuūt: & cōmunicare nō desinunt putā
tes se tali cōmunionē a peccatis posse

mundari: sciant hi tales ad emundatio
nē sibi nō proficere: dicente propheta.
Quid est q̄ dilectus meus i domo mea
fecit scelera multa. Nunq; carnes sancte
auferēt ate malicias tuas: qui ergo cor
pus christi uult accipere: prius studeat i
christo fide & dilectione manere. Hinc
est q̄ ait dominus i euangelio: qui man
ducat carnē meā & bibit sanguinē meū
ime manet & ego i eo. Ac si diceret. Ille
ime manet: qui i bonis opibus uolūtātē
meā implet. Alioquin nisi prius i me ma
neat p fidē & bonā opationē: & ego in
eo: carnē meā māducatē nō pōt: nec sā
guinē bibere: quid est ergo q̄ māducat
hoies. Ecce oēs frequēter sacramēta al
taris pcipiūt: pcipiūt plane: sed alius car
nē christi spūaliter māducat: & sāguinē
bibit. Alius uero nō: sed tātū sacramētū
.i. corpus christi sub sacramēto & nō rē
sacramēti. Sacramētū hoc dicit corpus
christi p priū dūirgīe natū: rē uero spūa
lē christi carnē: bonus igit accipit sacra
mētū & rē sacramēti: malus uero q̄a mā
ducat idigne: sicut apostolus ait iudici
um māducat & bibit: non pbās se prius
nec diiudicās corpus dñi. Ergo qd mā
ducat pcor & qd bibit. Non utiq; carnē
& sāguinē spūaliter ad suā salutē: sed iu
diciū ad suā dānationē: licet uideat cū ce
teris sacramētū altaris pcipe. Itaq; alius
accipit corp dñi ad salutē alius uero ad
dānationē ille q̄ cū iuda traditor corp
dñi accipit cū iuda cōdēnatq; cū petro &
cū ceteris fīdlibus dūote ac fideliter illd
fuit sine dubio cū petro & ceteris aplis i
corpe christi scīficat audi igit spōsa chri
sti uerba bti augu. q ad istud altā casto
corpe & mūdo cord: cū pura cōscia atq;
dūota mēte: ad cōmūionē uēit ad illd al

tañ q̄ ē i celis aī oculos dei felici trāsmi
gratōe puēiet. Soror i christo amabilis
rogo ut audias prudētiam serpetis. Ser
pēs. n. cū ceperit ire ad bibēdū anteq̄ p
ueniat ad fontē uomitat oēm uenenū.
Imitare ergo & tu carissima hūc serpen
tē i hac parte ut anteq̄ uenias ad fontē
i. ad cōionē corporis & sanguinis domi
ni nr̄i Iesu christi. Euomas oē uenenū. s̄
odiū: irā: malitiā: iuidiā: uoluntatē ma
lā: & noxias: cogitatiōes ex corde tuo:
Dimitte ēt oībus sociabus tuis: & oībus
proximis tuis ea q̄ in te peccauere ut ti
bi dimittant a deo peccata tua: sicut ip̄s
se dominus ait. Dimittite & dimittetur
uobis. Itaq̄ si hec omnia feceris sicut di
xi poteris accedere ad fontē uiuū. i. ad
christū qui ē sōs oīum bonorū. Ipse ēt
ait de seipso. Ego sum panis uiuus q̄ de
celo descendi. De hoc pane dicit dauid
ī psal. panē angelorū māducauit hō: alio
quin esca illa licet de celo uenerit & po
tus quia corporeus erat angelis nō con
gruebat: sed utiq̄ illi panis & potus q̄ p
hoc prefigurabatur. christus uero p̄is
ē angelorū: & sacramentū hoc: uera ca
ro eius ē: & uerus sanguis qd̄ spūaliter
māducat & bibit hō: Ac p̄ hoc unde ui
uunt angeli i celis: inde uiuit hō i terris
quia totū spūale ē & diuinū i eo qd̄ per
cipit hō. Sed sicut apostolus ait: quidā i
deserto eandē esca spūaliter māducaue
re & tū mortui sunt. Ita & nūc i ecclesia
q̄busdā corpus dñi ē uita: quibusdā ue
ro ē pena & supplitiū peccati. Corpus
domini sine dubio ē uita illis: q̄bus chri
stus ē uita. Illis uero ē mors qui p̄ culpā
& ignoratiā atq̄ negligētiā mēbra sunt
diaboli. Vnde soror amātissima mihi i
christo moneo te ut aliud gustādo itel-

ligas quādo corpus domini recipis q̄ q̄
or e sentis. Audi ēt honesta uirgo quid
sacerdos i cōsecratione corporis christi di
cat. Rogamus iquit oblationē hāc fieri
benedictā p̄ quā nos benedicamur. Ad
scriptā p̄ quā nos oēs i celo cōscribamur
rathā p̄ quā i uisceribz christi cēseamur
Rōnabile p̄ quam a bestiali sensu exua
mur. Acceptabileq̄ faceē digneris q̄te
nus & nos p̄ hoc q̄ i nobis displicimus
acceptabilis i eius unico filio Iesu chri
sto simus. Igitur honesta uirgo sicut su
perius iā dictū ē: Christus ex semetipso
i celo sanctos angelos pascit. christus ēt
ex semetipso i terrā oēs fideles reficit:
christus p̄ spēm sanctos angelos faciat i
p̄ria. Christus nos pascit p̄ fidē in terra
ne deficiamus i uia: christus angelos &
hoīes reficit ex semetipso: tamē itegre
remanet i suo regno. q̄ bonus p̄is & q̄
mirabilis de quo i celo angeli saturant:
& i terra hoīes reficiūtur: quem mādu
cat angelus pleno ore i p̄ria ipsū come
dit peregrinus hō p̄ modulo suo ne las
setur i uia christus panis uiuus q̄ ē refe
ctio āgelorū: ipse ē redēptio & medicīa
hoīum. Nūc ergo soror carissima depre
car dñe i tota mēte tua ut mūdet cōsciē
tiā tuā ab oī malitia q̄tēus digne possis
accipe corporis & sāguis dñi nr̄i Iesu chri
sti misteria. amē. De cogitatiōe. c. xxix.

Soror carissima audi ea que dñs
ait p̄esaiā p̄phetā. Afferte malū
cogitatōnū ur̄agz ab oculis ur̄is
quīs hō cesset ab ope malo tū si malā co
gitatōnē hēt i corde suo n̄ ē sine culpa.
Vñ ait bt̄us Isidor. Nō solū i sc̄is pecca
mus: sed & i cogitatōibz si eis illicite oc
currētibz dīlectemur sic uipa a filiis suis
i uētre adhuc positis occidit: ita nos oc

ciunt. Cogitationes nre itra nos enutri
te quia cōsumunt aīam nostrā ueneno
uiperio. Igitur soror dilecta mihi i chri
sto moneo te ut cor tuū cum oī studio
custodias. Quoniā ibi ē iniciū bōi ope
ris aut mali. Vnde scriptum ē oī custo
dia serua cor tuum quoniā ex ipso uita
procedit. Audi ēt rogo honesta uirgo
quid sponsus i laudibus ecclesie dicat in
canticis canticorū: Come capitis tui ut
purpura regis iuncta canalibus. Come
capitis ecclesie lectulū sancte aīe ut pur
pura regis iuncta canalibus esse memo
ratur: Purpura quippe p fasciculos i ca
nalibus ligat. Sup quos dū aqua proici
tur. p canales ad uestē que supposita ē cu
rit: ut uestis tinguat: & in nomen acci
pit ut tincta colore purpureo purpura
uocet. que oīa fācte mēti cōgruūt. Cōe
quippe capitis sunt cogitationes mētis: q
in canalibus ligātur: quia i scripturis di
uinis: ne inutiliter fluāt stringūtur. Cu
stodi ergo cor tuū uenerabilis uirgo a
cogitatione noxia. Mente tuā turpis co
gitatio nō subrepat. Sit mens tua pura:
Deus nō solū examinat carnē sed & mē
te. Dominus iudicat cōsciētias hoīum.
Deus iudex: etiam de cogitationibus iu
dicat aīam. quando titillat mala cogita
tio: nō consentias illi: Nō sinas malā co
gitationē manere i corde tuo. Quacū
q hora mala cogitatio uenerit: expelle
eā. Quācito apparuerit scorpio: cōtere
caput eius. Conter caput serpentis. i. ma
le cogitationis. Ibi emēda culpā ubi nasci
tur. i. i corde: Caput cogitationis praue
expelle a corde tuo. Ibi pccā ubi nescis
eē deū. Nihil celatur āte deū. Videt oc
cultā qui fecit abscondita. Dominus ubi
q presens est. Spiritus dei totū implet.

Maiestas omnipotētis dei penetrat oīa
elemēta. Nullus locus est extra deū. Do
minus scit cogitationes hoīum. Soror di
lecta: uis nūq esse tristis. Frater mi uolo
ergo bene uiue. Si bene uixeris: nūquā
eris tristis. Secura mens leuiter sustinet
tristitiā. Bona mens sēper habet gaudi
um. Si. n. in bona uita pseueraueris tri
sticia elongabitur a te. Si in fāctitate pse
ueraueris: tristitia non occurret tibi. Si
bene & pie uixeris neq plagam neq
mortem timebis: Conscientia autem
peccatoris semper est in pena. Nunq
reus homo securus est. Mens. n. male si
bi conscia: propriis agitatur stimulis.
Soror uenerabilis. Audi qui dominus
dicat de muliere ad serpentē. Ipsa cōte
ret caput tuum. Caput serpentis conte
ritur: quādo ibi culpa emēdatur ubi na
scitur. Oī potens deus mundet cor tuū
ab omni cogitatione mala: ut ei possis
seruire sine macula. Amen.

De Silentio. Capitulum. xxx.

E Saias propheta dicit: Cultus iu
stitie est silentiū: & securitas usq
in sempiternū. Et iterū: Dauid
obsecrādo postulat dicēs: Pone domi
ne custodiā ori meo: & ostiū circūstātie
labiis meis. Sancti patres sūma cū uigi
lantia silentiū custodiētes: studuerūt ua
care & uidere q dulcis & q suauis est do
minus: Et actiue uite curis postpositis:
adheserunt contemplatiue uite. Soror
charissima respice inhonesta uerba: fu
ge ipudicos sermones. Vanus sermo ci
to polluit mentē: & facile agitur q libe
ter auditur. Nihil unquā ex ore tuo pce
dat q possit ipedi. Nihil unquā loqua
ris quod nō cōueniat. Hoc pcedat de la
biis tuis quod aures audiētis. Fuge tur

pitudinem sermōis. Vanus sermo de-
mōstrat uanā cōscientiā: lingua ostēdit
cōscientiā hoīs q̄lis sermo ostēdit: ta-
lis aīus cōprobat. Ex abūdātia. n. cor-
dis os loquitur. Ab occioso. n. sermōe
refrena ligūā tuā. restringe ligūā tuā
ab occioso uerbo. Turpes fabulas non
loq̄ris: non garrias uana uerba. Sermo
occiosus nō erit absq̄ iudicio. Vnusq̄
q̄ rōem redditurus ē sermōum suoz:
Ante uniuscuiusq̄ faciē uerba sua sta-
bunt ī die iudicii. Ea q̄ loqueris: graui-
tate atq̄ doct̄ia digna fiant. Sit sermo
tuus irreprehēnsibilis: Lingua tua non
te perdat: Lingua tua non te damnet.
Non loquaris q̄ suscipiat aduersarius
amicū tuum sit silentiū. Pone custodiā
ori tuo. In labiis tuis pone signaculum.
Pōe ligūe tue claustra silētiū. Scito quo
tpe dicas. Considera q̄ hora loq̄ris. tpe
cōgruo loq̄re: tpe cōgruo tace. Tace ut
q̄quo īterrogeris: interrogatio os tuū
aperiat. Sint uerba tua pauca: nō trāse-
as mensurā loquēdi. Multiloquia nō ef-
fugiunt culpā: multiloquiū non decliat
peccatū. Virgo lingosa stulta est: uirgo
sapiens paucis utitur uerbis. Sapientia
breuē sermonē facit: loq̄ multum stulti-
tia ē. Sic ergo ī uerbo tuo mēsurā: sit in
sermōe tuo statera. Modū loquēdi nō
transeas. Venerabilis soror ille dignet̄
ori tuo ponere custodiā: qui te sibi ele-
git in sponsam. Amen.

De mendacio. Capitulum. xxxi.

Mendaces faciunt: ut nec uera di-
cētibus credatur. Sūmo studio
cauēdū ē oē genus mēdacii: q̄-
uis sit quoddā genus mēdacii leuioris
culpe. uelut si quisq̄ p̄ salute hoīum mē-
tiatur. Sed quia scriptum est. Os quod

mentitur occidit aīam. Hoc genus mē-
dacii p̄fecti uiri sūmo studio fugiunt:
ut nec uita cuiuslibet per eoz fallaciā
defendant: ne sue anime noceāt: dum
prestar̄ aliene carni uolunt: Tamē hoc
genus mendacii facile credimus dimit-
ti. Soror carissima moneo te: ut sūmo-
pere fugias omē genus mendacii: Nec
per occasiōem: nec per studium loqua-
ris falsum: nō studeas mentiri: nec etiā
ut prestes alicui. Non alienā uitā p̄ mē-
daciū defendas. nullum iustum men-
daciū. oē mendaciū in omībus est
peccatum. oē quod a ueritate discor-
dat iniquitas est. Leges seculi damnant
falsarios: leges seculi puniunt menda-
ces. Si mendaciū apud hoīes dānat̄.
Si falsitas humano iudici puniatur: quā-
to magis ante deum qui est testis uer-
borum & operum. Ante quē etiā de
occioso uerbo unusquisq̄ rationē red-
diturus est. Ante quē & p̄ occioso ser-
mone penas quisq̄ sustinebit. Et per-
des eos qui loquuntur mendaciū. Et
testis falsus non erit impunitus. Soror
uenerabilis declina ergo mendaciū:
falsum non loquaris. Quod uerum est
loquere: nunq̄ mētiaris. Esto uerax ne
minem mentiēdo decipias. Non ali-
ud dicas & aliud facias. Soror dilecta
deus det tibi uerā loqui. Amen.

De periturio. Capitulum. xxxii.

Dominus dicit in euāgelio. Nō
diures per celum: quia sedes dei
est: neq̄ per terram quia scabel-
lum pedum eius est: neq̄ per caput tu-
um: quia non potes in eo unum capil-
lum facere album aut nigrum. Sit autē
sermo tuus: est est: non nō. Quod am-
plius est a malo est. Sicut mentiri non
d

potest qui nō loquitur sic periurari nō poterit qui iurare nō appetit. Quacumq; arte uerborū quisq; iuret: deus tū q; ē testis cōscie hoc ita accipit sicut ille cui iurat itelligit. Malū qd iuramus facere nō debemus implere. Soror uenerabilis uis ut dicā tibi q; iter nunq; piurabis: nū q; iures: si nō iuraueris nunq; piuraberis si piurari times nunq; iures. Prohibe ē tibi iuramētū: tolle usum iurandi. Periculosum ē. n. iurare: usus iurādi facit cōsuetudinē piurii. Vfus iurādi ducit hominē ad periuriū. Sit in ore tuo ē: sit in ore tuo nō est. Veritas nō idiget iuramēto. Fidelis sermo retinet locū sacramenti. Firma ē sit sacramēti tui fides. Amātiſſima soror: spūs sanctus q; i tuo uirgineo corpe sibi fecit tēplū: ponat i ore tuo moderatiōis signaculū. Amē.

De detractiōe. Capitulum. xxxiii.

S Oror mihi i christo dilecta: audi q; dico: ausculta q; moneo: at tēde q; loquor. Detractiō graue uitium est. detractiō graue peccatum est. Detractiō grauis damnatio est. Detractiō grande crimen est. Oēs reprehēdunt detractore. Oēs uituperāt detractentē. Oēs dehonēstāt illum qui detrahit. Et dauid ppheta. Detrahentē se creto pximo suo: hunc psequar. hoc sū me turpitudinis ē: hoc nihil sedius est. Detrahētes latrāt q; si canes. Sicut cāes rodunt pedes trāseuntiū: ita detrahentes rodunt uitā pximorū. Canes solent mordere hoies: & dēte pestifero lacere trāseuntes. Soror uenerabilis: ergo absconde a lingua tua uitium detrahēdi: alienā uitā nō rodas: uitā alienā non reprehēdas: uitā alienā nō laceres. De alieno malo nō iquines os tuum. Non

detrahes peccati sed cōdole: qd in alio detrahis: i te potiūs ptimesce: qd in aliis reprēdis: i te emēda. Quanto studio rēprehēdis alienā uitā: tāto studio emēda temetipsam: Quando alteri detrahis te discute. Quādo aliū mordes: tua pccā redargue. Si uis detraherē tuis peccatis detrahe. Nō pspicias aliena pccā: sed tua ppria. Nō itēdas alienis uitis: sed tuis ppriis. Nunq; alii detrahis si te bene pspicias. De tua ergo emēdatiōe esto sollicita. De tua salute & correctiōe est atēta. Detrahentes nō audias. Sufurratibus auditū nō prebeas. Pari reatu detrahētes & audiētes tenētur. Similiter ē culpabilis & qui detrahit: & qui detrahētem audit. Maledicti regnum dei nō possidebunt. Virgo q; ad celestē thalamū desiderat puenire: non debet hoibus detrahēre. O uirgo uenerabilis: si aures tuas a detrahentibus sepaues: & linguā tuā sicut dixi ab oī loquutione puerſa refrenaueris iter prudentes uirgines computaberis.

De inuidia. Capitulum. xxxiiii.

H Omo iuidus mēb; est diaboli cuius iuidia mors itroiuit i orbē terrarū. Inuidia cuncta germinia uirtutū cōcremat. Inuidia cuncta bōa pestifero ardore deuorat. Inuidia tinea est aīe. Inuidia primū nocet sibi q; alteri. Inuidia primum seipsū mordet q; alter: iuidia primum suum mordet actore. Inuidia sensum hoīs comedit pectus urit: mentē lacerat cor hoīs q; si qdā pestis pascit. Igit cōtra iuidiā occurrat bōitas. Charitas preparatur aduersus iuidiā. Soror amātiſſima: de bono alterius nō doleas. De alterius pfectu nō tabescas. De alterius felicitate non

25. 25
crucieris. Nulla uirtus ē q̄ non habeat
cōtrarium iudie malū. Sola miseria ca
ret iuidia. Quare: q̄a nemo inuidet mi
sero: Virgo q̄ ī celo desiderat habitare
hoībus nō debet iuidere. Virgo q̄ cum
christo ad nuptias desiderat intrare de
alterius honore nō debet contristari.
Charissima soror deus mundet cor tu
um ab oī malitia atq̄ inuidia ut ei pos
sis sine macula seruire. Amen.

De ira. Capitulum. xxxv.

h One sta uirgo. Audi qd salomō
dicat. Responso molis frangit
irā. Sermo durus excitat furo
rē. Et itez: Dulce uerbum mitigat ini
micos & multiplicat amicos. Tanto q̄
q̄ cōuincitur minus sapiēs quāto ē mi
nus patiēs p̄ irā oculus mētis turbatur
p̄ irā sapiētes pdunt sapientiā. per iram
alienatur hō a semetipso. Quidā cito
irascunt sed ad pacē cito redeunt. qui
dā uero tardius irascuntur & ad pacē
tardius reuertuntur. Alii autē qd gra
uius est & ad irā cicius icitātur & ad pa
cē tardius iclinantur. Melior ē tamē q̄
cicius irascitur & ad pacem cito reuer
tur q̄ q̄ tardius irascitur: & ad pacē tar
dius iclinatur. Carissima soror audi ē
lacobum dicentē. Sit autē oīs hō uelox
ad audiendū tardius autē ad loquendū
& tardus ad irā. Quare: q̄a ira uiri dei
iustitiā nō operatur pculdubio: nec ira
uirginis iustitiā dei opari poterit. Vir
go que tēplū dei debet fieri nullo mo
do debet irasci. Nō decet christi spon
sam ēē iracūdā. Vingo q̄ ī pectore suo
preparat mansionē christo oībus mo
dis debet expellere iracundiā a corde
suo. Virgo que desiderat cū christo ad

celestē thālamum puenire debet oīno
a corde suo irā expellere. Amātissima
soror si te preuenerit iracundia restrin
ge illā. si te preoccupauerit ira mitiga eā
Tēpera furorē: tēpera indignationem
Motum iracundie restringe. Refrena
impetum ire. Si nō potes uitare iram:
uel tēpera. Nō te rapiat furor: nō te in
flāmet ira: non te cōmoueat idignatio
Sol non occidat sup iracundiā tuam.

Amē. De odio. Capitulum. xxxvi.

h One sta uirgo audi que dico. O
dium separat homiem a regno
dei. Odium separat hominem
a paradiso. Odium subtrahit homiem
a celo. Odium nec per passionem dele
tur: nec per martyrium purgatur: nec
per sanguinem effusum abluitur? Nō
debemus odio habere homines sed ui
cia: Qui fratrem suum odit homicida
est: Qui fratrem suum odit ī tenebris
est & in tenebris ambulat. Deum non
diligīt qui hominem odit. Quantum
iter est iter festucam & trabē tātū iter
distat inter iram & odium. Odium est
enim ira inueterata. Per iram turbatur
oculus mentis. Per odium extinguitur
oculus cordis. Soror in christo aman
tissima mihi audi que loquor. Si contri
staueris in aliquo sororem tuam satisf
fac illi. Si peccaueris in sororem tuam
age penitentiam coram illa. Si scanda
lizaueris aliqua ex ancillis dei roga e
am ut dimittat tibi. Perge festinanter
ad reconciliationem: Nō dormias dō
nec prius uenias ad satisfactionem.
Nō regescas priusq̄ reuertaris ad pacē
Si ceciderit inimicus tuus noli gratulari.
Non letēris super inimici interitū: ne
forte supueniant in te similia: ne cōuer
d ii

tat deus ab eo in te irā suam. Delectet
te dolere sup eū qui afflictus ē. Condo
le alienis misernis. In tribulatiōe alteri
us esto tristis. Cum plāgentibus plāge:
Cū lugentibus luge. Soror uenerabilis
nō sis dura: nō sint tibi dura precordia
Peccanti ī te non retribuas scđm cul
pam suā: quia & in te uenturū est iudici
um dei. Dimitte ut dimittatur tibi. nō
enī habebis indulgentiā nisi dederis ue
niā. Expelle a corde tuo odium. In mē
te tua odium non maneat. Soror ama
bilis deus det tibi dilectionē sui & pro
ximi. Amen. De superbia. Ca. xxxvii.

Vperbia ē radix oīum malorū:

S Hō superbus deo & hoībus est
odibilis. superbus hō similis est
diabolo. Superbia & cupiditas intantū
est unū malum: ut nec supbia sine cupi
ditate: nec cupiditas sine superbia esse
poterit. Diabolus per superbiā & cupi
ditatē dixit: ī celū ascendā. Christus cū
humilitate dicit. Humiliata ē ī puluere
aīa mea. Diabolus per superbiā & cu
piditatem dicit ero similis altissimo.
Christus per humilitatē factus est obe
diēs patri usq; ad mortē. Ad ultimum
diabolus per superbiā precipitatur ī in
fernum. Christus uero p humilitatem
ad celos eleuatur. Quid est oē pecca
tum nisi dei contemptus quo eius pre
cepta cōtēnimus. Soror charissima cre
de mihi q; multorū temporum uigilie:
orationes: ieiunia: elemosine & labo
res si cum superbia finē habuerint pro
nihilō reputant apud deū. Igitur soror
uenerabilis alas superbie nō extendas
pennas superbie nō erigas. Quare qā
superbia āgelos deposuit: potētes stra
uit: superbos deiecit: supbis resistit de

us. Humilibus autē dat gratiam. Mo
neo te etiā christi sponā: ut plus gaude
as de societate angelorū & acillarū dei:
q̄ de nobilitate generis tui. Rogo te a
mantissima soror ut magis exultes de
societate paupeꝝ uirginū q̄ detuorum
nobilitate parentum diuitum. Quare:
quia nō est personarū acceptio apđ de
um: qui pauperē despiciat deo iniuriā
facit. Qui cōtēnit pauperē exprobrat
factori eius. Venerabilis soror deus
det tibi profundā humilitatem & uerā
charitatem. Amen.

De iactantia. Capitulum. xxxviii.

Am ī factis q̄ ī dictis cauere de
bemus iactantiā. Igit soror cha
rissima circūspice teiplam & ni
hil tibi arroges ex his in te sunt preter
peccata. Caue iactantiā: fuge appetitū
uaneglorie: caue inanis glorie studium
nō te arroges: non te iactes: nihil de te
presumas. nō te insolenter extollas: ni
hil boni tibi tribuas: de bono opē nō
glorieris. Nō sis circumflata uēto fauo
ris. Contēne laudē hominum: non ex
quiras si quis te laudet aut si quis te ui
tuperet. Laus nō te seducat nec uitupe
ratio frangat. Qui laudē non appetit
nec cōtumeliā sentit. Virgines q̄ de
suis meritis gloriantur corā hoībus nō
habent oleum ī uasis suis quia per ina
nis glorie appetitū mercedē quā mere
bant a domino perdidērunt. Semper
suā aspiciant feditatē: quia uanā gloriā
diligunt: & doleant se perdidisse opus
bonum q; pro humana laude fecerūt:
Vnde dominus ī euangelio. Amē dico
uobis receperunt mercedē suā. Virtu
tes sanctorū per inanis glorie studiū de
monio subiciunt demonū sicut ezechi

as rex .qui iactanter diuicias suas cal-
deis m̄ifestauit: p̄pterea p̄ pphetiam
eas pituras audiuit. Phariseus ē q̄ ora-
re ad tēplū uenerat: ideo bona sua p̄di-
dit: q̄a ea iactātē m̄ifestauit. Sicut ex
alto aquila ad escā descēdit: sic hō de al-
to bōe cōuerfatōis: p̄ uane glorie appe-
titū ad iferiora demergit. Soror dile-
cta mihi ī christo: nō ponas cōsciētā tu-
am ī aliena lingua. Laudet te aliēa lingua
& nō tua. laudet te alienū os & nō tuū.
Tuo iudicio te decerne nō alieno. Ne-
mo magis scire pōt que sis sicut tu: q̄ cō-
scia tui es. Soror uenerabilis: uis ut di-
cam tibi q̄liter poteris oēs uirtutes au-
gere. Frater dilecte uolo: atq; ut mihi
ostendas rogo. Asculda ergo soror ue-
nerabilis. Si uis oēs uirtutes tuas auge-
re p̄dere noli. Abscōde uirtutes tuas p̄
elatiōe. Abscōde tua bona facta p̄ ar-
rogātia. Fuge uideri q̄ eē meruisti. Vir-
tutes tuas cela: peccata manifesta: uitia
cordis tui reuela. Abscōde tua bona o-
pera. Nūq̄ imediū p̄feras si quid bōi fe-
ceris aut dixeris. Prauas cogitatiōes sta-
tim m̄ifesta. Peccatū. n. m̄ifestū cito
curat. Crimē autē tacēdo āpliatur. Si la-
tet: fit ex minio magnū. peccatū m̄ife-
stādo decrefit: tacēdo crescit. Virtutes
ī oculto crescūt ī publico decrescūt: uir-
tutes iactātē m̄ifestādo annichilant:
humiliter ocultādo multiplicātur. Igif
honestā soror: cōsiliū & opus tuū sēper
ad deū cōuerte. In oī ope tuo dei auxi-
liū pete. Oīa diuīe gratie diuino dono
ascribe. Nichil meritis tuis attribuas.
In uirtute tua nihil presumas: nihil po-
nas ī tua audacia. Carissima soror. Au-
di apostolū dicentē. Qui gloriat ī dño
glorietur. Igif uenerabilis uirgo: glo-

riatio tua & laus tua semp sit ī christo
lesu sponso tuo. Amen.

De Humilitate. Capitulum. xxxix.

Oror carissima: Audi dominū
s iesū christū spōsum tuū dicentē ī
euāgelio. Discite a me q̄a mitis
sū & hūilis corde. Soror uenerabilis hu-
milia temetipsā sub potēti māu dei: ut
te exaltet ī tēpore tribulatiōis. Cōsciē-
tia uirginis sēp debet esse hūilis & tri-
stis. s. ut p̄ humilitatē nō supbiat: & p̄ iū-
tilē tristitiā cor ad lasciuiam nō dissol-
uat. Hūilitas ē sūma uirtus uirginis. Sū-
mū eius uitii ē supbia. Virgo hūilis li-
cet habitu sit uilis: gloriosa tamē ē ap̄
deū uirtutibus. Virgo autē supba quis
āte oculos hoīum pulchra: formosa: at
q̄ cōposita: tū āte oculos dei uilis est &
despecta: atq; rep̄ba. Quār? Quia aīa
iusti sedes dei ē. Sicut ipse dñs ait: Sup-
que requiescā: nisi sup humilē & quie-
tū & timētē sermōes meos. Dilecta mi-
hi soror ī xpō: esto hūilis esto ī hūilita-
te fūdāta: esto ultia oīum: esto nouissi-
ma oīum. Carissima nulli te prepōas:
nulli te supiorē deputes. Estima oēs su-
periores esse te. Quāto maior es: tāto
te hūila ī oībus. Si hūilitatē tenueris: ha-
bebis gloriā. Quāto. n. hūilior fueris:
tāto te sequetur glorie altitudo. Descē-
de: ut ascendas hūiliare: ut exalteris ne
exaltata hūilieris. Quia q̄ se exaltat hūi-
liabit: & qui se hūiliat exaltabit. Qui. n.
extolit: hūiliabit. De excello grauior
casus ē. De alto maior ruina ē: Humili-
tas casū nescit: hūilitas casū nō nouit:
Hūilitas ruinā nūq̄ icurrit. Hūilitas la-
psū nunq̄ passa ē. O spōsa christi agno-
sce quia deus humilis uēit. Agnosce q̄a
se īforma serui hūiliauit: factus obediēs

d. iii

usq; ad mortē. Amabilis soror: ābula si
cut ille ābulauit. Sequē exēplum eius
imitat uestigia illius. Esto uilis: esto de
specta: esto abiecta: displice tibi: q. n. si
bi uilis ē atē deū magnus ē: q. sibi displi
cet: deo placet. Carissima esto paruula
in oculis tuis: ut sis magna i oculis dei.
Tanto eris ante oculos dei preciosior:
quāto fueris ante oculos tuos despecti
or. Soror uenerabilis: si humilitatē p
fudā tēueris cū prudētibus uirginibus
i celesti regno letaberis. Amen.

De patientia.

Capitulum. xl.

Ominus dicit i euāgelio. Btī pa
cifici: quoniā filii dei uocabunt
Soror charissima: ergo si hoies
pacifici sūt btī: & uocabunt filii dei: ne
cessaria ē tibi paciētia. Paciētia opus p
fectū hēt. Virgo pacifica sapiēs est Vir
go iracūda nō est prudēs: sed stulta. So
ror uenerabilis: sine ferromartir eē po
teris: si paciētia i aīo ueracis cōseruaue
ris. Hō pacificus: cōsortiū merebit āge
log. Hō iuidus & iracūdus erit pticeps
demoniog. Hō pacificus fugat discor
dias: hō iracundus suscitāt lites. Virgo
bēigna ēt si paciā iurias: p nichilo du
cit Virgo pacifica i corde suo preparat
māsiōnē christo: qre: quia xpūs pax ē:
& i pace cōsueuit requiescere. Filia pacis
pacem debet diligere. Plus te prepara
ad suscipiēdā iuriā: quā ad iferēdā. Di
sce potius mala tolerare: quā mala face
re. Esto paciēs: esto mitis: esto suauis:
modesta: mansueta. Ama pacē. Dilige
pacē: pacē cū oībus retine. Oēs i man
suetudinē & charitate āplectē: pba te ā
plius amare: quā ipsa ameris: pba te ā
plius diligere: quā diligaris. Nō sis leuis
i amicitia. Retine sēp uicūlū amicitie.
Hēto sēp paciētia mētis. Esto bēigna:

esto pmp̄ta affectu. Esto affabilis i ser
mōe. Grato aīo appe ad oēs. Tolle oc
casiōnē litis. Spne litē: uiue sēp in pace
charissima soror: si fieri pōt: cū oībus
hoibus retine pacē. Cōtumelias detra
hētū p paciētia supā. Clipeo pacie frā
ge sagitas cōtumelie. Prebe scutū con
scie cōtra gladium ligue. Magne uirtu
tis es si non ledas: aquo lesa es. Magne
fortitudinis es: si ēt lesa dimittas. Ma
gne es glorie si cui potuisti nocere par
cas. Venerabilis soror: pax dei q exu
pat oēm sēsū: custodiat cor tuū & aīam
tuā Amē. De concordia. C. xli.

f Ex sūt q odit aīa mea dicit dūs
& septimum q detestat. Vide

licet eum qui seminat discordias inter
fratres. Maledictus hō qui inter ser
uos dei discordias seminat: qui pacē &
cōcordiā rūpit: aduersus deū facit chri
sto facit iuriā: q iter seruos dei semiat
discordiā. Quār? Quia christus ē pax
nra: qui fecit utraq; unum. Videlicet
quia angelos & hoies fecit esse cōcor
des. Cōcordia malog: cōtrarietas ē bo
nog. Sicut optātadum est ut boni pacē
hēant: ita optare debemus: ut concor
dia malog: rumpatur. Cōcordia ad fa
ciēdum peccatum mala est. Cōcordia
uero ad faciēdū bonū ad sectādā iusti
tiā: ad seruiēdū dō bona ē Propter hoc
sumus cōgregati in unū: ut seruitio dei
oēs unū spiritum & unum aīum hēa
mus. Oībus hitātibus in domo dei: de
bet ēt aīa una & cor unum i deo. Nihil
pdest si nos cōtineat una domus & se
parat uoluntas diuersa. Plus diligit de
us unitatemus aī: q loci. Ecce sumus in
domo ista multi hoies: diuersi mores:
diuersa corda: diuersē aīe. Hec qia de
bēt i unū cōiungere: una intētio: unus

amor i deū. Debemus ergo i hoc esse
 unius ai: & unius uoluntatis: ut serui-
 mus deo: & ut diligamus deum ex toto
 corde & ex tota aia: & pximū nostrum
 sicut & nos: necessaria itaq; ē nobis uir-
 tus cōcordie. Quod si ego uolo facere
 uoluntatē meā & iste suā: & ille suā: fi-
 uunt diuisiones: oriū lites: ire quoq; & ri-
 xe q̄ sunt opa carnis: & sicut ait aposto-
 lus: qui talia agunt regnum dei nō cōse-
 quēt. Soror carissima: crede mihi quia
 deo nō tātum placet nra ieiunia: nre o-
 ratōes: nra sacrificia: quātum concor-
 dia. Iō deus dicit i euangelio. Vade pri-
 us recōciliari frī tuo & tunc ueniens of-
 feres munus tuum. Venerabilis soror
 magna ē uirtus cōcordie: apud deum:
 sine qua nō placēt deo nra sacrificia: q̄
 bus delēt pccā. Scire debemus: quia cū
 ad cōuersionē uēimus: lūtamē cōtra
 diabolum sumimus. **INTERROGA-
 TIO.** Ff dilecte: dic mihi si aliquid t̄iet
 dyabolus. **RESPON.** Soror amabilis:
 Nihil ē q̄ dyabolus tātū t̄iet q̄tū cōcor-
 diā & caritatē: nā si totū q̄ hēmus dāus
 pp deū: hoc dyabolus nō t̄iet q̄ ipse ni-
 hil hēt: Si ieiunāus: hoc dyabolus nō t̄iet
 q̄ ipse nūq̄ cōedit: Si uigilāus: hoc dya-
 bolus nō timet: q̄ ipse nūquā dormit.
 Sed si charitatē & cōcordiā tenemus:
 hoc dyabolus uehemēter timet. Qua-
 re? Quia hoc tenemus in terra q̄ ipse
 scelo tenere noluit. Hoc ē ēt q̄ facta ec-
 clesia teribilis ēē ut castroꝝ acies ordiā-
 ta dicitur. Quia sicut hostes timēt: quā-
 do acies castroꝝ bene ordiātas ad bel-
 lū uidēt. Ita certe dyabolus expauescit:
 quādo spūales uiros uirtutū armis acci-
 dos i unitate cōcordie uiuere cōspicit:
 ipse uictus & cōfusus uehemēter dolet

cū eos p discordiā diuidere & penetrari
 nō ualeat. Oēs ergo unanimis & cōcor-
 diter dēbemus uiuere i domo dei: ut pos-
 simus dyabolum uicere: Ancilla dei q̄
 uult cōcorditer uiuere: prius debet pra-
 uas cōsuetudines reliquere: ne sit puer sa:
 ne sit iordiata: ne sit idescipliata: ne p-
 ueritate sua ceteras acillas dei contur-
 bet uel scādalizet. Debet ēt mēsurare a-
 ctus suos: motus suos: fermōes suos: &
 totā uitā suā: ut secūdū deū cōcordare
 possit cū illis cū q̄bus uiuit: Igit soror di-
 lecta mōeo te: ut cōcorditer & hūiliter
 uiuas i monasterio cū oībus acillis dei.
 Soror uenerabilis: odiētes ad pacē i ui-
 ta discordātes ad cōcordiā ruoca. Nul-
 lus existat sermo iurgioꝝ q̄ cōcordiā
 diuidat. O sponsa christi charitas que
 te separauit a seculo: ipsa te coniungat
 deo. Amen.

De Tollerātia. Capitulum. xxxxi.

Ariissima soror: disce a christo
 modestiā: disce tolerantia: christi
 stū atēde & nō dolebis d iuriis

Pro nobis nāq; passus reliquit nobis exē-
 pla: Palmis. n. p̄cussus: flagellis cesus:
 sp̄tis d̄risus: clauis cōfixus: spinis coro-
 natus cruce dānatus sp̄cōticuit: quō. n.
 aliquis tibi cōuiciat: pp tua pccā cōtigit
 tibi: quō tibi iuriat mala tua hec faciūt
 q̄cquid tibi cōtigit aduersū p tuo eueit
 pccō. Leuius sustinebis si p q̄bus tibi in-
 fert itēderis: cū ergo d̄rogat tibi tu ora
 quō aliq̄s maledicit tibi: tu b̄dic ei b̄-
 dic ei q̄ maledixerit tibi: Maledicēti ti-
 bi benedictōē appōe. Irascētē paciētia
 d̄lini. blādimēto iracūdiā furēt̄ dissol-
 ue: lenitate uince nequitiam: bonitate
 uice malitiā: Tuo bono supā mala alio-
 rum. Tua trāquilla mēte alioꝝ contu-

iii

melias dispdet. Soror uenerabilis: ad
bona & ad mala prepara cor tuū: & bo
na & mala p ut tibi euenerint porta.
Sustine aduersa & pspira: ut cūq; oc
currerit tibi. quecūq; euenerit tibi mē
te placida sustine. Respue pbra illate cō
tumelie. Despiciēdo supā irrisionū p
bra. Dissimulādo cōtemne errores de
trahentiū. Honeſta uirgo quis te qsq;
irritet: quis te icitet: quis exaspet: quis i
sultet: quis cōuicietur: quis criminet: q
uis ad litē puocet: quāuis ad iurgiū uo
cet: quis cōuiciū dicat: quis iniuriā fa
ciat: quis afficiat contumeliis: tu sile: tu
tace: tu dissimula: tu cōtēne: tu nō loq
ris: tu tene silētiū: iniuriā nō respōde
as: mala uerba non dicas: cōuiciū nō
retorqueas: cōtumeliā nō respōdeas.
Tene silētiū pacē. Tacēdo citius uinces
O spōsa christi sume luctamē cōtra tē
porales molestias. Esto in cunctis ca
sibus firma: paciēter tollera oīa: paciē
ter ab uno sustinēdum ē q; multis acci
dit. Et qui affligit: & qui affligitur: mor
talis ē. Et qui mala facit: & qui mala su
stinēt morietur. Amabilis soror crede
mibi: quia nullus tibi aduersari potuif
set: nisi dominus potestatem dedisset.
Nec habuisset i te potestātē dyabolus:
nisi pmitteret deus. Oportet p multas
tribulatiōes nos itroire i regnum dei.
Nō sūt cōdigne passiōes huius tēporis
ad futurā gloriā: Soror carissima: ipos
sibile ē ut sis femina & nō gustes angu
stias. Oīa i hoc seculo eūetu simili susti
nemus. Nullus ē qui i hac uita positus
nō suspiret. Ista uita lachrymis ē plena
Vita ista a flectibus ichoat. Infās quan
do nascitur: a fletu icipit uiuere. Infās quan
do egreditur de uulua: prius icipit

lugere q̄ ridere. Flētes picimur i hanc
miserā uitā. Vtilis est tribulatio: utiles
sunt uite huius pressure. Quāto i hoc
seculo frāgimur: tāto in ppetuo solida
mur. Quāto i presenti tpe affligimur:
tāto i futuro gaudebimus. Si hic flagel
lis atterimur purgati i iudicio inuenie
mur. amē. De ifirmitate. c. xliii.

d Ominus loq; i euāgelio apocha
lipſi dicens: Ego quos amo: ar
guo & castigo. Tribō modis deus i hac
uita castigat hoīes. Scilicet ad dānatio
nē pcutit re pbos. Ad purgatiōē corri
pit quos uidet errare electos. Castigat
iustos ad augendā gloriā meritorū. De
us pcussit egyptū plagis ad dānationē
flagellatus ē paup lazarus ad purgatio
nem: flagellatus ē et iob: ad pbationē:
flagellat et hoīem ante peccatū: ne ma
lus sit sicut flagellauit paulū: qui istigan
te angelo sathane: tollerabat stimulos
carnis. Flagellat et hō a deo post pecca
tū: ut emendet sicut ille q; traditus ē sa
thane: i iteritu carnis ut spūs saluus eēt
Qui ualētiores sunt & sani: utile ē eis i
firmari: ne p uigorē salutis plus leten
tur i trāsitoriis & terrēis reb; q; debēt.
Mala est sanitas carnis: q; hoīem ducit
ad infirmitatē aīe. Et ualde bona ē ifir
mitas carnis: q; pducit hominem ad sa
nitatem aīe. Infirmitatē carnis laudat
apostolus dicens. Cum. n. ifirmor tūc
fortior sū. s. spū. In flagellis dei nō debet
murmurare homo quia per hoc q; ca
stigatur. a peccato emendatur. Leuius
sustinebimus infirmitates corporis: si
ad memoriā reduxerimus mala q; feci
mus: i ifirmitate hō nō debet murmu
rare: q̄re? quia ab illo iudicatur: cuius
iudicia semper sunt iusta: qui ifirmitatē

patitur & cōtra deum murmurat: iusti-
tiā iudicātis accusat: ac p hoc irā dei ad-
uersum se puocat. Nō pōt eē iustū qđ
iusto placetiudici: quem. n. diligit deus
castigat: flagellat aut oēm filiū quē reci-
pit: & qđ pī i filio cōplacet sibi. In hac
uita deus pareit pccōrib: & nō pcit iu-
stis. In futura uita parcet iustis: & non
parcet pccōribus: qui i hac uita flagella-
ri nō meretur i iferno torqbitur. So-
ror carissima dolor & tristitia omibus
sunt comunia. Nemo est qđ hoc seculo
nō doleat. Sēp deus hos castigat quos
ad salutem preparat ppetuā. Soror ue-
nerabilis i infirmitatibus tuis nō cōtri-
steris. In langoribus tuis grās age deo.
Valere te magis opta aio qđ corpore.
Desidera te plus ualeē te mēte qđ carne
Aduersa carnis remedia sunt aie. Egri-
tudo carnē uulnerat: mēte curat. Lan-
guor. n. uitia exquoquit languor uires
libidinis frangit. Probari te in dolore
cognosce: nō frāgaris. In fornace pba-
tur aux: ut sordibus careas tribulatio-
nis camino purgaris. Vt purior apeas:
psecutōis igne conflagris. Cōflaris ut oī
pccōr: sorde purgeris: ad pbatōnē sūt
oīa ista qđ susties. Igīf dilecta mihi i chri-
sto soror: i ifirmitatibus tuis nō mur-
mures: nō blasphemēs: nō dicas qre su-
stineo mala: nō dicas cur affligor ut qđ
mala patior? Fī mi: obsecro te ut dicas
mihi quid i ifirmitatibus meis debeo
diceē: uel qđliter oportet memetipsā ac-
cusare. Soror honesta: hoc modo te ac-
cusa. Peccaui ut erā digna nō recipi. E-
qđle uindictā pccī mei nō sentio. Minus
me sentio p cussā: qđ memor. Iuxta mō-
dum terminis mīor ē tribulatio ultio-
nis. Scđm meritum pccōr: meor: dif-

par est cā penar. Nō sunt tāta suplicia
quāta extiterūt pccā. O spōsa christi uis
a pccis tuis purgari: i pena te accusa: &
dei iustitiā lauda. Ad purgationē tuam
sufficit: si ea qđ pateris ad iusticiā dei re-
tuleris. Si pro irogata ifirmitate tu hu-
milis deū glorificaueris. Corripit. n. te
deus flagello pie castigatiōis. Exerct i
te disciplinam. Et qui parcendo te a se
abiciebat: feriendo clamat ut redeas.
Vērabilis uirgo cogita quoslibet mun-
di cruciatus: itēde aio qđcūq; mundi pe-
nas: qđcūq; tormētōr: dolores: qđcūq;
dolor: acerbitates: cōpa hoc totū gehē-
ne: & leue erit qđ pateris. Soror amabi-
lis si times: penas iferni time. Iste. n. pe-
ne tēpales sunt: ille eterne. In istis penis
moriendo tormenta recedunt: in illis
moriēdo eternus dolor succedit. Si. n.
cōuersa fueris: emēdatio ē qđ pateris.
Cōuersū nāq; flagella a pccis absoluūt.
Conuerso instantes plage ad purgatio-
nem proficiunt. Qui. n. hic castigatus
corripitur: illuc liberatur qui uero nec
sub flagello corrigunt: & tēporali pe-
na & eterna dānantur. Et in hoc pri-
us iudicatur seculo: & illuc denuo in fu-
turo. His duplex ē pena & dānatio. Ge-
mina his pmissio est: quia & hic habent
iudicia tormentorum: & illuc supple-
mentum penarum. Manus igitur dei
te ad penam tradidit: indignatio dei te
affligi iussit. Ipse iratus iussit te mala
omnia expiri. Soror uenerandissima:
nam qđ & corporis debilitatibus frāge-
ris: qđ carnis morbis afficeris: qđ lango-
rū stimulis cruciaris: qđ passionibus anī-
me quateris: qđ mentis angustia torque-
ris: qđ crassante impugnatione mali-
gnorum spirituum agitaris: hoc ipsum

pro peccato diuina iusticia irrogat. Tua contra te dimicant arma. Sagittis tuis plagaris. Telis tuis uulneraris. Per que .n. peccasti: per hec & torqueris. Quia secuta es carnem: flagellaris in carne. In ipsa gemis: in qua peccasti. Soror amabilis in ipsa carne cruciaris: in qua deliquisti. In ipsa tibi est censura supplicii in qua fuit causa peccati. Vnde corruisti ad uicia: inde sustines tormenta. O sponsa christi: iuste argueris. iuste flagellaris. iusto iudicio iudicaris. Procella iuste te conterit: iusticie pena te premit.

De Auaricia Capitulum. xxxxi.

Ominus dicit in euangelio. **C**auete ab omni auaricia: quia non est in abundantia cuiusquam uita eius est super terram ex his que possidet. Et paulus apostolus. Omnis fornicatio & immundicia & auaricia non nominetur iter uos. Et iteque. Omnis fornicator aut imundus: aut auarus que est ydolorum seruitus: non habet hereditatem in regno dei. Vnde salomon. Conturbat domum suam: qui sectatur avariciam. Auarus non implebitur pecuniis. Qui amat diuicias: non capiet fructum ex eis. Nihil est peius quam amare pecunias: hic .n. animam suam uenalem habet. Sicut avaricia mergit hominem in infernum: ita omnino largitas elemosine leuat ad celum. Auarus homo similis est inferno: sicut infernus nunquam dicit satis est: ita avarus nunquam satiatur pecuniis. Sicut ydropicus quanto plus bibit: tanto plus sitit: ita avarus quanto plus acquirit: tanto plus concupiscit. Avaricia & cupiditas sorores sunt: superbia uero est mater earum. Nunquam superbia fuit sine cupiditate: nec

cupiditas sine avaricia. Soror uenerabilis. Non sit manus tua porrecta ad accipiendum: & collecta ad dandum. Plus te delectet dare: quam accipere. Melius est dare quam accipere. Soror carissimam. Avaricia non defigat radices in corde tuo: avaricia non sit in te. Expelle a corde tuo avariciam. Si perfeceris per christum contempseris omnia terrena cum eodem iesu christo sponso tuo letaberis in celesti patria. Amen.

De Cupiditate Capitulum xxxv.

Adix omnium malorum est cupiditas. Nemo potest perficere spiritualia bella suscipe: nisi prius carnis edomauerit uoluptates. Non potest mens ad contemplandum deum esse libera: que terrena & transitoria huius mundi concupiscit. Non potest uidere oculus mentis alta: si eum claudit puluis terrene cupiditatis. Cupiditas graue peccatum est: omnium criminum materia est. Non est mirum si morientes inferni ignibus deputentur: qui uiuentes flammam cupiditatis sue non extinxerunt. Soror carissima: quam uis non habeas pecuniam: tamen si habes cupiditatem habendi: nihil ualet tibi. Nihil ualet tibi corporis nuditas: si tibi est uestimenti cupiditas. Iudas per cupiditatem uendidit christum. Nudi nascimur in hac uita: nudi exituri sumus de hac uita. Cur ergo concupiscimus terrena & transitoria. Si ergo bona huius mundi credimus peritura: cur tanto amore diligimus ea? Si terrena & transitoria huius mundi plusquam oportet diligimus peccamus. Soror ergo dilecta. cursum tuum considera: & cognosce tibi pauca sufficere posse que habes. Si igitur cupiditas est radix omnium malorum sicut superius diximus. Necessarium est ut ex

29
pellas eā a corde tuo ut ceterē soboles
non pullulent uitioꝝ: cupiditas puerſa
nō ſit ī te. Soror uenerabilis oīpotens
deus te faciat propter ſemetipſum p-
ſpera huius mundi deſpicere & nulla e-
ius aduerſa formidare. Amen.

De paupertate. Capitulum . xlyi.

b Eati pauperes ſpū quoniā ipſo
rum eſt regnū celoꝝ. Multi ſūt
pauperes quos ipſa paupertas nō
facit beatos: ſed miſeros: quia ipſa pau-
pertate nō ppter deū ſuſtinēt ſed coa-
cti. Sunt et nōnulli pauperes quos pau-
pertas nō facit miſeros ſed beatos: q-
eā ppter deū ſuſtinent de quibus dicūt:
Beati paupes ſpū. Soror cariffima ite-
rum ad te reuertor loquendo. Audiſti
tribulationem & paciētiā lob: & iō te
moneo ut ne ī tribulatione frangaris:
nec ī proſperitate eleueris. Tu patriar-
chas diuites opibus ſed humiles fuiſſe
legiſaio. Qualis fuit Abraam qui dice-
bat loquar ad dominū deū meū: cū ſim
terra & cinis. lōq- btā eris ſoror uene-
rabilis ſi & ī pſperis & ī aduerſis ſem-
per deo grās egeris & felicitatē huius
tēporalis uite uelut ſumum & uaporē
euanēſcētē credideris. Ait. n. Paulus a-
poſtolus. Si ī hac uita tātum ſperantes
ſumus ī chriſto miſerabiliores ſumus
omnibus homibus: chriſtus enī ne au-
rū diligeremus oblata uita munera. cō-
tēnere docuit: ne famē timeremus q-
dragita diebus ieiuauit: ne nuditatē ti-
meremus unā tunicā diſcipulis ſuis hīe
mādaui: ne tribulatiōes expaueſcere-
mus ille p nobis tribulatiōes ſuſtinuit:
& ne mortē timeremus p nobis mor-
tem ſuſtinuit: & ſuſcepit. Omne quod
in mundo eſt: Concupiſcentia carnis

29
eſt: & concupiſcentia oculorum & am-
bitio ſeculi. Et mundus peribit & con-
cupiſcentia eius. Igitur dilecta ſoror
non diligamus ea que ſunt in mundo:
ne peamus cum mundo. Certe Dauid
regnabat & cum haberet theſauros ar-
genti & īperaret populis manum for-
ti: tamē humilē ſe cognoscit & dic-
per ſum ego & ī laboribus a iuuentute
mea. Et iteꝝ: Egenus & pauper ego ſum
Itē dicit: Incola ego ſum ī terra: & pere-
grinus ſicut oēs pſes mei. Soror uene-
rabilis nō te delectēt blādimēta tranſi-
toria: nec cōmoda terrena: nec de mū-
danis lucris gaudeas: & nō cōtriftabe-
ris de terrenis dānis. Sicut enim ſcrip-
tum eſt. Diuitie ſi affluāt: nolite cor ap-
ponere. Que cum amore poſſidemus
cum dolore pdimus. Audi ſponſa chri-
ſti que dico. Ille cui celeſtia & terreſtria
ſeruiunt: pauper pro nobis factus eſt.
Quare? quia ut nos ſua paupertate fa-
ceret diuites. Tu ergo honeſta uirgo:
ambula per uia que preceſſit Ieſus chri-
ſtus ſponſus tuus: & paſſibus ideſſis
ſequere celeſtem ducem. Sine dubio ſi
conſequuta fueris: cum ipſo in celo re-
gnabis. Soror uenerabilis uirginitatē
& paupertatē beate Marie uirginis p-
ſpice: que tam diues in domino fuit: ut
mater domini eſſe meretur. Et intan-
tum fuit rebus paupercula: ut tempo-
re partus non haberet obſetrices uel
ancillas ad ſeruiendum ſibi. Et intantū
fuit rebus paupercula: ut ipſum etiā di-
uerſorium: tam anguſtum fuit ut in-
fantem non in lectulo: ſed in preſe-
pio reclinaret. Sed & ioseph cū fuerat
deſponſata: cum eſſet iuſtus erat ta-
men pauper ita ut uictum & uēſtitum

artificio q̄reret. Certe faber fuisse legi-
tur. Etia de sc̄is apostolis legimus quia
seruiebāt deo ī fame & siti. Vnde pau-
lus apostolus. In fame & siti in ieiuniis
multis. In frigore & nuditate: & ī uigili-
is multis. Ospōsa christi hēs exēpla qui-
bus possis terrenas diuitias cōtēpnere
& celestes cōcupiscere. Quoniā qui uo-
lūt diuites fieri ī hoc mūdo: icidūt ī tē-
tatiōibus & laq̄is dyaboli: & ī desideriiis
multis & nociuis: q̄ mergūt hoīes ī īfer-
nū. Libēter cōtēpnūt terrenas diuitias
qui pfecte spāt celestes. Quia uolunta-
ria paupertas itroductit hoīem ī regnū ce-
loꝝ. Nō ideo uenimus ad monasteriū
ut ī deliciis ī eo uiuamus: sed ut uigilan-
do: orādo: ieiunādo: psallēdo: cōtra ad-
uersariū n̄rū dimicādo: ad regnū no-
bis pmissū christo adiūuāte peruenia-
mus. Nā ideo nudi nascimur ī hoc secu-
lo: nudi ēt accedius ad baptisimū ut nu-
di & sine īpedimēto pueniamus ad ce-
lū. Quā icōgruū est: & absurdū: & quā
turpe: ut quē nudū mater genuit nudū
suscepit etiam diues ītrare uelit ī celū.
Facilius est camelū p foramen acus trā-
sire: q̄ diuitē ītroire ī regnum celorū.
Melius ē m̄ius egere: quā plus h̄re. Ni-
mis ē avarus: cui nō sufficit dominus.
Soror dilecta si ī hoc seculo famē & si-
tim atq̄ nuditatē p christo sustinueri-
mus gratis: cū eodē domino n̄ro lesu
christo ī celesti regno gaudebimus.

De murmuratione. Capitulū. xlvii.

hospitiū cordis n̄ri p grām dei
sctificatur & p īhitationē spūs
sc̄i q̄do ītus est charitas pax bo-
nitas: humilitas: paciētia: cōcordia: mā-

suetudo: & alia huiusmodi. Hec sūt n̄re
diuicie. s. boni mores & uirtutes. Sed si
īcipimus iter nos litigaī & murmurā:
cōtēdere: statī ab his īpūalibus bōis ua-
cui remanemus & nudi. Quare? quia
uirtutes nō possunt remanere cū uitiiis
Nā & modicū fermētū totā massā cor-
rūpit. Quisq̄ seruus dei debet p̄sare ī
corde suo: q̄ magnū malū īcurrit: si pro-
rebus tēporalibus murmurat: unde de-
buerat esse diues: fit pauper: que sūt di-
uitie n̄re: uirtutes. s. Virtutes ergo pdi-
mus: si p cibo uel potu murmuramus.
Graue peccatū est murmuratio. Vnde
gregorius. Regnū celoꝝ nullus q̄ mur-
murat accipit. Nullus qui illud accipit
murmurare pōt. Precordia fatui sicut
rota currus: fenū portat & murmurat.
Tales sunt multi fratres & multe so-
res ī cōgregatiōe: qui sūt carnalibus de-
sideriis subditi: & murmurare nūq̄ ces-
sāt. Igīf soror charissima: necessariū est
ualde nobis cōsiliū pauli apostoli dicē-
tis. Neq̄ murmuraueritis: sicut quidā
eoz murmurauerūt ī deserto uidelicet
& pierūt ab exterminatoī. Igīf piculosū
ē nob̄ murmurā: ne forte peamus ab
exterminatoī ī mōasterio: sic illi pierūt
ī deserto. Liguas ergo n̄ras amurmura-
tōe custodiāus: ne qd̄ absit sicut illi pie-
rūt ī hoc seculo nos peamus ī futuro.
Non ergo murmuremus: ne forte si
cut illi perierunt ī hac uita: nos perea-
mus ī futura. Caueamus ab omni mur-
muratione: ne forte q̄ illi passi sunt ī
corpibz: nos paciāur ī aiabus. Itē ap-
stolus cōsulēdo nobis loq̄tur dicēs. Ne
que tēptēus christū sicut qdā eoz tēpta-
uerūt: & a serpētibus pierūt. Christū tē-
ptat: q̄ p cibo uel potu siue p uestimēto

murmurat sicut scriptū est: de eodē populo. Tēptauerunt deum in cordibus suis: ut peterent escas animabus suis. Et iterum. Murmurauerunt in tabernaculis suis: & nō exaudierunt uocem domini: christum temptat qui in monasterio supflua requirendo murmurat. Contra christū facit: qui in monasterio: plusq̃ oportet regit. In christū peccat: qui in monasterio res terrenas & transitorias requirendo prepositos suos scandalizat. Et a serpentibus perierunt. Quare a serpentibus perierunt nisi quia serpens uenenosus est: & omnis qui murmurat uenenū dyaboli habet in lingua. Vnde iacobus apostolus Lingua inquietū malū: plena ueneno mortifero. Cauendū est ergo nobis a murmuratiōe ne mortifero & dyabolico uenēo pereāus. Soror dilecta mihi i christo. Audi qd dominus n̄r Iesus christus dicit in euangelio. Dico uobis ne solliciti sitis aīe uestre quid māduce tis. neq̃ corpori uestro quid iduamini. Ac si apertius dicat: Deus qui dedit uobis aīam: dabit escā. Et qui dedit corp̃ dabit uestimentū. Et adiecit. Respicite uolatilia celi quoniam nō seminant neq̃ colligunt: neq̃ cōgregant i horrea nec in celaria: & deus pascit illa. i. si deus gubernat aues: que hodie sunt & cras nō erunt: quārū aīa est mortalis quāto magis dabit seruis & ancillis suis cibū & uestimentū: quorū aīa est imortalis: & quibus regnū celorū pmittit. Et itez. Cōsiderate lilia agri quomodo crescunt: nō laborant neq̃ nent. i. nō texūt neq̃ fiunt: & deus sic uestit illa: q̃to magis uestiet seruos suos: & ancillas suas. Nō occidet deus aīas seruorū suorū fame aut siti: aut nuditate. Et adiecit: querite pri

mū regnū dei & iusticiā eius: & hec oīa adicientur uobis. Ac si diceret. Seruite domino in timore: cantate & exultate ei die ac nocte cū tremor: & ipse dabit uobis in hac uita & in futura oīa necessaria. Inquirentes dominū: nō minuentur omni bono. Soror carissima: deus qui te eduxit de domo patris tui: si in seruitio eius perseueraueris: dabit tibi in bono petitiones cordis tui. Amē.

De proprio. Capitulum. xlyiii.

Oror charissima. Peculiare q̃ h̄r apud seruos dei pro magno crimine: nūq̃ inueniatur inter. Oīa q̃ i monasterio sūt: oībus sunt cōmunia. Ergo si ācilla dei aliquid habet absconditū p̃prium: q̃ a ceteris ancillis dei ignoratur: furtū ē: peccatū furti est: q̃re: quia oīa hēt i cōmuni cū ceteris ācillis dei: Et q̃si p̃prium sibi aliud abscondit furtiue aliud h̄r i cōe cū ceteris ancillis dei & q̃si p̃prium sibi aliud abscondere. Hoc furtum est. hec manifesta fraus ē. Hoc grāde peccatū ē hoc ē iter inferni p̃ hāc uitā latrōes descēderunt i infernū. Sic. n. ait paulus apostolus: neq̃ latrones neq̃ rapaces regnū dei possidebunt ācilla dei que semetipsā sepat a cōmuniōe monasterii aliud q̃si p̃prium abscondendo: cōsequens ē ut sepat a cōsortio celestis uite. Multi ad cōmunē sortitātē mōasterii ueniūt: sed q̃ sine graui gemitu dicere nō possumus: nō oēs in eo scd̃m euāgeliū uiuūt. In mōasterio sūt scī apostoli Iesu christi. Est et ibi iudas scariot: traditor dñi. et ibi anāia cū uxore sua saphira: Est et ibi giezi discipulus helisei. qui pp̃ deū oīa q̃ habet in hoc mūdo ad imitationē apostolorū reliquit causa solius eterne uite. Cū ei dē apostolis letabuntur & remunera-

buntur i eterna beatitudine. Qui autē
postq̄ ad cōuersionē monasterii: uēit e
de rebus mōasterii: facere fraudē pre
sumit: iudas ē & penā iude sustinebit i
iferno: q̄a de hoc q̄ cōe ē facer fraudē
presūit p̄priū facit. q̄ autē d̄ seculari uita
ad seruitiū dei cōuertūt: si de his q̄ in se
culo hūerūt unā partē sibi reseruāt: alte
rā uero secū i mōasterio tradūt cū ana
nia & saphira sētetiā maledictiōis me
rētur. Qui autē de seculo ad monaste
riū uēit: & q̄ i domū suā h̄re nō potuit
si illud i mōasterio h̄re uoluerit: uel re
quiserit: sine dubitatiōe lepra giezi ad
herebit ei. Et leprā q̄ giezi sustinuit in
corpore: iste sustinebit i aīa. Hōesta so
ror: sicut sup̄ius dixi tibi magna diffe
rētia ē iter eos q̄ i mōasterio uiuūt. Illis
qui i mōasterio mor̄ apostolorū uiuūt:
qui ex his q̄ i seculo habuerūt uel hūit i
monasterio nihil abscondunt. Cōuenit
illud psalmiste. Michi autem adherere
deo bonū ē: & p̄dere i deo sp̄e meā: Et
illd̄. Iacta cogitatū tuū i domio: & ipse
te enutriet. Illis qui sicut iudas scarioth
p̄priū r̄tinēt: uel d̄ rebus mōasterii ab
scōdunt: cōuenit illud. Ascēdūt usq̄ ad
celos: & descēdunt usq̄ ad abyssos: aīe
eorū i malis tabescebāt. Illis uero q̄ cū
anania & saphira ex his qui i seculo ha
buerūt unā partē monasterio tradunt
alteram uero sibi i p̄priū retinēt: con
uenit illud. Qui cōfiduit i uirtute sua:
& i multitudīe diuitiarū suarū glorian
tur. Etia illis qui sicut giezi ea q̄ nō po
terunt habere i seculo requirūt i mōa
sterio cōuenit illud. Ecce hō qui nō po
suit deū adiutorē suū sed sp̄auit i multi
tudīe diuitiarū suarū: & preualuit i uāi
tate sua. Tu ergo soror uenerabilis: ni

hil celes nihil abscondas: nihil apud te
abscōsū reponas. In abscondito nihil re
tineas: apud te nihil remaneat abscon
sū. Quicquid habes habeto cū licētia: si
quid habes hēto cū benedictione. Sine
licētia abbatisse uel porisse: nihil hēas.
Sine benedictione: nihil accipias. Sine
licētia nihil tribuas. Hōesta uirgo: ia
cta cogitatū tuū i dño: & ipse te enutri
et. Amē. De Oratione. Capitulu. xlix.

Ariissima soror: audi que dico.

c Ante tēpus orare ē p̄uidētia.

In tēpore cōstituto orare ē obe
diētia. Tēpus orādi preterire ē negligē
tia. Tāto crebrior debet esse oratio: q̄
to ē utilior: Dommus dicit i euangelio.
Oīa que cūq̄ petieritis i oratiōe credē
tes: accipietis. Et paulus apostolus. Sic
i t̄missione orate. Et iacobus. Multū
.n. ualet deprecatio iusti assidua. So
ror uenerabilis: ante orationē prepa
ra aīam tuā & noli esse q̄si hō qui tem
ptat deū. In oratiōe prepara te: & ostē
de cōsciētiam cordis tui: ut ampliorem
gratiā cōsequaris a deo tuo. Tunc uera
citer oras: quādo aliud i corde nō cogi
tas. Citius ad precem iudex flectitur: si
peccator a prauitate sua corrigat: Ora
tio cordis est nō labiorum. Melius est
cū silentio cordis orare: q̄ solis uerbis
sine intētionē mētis. Pura ē oratio quā
i suo tēpore sup̄flue cogitatiōes nō cō
turbāt. Lōge q̄ppe ē a deo aīmus: qui i
orōne cogitatiōibus seculi est occupa
tus. Duobus modis oratio impeditur:
ne impetrare quisq̄ possit q̄ postulat.
Hoc est si adhuc homo mala commi
tit: aut si peccanti i se ex toto corde nō
dimittit. Mēs nostra celestis ē: & tunc
deum i orōe bene cōtēplatur: q̄do nul

lis terrenis curis aut erroribus impeditur: quando quisque orat: spiritum sanctum ad se uocat. Sed postquam uenerit confestim omnia temptamenta demoniorum quae se mentibus hominibus immergunt: presentia eius ferre non sustinentes effugiunt: quod ledit non desistat orare per se ledetibus. Alioquin iusta dei sententia peccat qui per inimicos suos non orat. Sicut nullum perficit in uulnere medicamentum: si adhuc in eo est ferre: ita nihil perficit oratio illius qui odium habet in corde. Culpabiliter expandit manus ad deum: qui facta sua oratio iactanter manifestat. Sicut phariseus in templo iactanter orabat: & magis laudabat semetipsum de bonis operibus quam deum. Soror dilecta: ora cum lachrymis indefinenter. Ora iugiter precare deum diebus ac noctibus. Oratio sit sine cessatioe. oratio sit frequens. Sit orationis arma assidua oratio de ore tuo non cadat insiste orationi: frequenter incumbe orationi frequenter. Geme semper & plange. Surge in nocte ad precem: uigila & ora per noctem in oratione & prece. Incumbe nocturnis uigiliis. Ad modicum clausis oculis rursus ora: oratio frequens dyaboli iacula submouet: oratio quotidiana dyaboli tela exsuperat: oratio est prior uirtus aduersus temptationum incursus. Oratio superat temptationa inimicorum. Vicit demones: superat imundos spiritus. Per orationem uiuantur demonia: oratione demonia omnibus malis preualet oratio. Honesta soror sit oratio tua pura. Memento te carissima: ut ores per bonos homines: ut in bono perseueret. Rogo et te ut ores per malos homines: ut de malo ad bonum conuertatur. Ora per amicos tuos: et ora pro tuis inimicis. Ora et per omnes fideles uiuis & defunctis. Dirigatur oratio tua

sicut incensum in conspectu dei.

De lectione. Capitulum. L.

Er oratione mundamur a peccatis: per lectionem docemur quod faciamus utrumque bonum est si licet: Si uero non licet: melius est orare quam legere. Nam cum oramus cum deo loquimur. Cum legimus deus nobiscum loquitur. Soror carissima si uis cum deo semper esse: semper ora & semper lege. Valde nobis est necessaria lectio diuina. Nam per lectionem discimus: quid facere: quid cauere: quo tendere debeamus. Unde dicitur. Lucerna pedibus meis uerbum tuum: & lumen semitis meis. Per lectionem sensus & intellectus augetur. Lectio nos ad orationem instruit: & ad operationem: lectio nos informat: ad actiuam & contemplatiuam uitam: ideo dicitur in psalmo. Beatus uir qui in lege domini meditabitur die ac nocte. Lectio & oratio sunt arma: quibus diabolus expugnatur: hec sunt instrumenta quibus eterna beatitudo acquiritur. Per orationem & lectionem uitia destruuntur: & uirtutes in anima nutriuntur. Ancilla dei semper debet orare: & legere. Unde legitur in psalmo. Tunc non confundar contempsero in omnibus mandatis tuis. Igitur dilecta mihi soror in christo insiste orationi frequenter perseuera: in meditatione scripturarum: in lege dei esto assidua. habeto studium in diuinis legibus usus legendi sit tibi frequens lectio: sit tibi quotidiana legis meditatio lectio dimittit errorem uite subtrahit omnem a ueritate mundi per lectionem sensus & intellectus crescunt. Iacobus. non docet quod facias: deat quod caueas: ostendit quo tendas multum perficis cum legis tamen si facis ea qui legis. Soror uenerabilis adapiat deus cor tuum in lege sua & in preceptis suis. Amen. De operatione. Capi. li.

22
Heremias ppheta dicit. Leue-
mus corda nostra cū manibus
ad deum. Qui orat & laborat:
cor leuat ad deum cum manibus: Qui
uero orat & nō laborat: cor leuat ad de-
um & nō māus. Qui autē laborat & nō
orat: māus leuat ad deum & nō cor. Igi-
tur soror carissima: necesse est nobis:
cor i oratiōe ad deum leuare: & māus
cum operatione ad deum extendere.
Quare? Ne de negligētia mandatorū
reprehēdamur: dum salutē querimus
obtinere sola oratiōe: aut sola opatio-
ne. Vnde paulus apostolus. Qui nō la-
borat nō māducat. Ancilla christi de-
bet sepe orare lege & operari: ne for-
te spiritus fornicatiōis decipiat occio-
sā mētem. Delectatiō carnis per labo-
rē uincitur. Soror carissima: diuide ti-
bi spaciū diei i tres partes: & in prima
ora: i secula lege: & in tertia parte la-
bora. Rex salomō per ociū semetipsū i
uoluit i multis fornicatiōibus: & per cu-
piditatē fornicationis adorauit ydola.
Soror uenerabilis: hec tria sūt tibi ne-
cessaria ualde. s. oratio: lectio: & opera-
tio. O rone mūdatur: lectiōe instrui-
mur: operatiōe beatificamur. Sicut di-
cit spūs sctus i psalmo. Labores manu-
um tuarū: quia manducabis: beatus es
& bene tibi erit. Si aliquando a lectiōe
cessaueris: opari debes: ut nūq̄ sis ocio-
sa: quia ocium inimicum ē aīe. Dyabo-
lus cito decipit eum quē ociosum inue-
nit. Dyabolus quotidie i claustra itrat
& si aliqūe inuenit ociosum statī accu-
sat. O sponsa christi: uide ne cū dyabo-
lus claustra itrauerit: & unuscuiusq̄ fa-
cta scrutatus fuerit: aliquid iueniat un-
de te accusare possit: Hac de causa te

mōeo: soror mihi i christo dilecta: ut p
amōrē christi nūq̄ sis ociosa. Rogo ut
amōrē christi ostēdas sociabus tuis: nō
solū uerbis sed & opibus bōis. Tūc uere
deū diligis: si p amōrē illius bōa que po-
tes oparis. Vnaqueq̄ scta aīa debet i-
se mōstrare amōrē dei: & uerbis sctis
& actōibus. Vnd i cāticis cāticorū. Spō-
sus. s. christus: sponsā. i. sctā aīam ora-
tur dicens. Pone me: ut signaculū super
cor tuū: & super brachiū tuū. In corde
sunt cogitatiōes & i brachio operatio-
nes. Ergo sup cor & sup brachium spō-
se dilectus in signaculū ponitur. quia i
scta aīa quātū ab ea diligatur: & uolū-
tate & actōe designatur: quia amōr dei
nūq̄ est ociosus. Si uere ē amor magna
opatur. Si uero nō opatur. nō ē amor.
Rogo igitur te uenerabilis uirgo ut de-
um pfecte diligas: & ut p amore illius
nūq̄ ociosa sedeas. Si uere deū diligis:
nulla hora ociosa eris. Si deū i ueritate
amas: p amōrē illius ociū recusas. Si ex
toto corde diligis deū: oī tēpore contē-
nis ociū. Qui deū tota mēte diligit pp
deū ociū postponit. Regnū dei nō da-
bitur ociosis: sed i seruitio dei studiosis:
Regnū dei nō dabitur uagātibz: sed p
deo digne laborātibz. Qui i bonis o-
peribus sunt pigri & tepidi: nō hēbunt
locum i regno dei. Luxuria cito decipit
hoīes ocio deditos. Luxuria cito deci-
pit hoīem ociosū: decipit hoīem uagan-
tē. Luxuria grauius urit quē ociosū iue-
nit. Libido cedit rebus: Luxuria cedit
operibus. Luxuria cedit idustrie & la-
bori. Hō p laborē sepe uincit libidinē.
Corpus. n. labore fatigatū: minus dele-
ctatur flagicio. Qua pp amabilis i chri-
sto soror precaue ocium. Non diligas

ocium: fatiga corpus labor. Exerce opus bonum quod tibi opus utile quo a i plicet intentio. Opus tuum & intentio tua semper sit in deo. Amen.

De psalmis & hymnis. Capi. lii.

Oror carissima cum in conspectu dei cantas psalmos & hymnos hoc tracta in mente tua quod catus in uoce. Mens tua cum uoce concordet: concordet cum lingua. Non aliud cogites et aliud cates. Si aliud cogitas in mente & aliud catus in uoce perdis fructum laboris tui. Si corpus tuum stat in ecclesia: & foris uagatur mens tua perdis mercedem tuam. Vnde dicit. Populus hic labiis me honorat: cor autem eorum longe est a me. Sicut enim ait apostolus: Psallam spiritu: psallam & mente. Catabo ore & corde. Bonum est ergo semper orare deum mente. Bonum est et cum sono uocis & hymnis & psalmis & canticis spiritualibus glorificare deum. Sicut omnibus inuamur ita psalmorum modulacionibus delectamur. Visus cantandi consolatur tristitia corda. Catus in ecclesia mentes hominum letificat: fastidiosos oblectat: pigros sollicitat: peccatores ad lamenta uocat. Nam quis dura sunt corda seculurum hominum: statim ut dulce dinem psalmorum audierint: ad amorem pietatis conuertuntur. Sunt multi qui suauitate psalmorum compuncti: peccata sua lugent. Oratio tantummodo in hac uita effundit in remissionem peccatorum. Psalmorum autem decantatio significat perpetuam laudem dei in eterna gaudia: sicut scriptum est. Beati qui habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te. Quicumque fideliter & intentamur mente psalmos decantat: quodammodo angelis dei sociatur. Quod quia homo illum pro modulo suo laudat in terris: quem angeli

in fine intermissione adorant & glorificant in celis. Psalmorum decantatio aliqui commouet nos ad lachrymas: aliqui uiuat nos ad orationem. Psalmi faciunt nobis gratas esse uigilias noctis dicentes. Exultate iusti in domino: rectos decet collaudatio. Psalmi pronuntiant nobis horam diei primam cum exultatione lucis dicendo. Deus in nocte tuo saluum me fac: & in uirtute tua iudica me. Psalmi consecrant nobis horam diei tertiam cum dicunt. Et ueniat super nos misericordia tua domine: salutare tuum secundum eloquium tuum. Psalmi nos letificant hora diei sexta in panis cofractione. Psalmi ad horam diei nonam ieiunia resolunt: & nos faciunt dulcedinem ac suauitatem spirituali. Psalmi nos deo commendant hora diei uespertina dicendo. Dirigatur domine oratio mea: sicut incensum in conspectu tuo. Eleuatio manuum tuarum sacrificium uespertinum. Psalmi nos admouent ut benedicamus domino ad completam dicentes. Ecce nunc benedicite domino omnes serui domini. Soror mihi in christo dilecta firmiter retine in tua memoria: quod in auribus dei benedixit sonat cum sancta anima per dilectionem & amorem ac deuotionem: psalmos hymnos & canticos spirituales deo cantat. Vnde spiritus sanctus in canticis canticorum. spiritus sanctus. i. ecclesiam uel sanctam animam admouet dicens. Ostende mihi faciem tuam: sonet uox tua in auribus meis: quia uox tua dulcis & facies tua decora. Tu inquit dilecta mea qui iaces in lectulo dulcissime contemplationis: in quo mihi in psalmis & hymnis & canticis spiritualibus atque orationibus placere desideras. Veni & ostende mihi faciem tuam. i. egredere a secreto cordis: & aliis pulchritudinem bonorum operum suorum ad exemplum demonstra: ut cum illud uideant opera nostra

bōa: & glorificent p̄m̄ ūm q̄ in celis
est. Sonet uox tua i auribus meis. Vox
.i. predicationis: uox diuine laudis: uox
iubilatiōis q̄ alios ad laudē & gloriam
meā p̄ficere facias. Cātus psalmorū ob
lectat aures audientiū & iſtruit aīas fi
deliū ad bñ uiuendū. Vox cantantiū sit
una: & cū angelis dei quos uidere non
possumus: uerba laudis miscemus. Ser
ui dei semp debēt laudare nomen dei:
aque supiores iſinuēt: de q̄bus dicitur.
Benedicite aque oēs q̄ sup celos sūt do
mino: q̄a electi nō tacebūt i p̄petuum
laudare nomē domini. De aquis uero
iſerioribus dictū ē. Cōgregent aque q̄
sub celo sunt in locū unū: q̄a reprobi p̄
totum mundū mō disp̄si cōgregabunt
i iſernum cruciādi. Sine iſermiſſiōe fi
deles debēt referre laudes deo: q̄a deus
delectatur i illis. Quod deus d̄lectatur
i laudibz fideiū: testatur sp̄s. .i. xp̄s
q̄ in cāticis cāticorū sp̄se. .i. scē aīe loq
tur dicens: Que hitas in ortis. In ortis
hitat ecclesia uel q̄libet scā aīa: q̄ iā uiri
ditate spei & bonorū op̄orū est repleta.
Que ergo iam i ortis hitat oportet ut
sponsū suū uocē suā audire faciat.
i. cantū bone predicationis uel scē iubi
lationis uel uocē diuine laudis emittat
i q̄ ille delectetur: quē desiderat: quam
amici auscultāt uidelicet oēs electi: qui
uerba uite. .i. lectōes: psalmos: hymnos
& canticos sp̄uales audire desiderant:
ut ad celestē p̄riam reuiuiscāt. Igitur so
ror reuerēdissima: sicut iā supius dixi.
ualde necessariū ē tibi. ut in oī uita tua
laudes oīpotentē deū: creatorē tuū:
quoniā ide p̄mittitur tibi uenia: unde
& laudes. Lauda ergo eū i corde: lauda
eum i uoce: lauda eum i uoce iubilatio
nis: lauda ēt eum i secreto cōtēplatiōis

lauda eum i cubiculo mētis: i iubilatiōe
uocis: quīs ad laudandū deū pccōres &
idigni simus: tñ cessare a laudibus non
debemus: q̄a inde cōsequi ueniā pccō
rū credimus: unde deū laudamus. Vñ
de uox diuina i psalmis. Sacrificiū lau
dis honorificabit me: iquit: & illic iter
quo ostēdā illi salutare dei. Ac si aptius
diceret. In psalmis ē iter laudis: quo ad
eternā laudē puenire possis. Sed si ego
illud tibi nō ostēdero: illud iuenire nō
poteris. Propterea carissima q̄a iter no
stre salutis i manibus est creatoris: mo
neo te ut nunq̄ laus dei discedat ab ore
tuo. Soror mihi i xp̄o amantissima: de
us est laus tua: ergo & tu laus illius esto
ita ut semp sit laus illius i ore tuo. amē.

De actiua & cōtēplatiua uita. .c. liii.

Idit iacob scalā stantē sup terrā
u angelos quoq̄ dei ascēdentes
& descendētes p̄ eā: & cacumē
illius celos tāgebat. In hac scala sunt po
siti oēs ad uitā eternā predestinati: &
oīs q̄ spectat ad regnū celorū i hac sca
la hēt locū. Scala ista generalis est eccle
sia q̄ ex pte adhuc militat i terris: & ex
pte iā regnat i celis. In hac scala sūt tres
ordīes hoīum. .i. seculares actiui & cō
tēplatiui. Seculares sunt i minori gra
du. Actiui sunt i altiori loco. Cōtēpla
tiui uero sunt i sūmo. Et de istis tribus
ordinibus hoīum: quidā sunt i mola: q̄
dā sunt in agro: quidā uero sunt in le
cto. Mola est uita secularis. Ager ē ani
mus hoīs seculi. In agro sunt predicato
res uerbi dei: in lecto est amor sp̄s. .i.
christi. Qui sūt i mola terrā circuerūt:
quia terrena q̄runt: & diligūt. Qui sūt
i agro terrā colunt: q̄a seminant uerbū
dei i auribus hoīum: qui i lecto sunt de

spiciūt & cōtēnūt. Ad pedes huius scale sūt hoīes huius seculi. In medio scale sunt actiui. In summitate uero scale sunt cōtemplatiui iā q̄si i celo positi: q̄a celestia cogitat. Isti sunt angeli dei p̄scalā ascendētes & descēdentes: quia ascēdunt p̄cōtemplationē ad deū: & descendūt p̄cōpassionē ad p̄ximū. Actiua uita in nocētia est bonorū op̄erū. Cōtēplatiua uita est speculatio sup̄norū. Actiua uita cōis ē multorū: cōtemplatiua uero paucorū. Actiua uita terrenis reb̄ bñ utit̄. Cōtēplatiua uero seculo renuntiās: soli deo uiuere delectatur. **INTERROGATIO.** Fr̄ dilecte: rogo ut ostendas mihi differētiās actiue & cōtēplatiue uite. **RESPONSIO.** Soror carissima iter actiua & cōtemplatiua uitā: maxia est dīa. Actiua uita est panē esurienti dare. Verbū sapie p̄ximos docere: errantē corrigere: ad uiā humilitatis sup̄bientē reducere. Discordātes ad cōcordiā reuocare: infirmos uisitare: mortuos sepelire: captiuos & in carcere positos redimere: q̄ singulis q̄bucūq̄ expediat dispensare: necessaria unicuiq̄ p̄uidere. Soror mihi in xp̄o dilecta: ecce audisti opa actiue uite. Nunc si placet: audi uirtute uite cōtēplatiue. Cōtēplatiua uita est Charitatē dei & p̄ximi tota mēte retinere: ab exteriori actōe acq̄escere: soli desiderio cōditoris iherere: ita ut iā nihil agere libeat: sed despectis oībus curis seculi: ad uidendā faciē sui creatoris: aīus inardescat: ita ut iā no uerit carnis corruptibilis: p̄odus cū merore portare: totisq̄ desideriis optare hymnidicis angelorū choris interesse. Appetere amisciari celestibus ciuibus: de eterna i corruptiōe in cōspectu dei

gaudere. Venerabilis soror: audisti actiua uitā: audisti et cōtemplatiua: nunc rogo ut cū maria magdalēa eligas meliorē partē. s. uitā cōtemplatiua. bona est uita actiua: sed multo ē melior cōtēplatiua. Qui prius i actiua uita p̄ficit ad cōtemplatiua bñ cōscendit. Quicūq̄ ad hāc t̄palē gloriā: aut carnalē affectat. cōcupiscentiā a cōtemplatiōe p̄hibetur. Exēplū. n. actiue uite: & cōtemplatiue de iacob accipe. q̄ dū adamaret rachelē q̄ significat cōtemplatiua uitā data est ei lya q̄ significat actiua. actiua uita i laboribus huius mūdi deo seruit: dū paupes pascit: r̄cipit pascit & uestit: uisit & solat: sepelit: & cetera opa mie eis ip̄edit. Et tū lya ē fecunda i filiis: q̄a multi sunt actiui: & pauci cōtemplatiui. Rachel uero ouis: uel uidens principū interpretatur: q̄r cōtēplatiui simplices & inocētes sunt sicut oues: & ab oī tumultu seculi alieni: ut soli diuine cōtēplatiōi adherentes uideāt illū qui ait. Ego sū principū qui & loquor uobis. Rachel duos filios hēt: quia duo sūt genera cōtemplatiuorū. Alii nāq̄ uiuunt i cōe i mōasteriis. Alii uero sunt solitarii & ab oībus sepati. Sed beatiōr est & p̄fectior cōtēplatiua uita: q̄ actiua. Sicut aquila defigit oculos in radio solis: nec deflectit nisi q̄ uult corpus suum reficere cibis: ita & scī aliquādo a cōtēplatiōe ad actiua uitā fr̄uertātur: cōsiderātes illa sublimia sic eē utilia: ut tamē ista humilia paululū n̄ ē idigentie sint necessaria: unde i cāticis cāticorū: sponsus. s. xp̄s: sp̄sā. i. scām aīam: cōtēplatiōi deditā hortatur dicens. Surge propera amica mea: columba mea: for. mōsa mea & ueni. Ac si apertius dice

c ii

ret. Surge ppera amica mea p dilectio
ne & fide: columba mea per innocen
tia & simplicitate: formosa mea p uir
tute & castitate. Surge de illo dulcissi
mo statu tuo: hoc e de gete cōtēplatōis
i qua mihi soli opliceſ desideras: i psal
mis hymnis orationibus & cāticis spi
ritualibus. Festina ergo & ueni. i. egre
dere ad utilitatē pxiōz: ut illos et p of
fitiū predicationis: & p exēpla bonoz o
pum imitatores tui facias: ad salutem
aīaz suaz pducas. Visio aīalium i eze
chiele: q̄ ibāt & nō reuertebant: p̄tinēt
ad p̄seueratiā actiue uite. Et itez aīalia
q̄ ibāt & reuertebāt: p̄tinēt ad mēsurā
cōtēplatiue uite i q̄ dum quisq̄ itēderit
sua reuerberatus ifirmitate statim de
scēdit. Atque itez renouata mētis acie
ad ea ūde descēderat rursus ascēdit: qd̄
fieri i actiua uita non pōt De q̄ si quisq̄
uel admodicū descēderit: statim i quina
tiōibus uitioz iuoluit. Sepe mēs d̄ ter
ra ad celum errigitur: & itez grauata i
firmitate carnis: de celo ad terrā descē
dit. Multos seculares hoīes uisitat deus
& p suā grām eleuat eos ad altitudinē
cōtēplatiōis: & multos cōtēplatiuos iu
sto atq̄ oculto iudicio suo deus interre
nis actibus lapsos dereliquit. Sicut se
pultus i monumēto cessat ab oī terrēo
negotio: ita hō cōtēplatiuus cessat ab
oī terrēo ope uel misterio. Et sicut ho
mies ab actiua uita ascēdētes sepeliun
tur i quiete cōtēplatiōis: ita a seculari ui
ta rcedētes. Actiua uita suscipit eos i se
q̄si sepeliēdos. Ac p hoc sicut actiua ui
ta ē sepulchrū secularis uite: ita cōtēpla
tiua uita ē monumētū actiue uite. Viri
sc̄ti sicut aliqui egrediunt̄ a secreto cōtē
platiōis ad actiuā uitā: ita rursus ab acti
ua uita reuertūt̄ ad secretū itime cōtē

platiōis: ut itus deū laudēt ubi accepūt
unde foris ad eius gloriā opāt. Sicut de
us uult ut aliqui cōtēplatiui egrediātur
ad actiuā uitā: ut aliis pficiāt: ita aliq̄do
uult ut nemo eos inquietet: sed ut quie
scāt i secreto suauissime cōtēplationis.
Quod bene i cāticis cāticōz sp̄s iſi
nuat: cū filias hierusalē ne sp̄s uigilāf
faciat adiurat dicēs. Adiuro uos filie ie
rusalē: p capreas ceruosq̄ cāpōz: ne su
scitetis: neq̄ euigilare faciatis dilectā:
dōec ipsa uelit. Hoc ē ne suscitētis neq̄
euigilare faciatis aīam diuine cōtēpla
tiōi deditā: oī onibus & lectiōibus diui
nis occupatā. Et ne eā ad exteriora o
pera inquietare uelitis. donec ipsa uelit
Hoc est: donec expleto cōtēplationis
tpe: amonēte corpis fragilitate: q̄ uel
lit suscitari a somno interne quietis: &
itime dulcedinis. Sed tamē i hac morta
li uita nemo pōt pfecte cōtēplari deū.
Vnde bt̄s loānes i apocalipsi dicit fa
ctū est silētiū i celo q̄si media hora: Ce
lū quippe ē aīa iusti: sicut domus p p
phetā dicit. Celū mihi sedes est. Cū er
go quies cōtēplatiue uite agit i mente:
silētiū fit i celo. i. i aīa quia strepitus ter
renaz regz atq̄ opationū cessat i cogi
tatiōe. Sed quia cōtēplatiua uita in
hoc mundo nō pōt esse pfecta nequaq̄
hora itegra factū silētiū d̄r in celo:
sed quasi media hora. Qui pfecte uitā
cōtēplatiuam uult tenere: debet ab
oī terreno ope cessare. Vnde in eisdē
canticis sponsa dese dicit. Ego dormio
& cor meū uigilat. Ac si apte mens sc̄ta
loq̄retur dicens. Dum a mundanis tu
multibus exterius dormio: in interiori
cogitatione que sunt celestia atq̄ sp̄ua
lia penso. Etiā archa noe que bicamera
ta dicitur: significat actiuos & contem

platiuos: quorū actiui deorsū stāt: cōtē
 patiui uero stant fursū. Quid ēt archa
 dicitur tercamerata: significat tres or
 dines in sancta ecclesia. s. coniugatorū:
 continentium: atq; uirginū. De hac cō
 templatiua uita dicit dominus ī euāge
 lio. Si uis pfectus esse: uēde oīa que ha
 bes & da paupibus: & hēbis tesaurū ī ce
 lo: & ueni seqre me. Et de maria mag
 dalena ait. Maria optimā partem ele
 git: que non auferetur ab ea. Vita con
 tēplatiua non auferetur in hoc seculo
 neq; in futuro. Actiua uita auferetur
 ab homine in futuro seculo. Actiua ui
 ta ī hoc seculo habet finem. Contēpla
 tiua uero nō: quia semper perseverat.
 Actiua uita: in hoc seculo deficit. Con
 templatiua uero in hoc seculo incipit:
 sed in celo perficitur. Honeſta uirgo
 moneo te: ut pp deū despicias presens
 ſeculū: pp deū ab oībus curis ſeculi te
 ſuspende. Sine īpedimento ſeculi deo
 ſeruire ſtude. Nulla cura ſeculi ſubtra
 hat te a timore dei. Nulla ſollicitudo re
 rum te ſubtrahat ab ītentiōe dei. Abi
 ce ate quicqd pōt īpedire bonū ppoſi
 tum. Toto aīo odi & dāna q; diligit mū
 dum. Eſto mortua mundo: & mundus
 tibi. Tāq; mortua ab amorē preſentis ui
 te te ſepara. Tāq; mortua mundi glori
 am nō cōcupiſcas. Soror mihi amabi
 lis ī chriſto: ſicut ſepulta in monumēto
 nō hēas curā de ſeculo. Tāq; defuncta ī
 ſepulchro: ab oī terreno te priua nego
 tio. Soror mihi ī chriſto amabilis cōtē
 ne uiuens: q; poſt mortē hēre nō pote
 ris. Si hec ita feceris: poſt mortē tuā ui
 tā eternā hēbis. De curiositate Ca. liiii.

Oror cariffima: mōeo te ut de
 die ī diē ſtudeas pficē ī bonis

operibus: & ut non cōſideres mala que
 alii faciunt: ſed cōſidera bona q; tu face
 re debes. Vnde quidā ſapiēs ait. In ſup
 uacuis ſibus noli ſcrutari multipliciter.
 Nō ē tibi neceſſe ea cogōſcē q; ab hūa
 nis ſēſibus ſunt remota. Dignū ē ualde
 ut mētes hoīum deſinat iudicare: quia
 liena corda pfecte nescit cognoſcere.
 Quare? Quia incerta nos iudicamus:
 quo aduſq; ueniat dīs: qui & illumina
 bit abſcōdita tenebrarū: & māſteſtabit
 cōſilia cordiū. Dignum ē ēt: ut deſinat
 peccare: qui aliēa uitia uult reprehēde
 re. Stulti hoīes dum alienos errores uo
 lunt reprehēdere: demōſtrāt ſuos. Tā
 diu hō ignorat peccata ſua q; debuerat
 ſlere & cognoſcē: q; diu aliena uicia ex
 quirir curioſe. Sed cū hō ad ſemetipſū
 reuertitur: & ſeſe bene cōſiderat: nō ex
 quirir q; ī aliis reprehēdat: quia ī ſeme
 tiſo multa q; lugeat. Qui ſemetipſum
 bene cōſiderat: ī ſemetipſo iuenit multa
 q; plāgat. Vndē btūs gregorius. Nos tā
 to minus debemus aliena corda repre
 hendere: q;to ſcimus uiſu nō poſſe
 aliene cogitationis tenebras illuſtrare.
 Etiam beatus yſidorus ait. Facilius re
 prehēdimus uitia unius cuiuſq; hoīs:
 quam uirtutes ītēdimus. Ne quid bo
 ni quiſq; fecerit agnoſcere cupimus:
 ſed qui mali egerit perſcrutamur. Igi
 tur. Soror mihi in chriſto dilecta: mō
 neo te: ut āplius reprehēdas tua uicia: q;
 aliēa. Prius uide tua ppria q; aliēa delic
 ta. De tua correctiōe eſto ſollicita. De
 tua ſalute eſto attēta: de tua emēdatiōe
 eſto preuiſa: q; ad te nō ptinet noli q;
 rere: Nūq; deſideres cognoſcere qd in
 ter ſe loquuntur homines. Noli q; rere
 quid quiſq; dicat hoc faciat. Caue curio

e iiii

sitatem. Obmitte curas aliene uite: nulla curiositas: animum tuum decipiat: Nulla concupiscentia detestanda curiositas te subrepat: ne tu oblita tuorum: mox alienos perquiras: christi sponsa: tanta cura corrige tua uicia: quanto studio reprehendas aliena. Nulla tibi sit cura sciendi latetia: Caue inquirere ea que non debes scire: pretermitte quasi secretum que scripture sancte authenticè didicisti. Nihil ultra queras quam scriptum est. Nihil amplius perquiras quam diuine littere demonstrant: Scire nunquam desideras que scire non debes. Soror uenerabilis scito procerto: quia curiositas piculosa prescriptio est: Curiositas danosa picia est: adheresim puocat: In fabulas sacrilegas precipitat mentem. In causis obscuris reddit audaces. In rebus ignaris facit homines precipites. Soror amatissima: cum omni studio uitam tuam emenda: ut post hanc uitam merearis peruenire ad eterna gaudia. Amen.

De uigilantia. Capitulum.

lv.

Arrissima soror: Audi dominum Iesum christum in euangelio dicentem.
Vigilate quia nescitis quando dominus uenturus est: Et iterum. Omnibus dico uigilate & petrus apostolus: Estote prudentes & uigilate in orationibus. Cum homines dixerint pax est & securitas: tunc repentinus ueniet super eos iteritus. Et salomō ait. Sunt iusti atque sapientes: & opera eorum in manu dei: & tamen nescit homo utrum amore aut odio dignus sit. Quare? Quia in futuro referuatur incerta. Soror in christo dilecta: ideo dominus celauit nobis tempus sui aduentus: ut nos longa expectatio: incerti semper credamus iudicē uerum esse uenturum: quia quando uenturus sit ignoramus. Verba sunt beati

gregorii: leticia presertis uite ita est agenda: ut amaritudo sequētis iudicii nunquam recedat a memoria: sepe dyabolus decipit hominem ad peccandum: & cum de ruina conspiciat eum afflictum: iterum per securitatem decipit eum. Igitur soror dilecta mihi in christo: semper necesse est ut cum bona agimus: mala que fecimus ad memoriam reducamus: ut dum culpam caute cognoscimus: nunquam de bono opere incauti letemur. Ideo dominus uoluit nobis horam ultimam esse incognitam: ut semper scimus suspecti: ut dum illam uidemus non possimus cottidie nos ad illam preparemus. Etiam in hac uita simus securi: beatus ysidorus nos admoneat dicens. Neque iustus de sua iusticia confidat: neque peccator de misericordia dei desperet quicquam: sed pariter habeant in corde spem & metum. Sic spectet dei misericordiam: ut semper timeat eius iusticiam: Quauis conuersatio factorum sit probabilis: tamen incertum est hominibus ad quem finem sunt destinati: Ideo nunquam homo debet esse sine metu: quia satisfactio peccatorum: diuino tantum iudicio prestat non humano. Unde ait cesarius. Quanto sumus securi de preteritis peccatis: tantum debemus esse solliciti de futuris. Venerabilis soror firmi tene: quia omnis uita sapientis hominis meditatio est mortis. Igitur soror mihi in christo amabilis: si omni hora ad deum uigilaueris: sapiens eris: Si cottidie mentem tuam ad deum leuaueris & diem mortis tue ad memoriam reduxeris beata eris secundum illud quod quidam sapiens ait. Beatus homo qui semper est pauidus. Hac de causa te moneo uirgo honesta ut semper sis pauida semperque suspecta: Semper esto sollicita: & contra dyaboli tentationes astuta: semper uigila: & contra antiquum hostem incessanter pugna. Diebus ac

noctibus ora cum omni uigilia: & contra insidias dyaboli uiriliter dimica: in oī uita tua esto prouisa: & cōtra uersutias inimici cū oī sollicitudine certa. Etia audi hōesta uirgo ea q̄ Iesus christus sponsus tuus dicit i euāgelio. Beatus ille seruus quē cū uenerit dominus iuenerit uigilantē. Ergo si ad eūdē dominū nostrū Iesū christū uigilaueris tota mente: iter beatos cōputaberis in eterna beatitudine. Beata eris si cū oī deuotione oculos mētis ad uerū lumē q̄ deus est leuaueris. Vere beata eris si ad deū cō oī instantia uigilaueris: quia p̄misit deus coronā uigilātibus. Vnde in cāticis cāticorū de oculis spōsi dicit. Oculi eius sicut columbe sup̄ riuulos aq̄rum: q̄ lacte sunt lote: & residēt iuxta fluēta plenissima. Oculi spōsi sancti uiri sunt: qui sicut columbe i simplicitate uiuunt: & aliis suis predicationibus atq̄ exēplis uia salutis oriunt. Sup̄ riuulos aq̄rum eē phibēt: quia semp i refectio ne sanctarū scripturarū conuersant: qui lacte sūt loti: quia per grām dei i baptismo a pccis suis sunt mundati: quid ē p̄ fluēta plenissima iuxta q̄ sedēt intelligimus: nisi sacre scripture p̄funda & archana dicta: quibus nos reficimus: dū ea legēdo uel audiēdo aurimur. Ad hec ē iuxta fluēta colūbe residere solent: ut umbrā uolātium auium i aq̄ uideāt: sup̄ quā se p̄ciētes ūgues rapaces effugiant: sic sancti uiri scriptura sancta fraudes demonum p̄spiciunt: & ex descriptione quam uident q̄si ex umbra inimicū cognoscunt: & eius deceptōnes fugiunt: sic & tu soror honestissima: in meditationibus scāarū scripturarū esto

affidua quia in eis poteris cognoscere q̄liter hostium insidias ualeas declinare: **H**onesta uirgo itē te moneo ut te cō filius sancte scripture ex toto cōmittas uidelicet ut nihil aliud facias: nisi q̄ ex respōso scripturarū audieris: quia ibi i uenies q̄liter fraudes demonum fugias. Moneo ēt te ut metu rapacium auum. i. demonum: super fluēta sanctarū scripturarū sedeas: ne tu iprouisa q̄ absit inimicis tuis preda fias. Rogo ut sup̄ riuulos sanctarū scripturarū idē sinēter uigiles & ut cō sūmo studio de ceptiones inimicorum uites. Heu isci p̄iētes q̄re nō cognoscimus: uel itelligimus: quia i cōspectu domini cogitationes nostre antequā ad actū p̄cedāt manifeste sunt & aperte. Dicit. n. psalmista. Scrutās corda & renes deus. Iḡ soror amātissima: cogitemus nos i cōspectu dei semp astare: & agnoscamus q̄a terra & cinis sumus. Ecce deus noster terribilis retribuēs unicuiq̄ scdm̄ opa sua: in proximo est & nō tardabit: ipse ueniet & saluos nos faciet. Vigilemus ergo cū omni perseverantia & deuotione ut cū uenerit & pulsauerit: non inueniat nos dormientes sed uigilantes in suis laudibus & in suo amore: atque in suo sancto seruitio. Curramus ergo dum lucem habemus: ne tenebre nos comprehendant. Sic enim ait sapientia dei in prouerbis. Beatus qui audit me & qui uigilat ad fores meas cottidie: & obseruat ad postes hostii mei. Qui me inuenerit inueniet uitam: & hauriet salutē a dño. Virgo christi ideo te mōeo ut cū oī studio uigiles ad deū: ut in die necessitatis tue possis

e. iiii

eū hīc p̄p̄itū. Igitur honesta uirgo nul
lus casus te inueniat ī paratā: nullus sit ca
sus quē nō preueniat meditatio tua p̄
p̄oe ante oculos tuos nihil eē qđ acci
dere nō possit. Cōmemorare semp fu
turas miseras. In p̄speris medita quō
pacto aduersaberis. Sēp cogita ī mēte
ne aliqd cētrarii accidat. Sapiētis hoīs
ē preuidef iacturā piculi. oīa meditata
leuiori eūetu accidūt. Expecta mala to
lerabiliter ferunt p̄specta res nō admitta
tur cū acciderit. Aduciētes īpetus pre
meditatio frāgit: precogitatio attenu
at futuras molestias preuisio lenit ad
uētū malorū: inopiātū malū fortiter fe
rit: Grauiasunt q̄ cogitata nō fuerant.
Acerba existūt ī qbus ī p̄uī i currimus
Improuisa mala grauius feriūt. Repē
tinū malū cito frangit qđ p̄uī nō est
uehemēter affligit. Subita maris tēpe
stas terrorē suscitāt: ī p̄uī hostis ma
le pturbat. Oīa repētina grauiora sunt
q̄ repēte accidūt grauius occurrūt. Igit
soror mihi ī xpō dilectissima & ad bōa
& ad mala cor tuū prepara. ī die bono
rū ne īmemor sis malorū: & ī die malo
rū ne īmemor sis bonorū. Esto p̄uigil
sensu ne uanis cogitatiōibus polluaris.
Ama sciam scripturaz & cōtēne uitia
carnis. Soror carissima si ex toto cor
de tuo ad deū uigilaueris: & ei ī oī uita
tua cū oī deuotione seruiaris absq̄ ulla
dubitatiōe cū eo in celesti curia regna
bis. Amē. De prudentia. Capi. lvi.

Oror carissima audi dīm Iesū
christū ī euāgelio dicentē. Esto
te prudentes sicut serpentes &
simplices sicut columbe. Et salomō ait
Simplicitas iustorū dirigit eos: & sup
plātatio puerorū uastabit illos. uia sim

plis: uia dīm: & p̄uor his q̄ opant ma
lū. Iustitia simplicis dirigit uia eius: & ī
pietate sua corruet. Impius īnocēs cre
dit oī uerbo. Qui at decipit iustos ī uia
mala ī interritu suo corruet & simpli
ces possidebunt bōa eius. Viri sangui
nī oderunt hoīem simplicē. Iusti autē
q̄runt salutē illius. Scā rusticitas sibi so
li p̄dest: & quātum edificat ecclesiā xpī
merito uite tātū destruit: si his q̄ ueri
tatē destruunt nō resistit. Et btūs Hie
ronymus ait ī seruis & ī ancillis dei nō
est q̄rendus cultus corporis sed simplici
tas mentis: nec simplex nec rusticus: iō
sanctū se existimet sanctitatē in sua lin
gua sed tātūmō ī pura & simplici cōsci
entia. Ex duobus īp̄fectis multo ē me
lius hīc rusticitatē scām q̄ eloq̄netiam
peccatricē. Magis uenerāda ē scā rusti
citas q̄ uerbosa loq̄citas. Soror ī xpō di
lecta si n̄ra itētō ē simplex apud deum
ī iudicio eius n̄ra opatio tenebrosa nō
erit. qui casti eē p̄ iusticiā ne sciūt neq̄
eē īnocēs p̄ simplicitate possūt Scōr
electorū ecclesiā: uias rectitudis & sim
plicitatis sue timore īchoat: sed charita
te cōsumat: Deus. n. nō solum uerbis
sed & cordis īp̄sector ē: & diligit eos q̄
ī simplicitate cordis seruiunt ei: Vnde
sp̄sūs ī cāticis cāticorū loq̄ dicēs. Vna
ē colūba mea p̄fca mea: una ē m̄ri sue
electa genitrici sue M̄r n̄ra ē regenera
trix grā dei. ap̄ q̄ una colūba eligit: q̄
illos solos colligit q̄ ī simplicitate p̄ma
nent: & ab unitate nō diuidunt. Multi
q̄ppe fideles dū ad ipsum intēdunt: dū
uno desiderio xpī se inuicē nutriūt dū
hītes cor unū & aīam unā se ī charita
te cōiūgūt ex multis mēbris unū corp̄
efficiūt ī me: oēs q̄ ī simplicitate unita

tis uiuētes: uia colūba existūt. Ea q̄ apd
 hoīes despecta sunt & i cōtēptu hēnt: in
 magna gloria sunt apud deū. Igī uene-
 rabilis soror oīpotentē deum deprece-
 mur ut mittat nobis spūm sanctū de ce-
 lis q̄ nos faciat hīe simplicitatē colūbe
 & prudentiā serpētis ut simus in mali-
 cia simplices & i bonis opibus pruden-
 tes. Serpens. n. astutū est aīal ut de aspi-
 de legīt: quia uidēs incātatorē ueniētē
 affigit aurē unā terre: & aliā cauda ob-
 turat ne icātatoris uocē audiat. unde p̄
 pheta de his q̄ crudeles & prudētes sūt
 i malo dicit. Furor illis scđm similitu-
 dinē serpentis sicut aspidis surde & ob-
 turātis aures suas ut nō exaudiat uocē
 incantātium & uenefici icātātis sapien-
 ter. Imitare ergo & tu soror amabilis
 hunc serpentē i hac parte: uidelicet ut
 aures tuas claudas ne mala uerba audi-
 as. Honeſta uirgo deprecare deū ut o-
 leum pccōris nō īpinguat caput tuum.
 Oleū pccōris laus ē adulatoris. Serpēs
 obturat aurē suā ne audiat icantatorē:
 & tu claude aurē similiter ut nō audi-
 as detrahentē. Prudēs ē aspis ne uerbū
 mortis audiat & moriatur: ergo & tu
 esto prudens ne uerba mala p̄ aures tu-
 as intrent ad aīam tuā & moriaris. Igī
 sponsa christi ne prudētia serpētis sine
 simplicitate columbe. Nec simplicitas
 columbe sine prudētia serpētis debet
 eē i te quot columbe simplicitatē astu-
 tia serpentis ut mala caueat sollicitet &
 prudētiā serpētis: simplicitas columbe
 ut bona faciat tēperet. Soror amātissi-
 ma mihi i xpō ē colūba septē uirtutes
 hēt ut legimus i se q̄s tu p̄ grām scī spi-
 ritus poteris hīe i te. Columba sepe su-
 per riuulos aq̄z sedet ut uiſo accipitre

uēiēte se i undas emergat & euadat in
 tritico meliora grana elligit: sepe alie-
 nos pulos nutrit. Rostro nō pcutit: nō
 hēt fel. Nidū facit i fenestris murorū:
 gemitum hēt p̄ cantu. Deprecare deū
 ergo honesta uirgo cū sūmo studio ut
 det tibi has uirtutes columbe. .s. ut sup̄
 riuulos scāz scripturaz sedas & amo-
 nitionē eaz i cursum diaboli euadas. i
 sacra scriptura meliores ellige scias ex
 quibus te reficias. Nutri aliquos pulos
 i. hoīes prius a deo alienos tuis uerbis
 atq̄ exēplis ad deum cōuerte. Rostro
 nō pcutias in pximo tuo: malum nō fa-
 cias: nec malū dicas. Nō hēas fel. i. non
 hēas i te iracundiā. In fenestris petraz
 fac nidum tuū. i. spēm tuā. Gemitū ha-
 be p̄ cantu: uidelicet ut sicut hoīes gau-
 dent seculares in cātilenis seculi. Ita tu
 gaudeas i gemitu & tristitia spiritali.
 Igitur soror uenerabilis sicut sup̄ius di-
 xi tibi oportet te pariter intelligere &
 cauere īfidias inimici cum oī sollicitu-
 dine. Sic te oportet p̄ īnocentiā uite eē
 simpliciē: ut tū cum simplicitate uite o-
 porteat te eē prudētē. Ille q̄ nō miscet
 prudentiā simplicitati scđm q̄ ait pro-
 pheta. Columba est seducta nō habēs
 cor sed iō ē columba q̄ simplex. iō at
 nō hēt cor q̄ nō hēt prudētiā. Iterum
 soror charissima te moneo ut in corde
 tuo prepares dignū habitaculū xpō q̄
 tenus ipse ueniens cum p̄re & spū scō
 dignetur apud te mansionē sibi facere
 in domicilio pectoris tui. Amen.

Ut laice mulieres uitentur. Ca. lviij.

Oror carissima fuge societate
 secularium mulierū. Seculares
 femine q̄ tecum nō hūt unā p-
 fessionē non accedant ad tuā societate

ga qd' amat hec tibi predicat. Ecce qd' diligunt hec tibi dicunt: io debes uitae societatem secularium feminarum: quia seculum diligunt & de secularibus loquuntur. terrena amant: & io terrana tibi annunciat: transitoria concupiscunt & io in auribus tuis transitoria exponunt. Sic eni scriptum est. Vnusquisque hoc laudat qd' diligit. Et io secularis femina seculum laudat: quia seculum diligit. Certe si celestia diligeret: celestia laudaret. Sine dubio si celestia amaret: celestia approbaret: celestia predicaret. Si eterna concupisceret: eterna tibi suaderet. Et io soror moneo te ut societate secularium feminarum expellas a te: quare: quia corrumpunt bonos mores cologamala & praua. Quid facit uxor uiri cum sposa christi. Aut qd' agit mulier nupta cum uirgine deo deuota. Quid in unum agit secularis femina cum christi sposa. qd' agit femina secularis cum scimoniali femina. Vel quid agit femina q' mundum diligit cum femina q' mundum relinquit. Quid agit femina maritata cum femina christo dedicata. Quid q' amat uirum cum ea q' diligit christum. Femina q' tuum propositum non tenet: quare ad tuam societatem venit. Secularis femina q' non habet tuum habitum: quare accedit ad tuum consortium. Secularis femina qd' tecum agit: q' tecum iugum christi non ducit. Femina q' tecum iugo christi colum non submisit: quare ad tuum colloquium accedit. Dispar est habitu: dispar affectu. Et sicut dispar est estimatio: ita & animo. Mulier secularis organum est sathae. Hec catat tibi q' illecebras seculi moueat: & semitas dyaboli ostendat: sicut legimus: syrena ma-

ris talis est: sursum ex umbilico: quilis pulcherrima & formosa uirgo. Ex umbilico uero usque ad pedes talis sic est avis: syrena habet caput uirginis: & posteriora auis. Catat dulce magis uocibus & multis modulis atque cum magna dulcedine dat uoces concordes. Sed per suas dulces cantilenas sepe marinarios decipit: & in discriminatione perducit. Sepe naute nauigantes mare dulces audiunt uoces syrenarum & per dulces uoces & suaves cantus eae decipiuntur: & ad mortale piculum perducunt. Sicut syrenas per suos dulces cantus decipit marinarios: ita secularis femina per suos deceptorios sermones decipit christi seruos. Et sicut syrenas per suaves cantilenas solet nauigantes a recto itinere deuiare: atque in perditionem perducere ita secularis femina per blanda uerba ac seductoria solet deo seruientes a seculo proposito retrahere: & in piculum animarum suarum perducere. Igitur soror dilecta mihi in christo: fuge cantus syrenarum: ne dum delectaris audire delectamenta terrena a recto itinere auertaris. Quid. n. sunt uerba secularium mulierum nisi cantus syrenarum. Ergo cantus syrene fuge: & a lingua male suadentis mulieris separa aures tuas. Sic declina uerba secularis mulieris quasi sybillos serpentes. Caue ne sicut serpens decipit mulierem a paradiso: ita te decipiat uenenosa lingua male suadentis mulieris in monasterio. Vide ne mulier uana & garrulla infundat in aures tuas mortis uenena. Caue ne mors intret per fenestras tuas id est per oculos & aures tuas in animam tuam. Soror uenerabilis cum uideris mulierem disparem tui propositi: muni cor

tuum scuto fidei: & contra eā tropheo crucis arma frontem tuam. Hōesta soror: in hoc solum cum muliere seculari concedo tibi colloquium: ut tuis sanctis amonitionibus suadeas illi relinquere seculum & uenire ad monasterium. In hoc solū tantum do tibi licentiā loquendi cum seculari femina ut doceas eam despiciere terrena: & amare celestia: & etiam exire de seculo: & seruire deo. Iterum ut per tuam alloquutiōem transitoria despiciat: & eterna concupiscat. Soror carissima: si ita feceris sicut dixi tibi: & te in hoc seculo a malo custodies: & in futuro a domino coronam in celis recipies.

Vt uirgo non diligat societatem uirorum. Capitulum. lyiii.

Oror carissima & si tanto studio fugies feminas: quāto magis debes fugere uiros. Et si tā sollicitē uitabis societatem mulierum: quanto magis uitare debes societatem uiroꝝ. Et si tanta cura confabulationes feminarū declinabis: quāto magis deceptiones uiroꝝ declinare debes. Et si tantopere aures tuas separabis a uerbis feminarum: quanto magis eas debes separare a seductoriis eorū uerbis. Soror mihi in christo dilecta: mones te ut uir quī sit sanctus: nullam tamen tecum habeat societatem: licet sit sanctus & iustus nullam tecum habeat familiaritatem: quā sit religiosus nullā tecum habeat assiduitatē: quī sit bonus nullam tecum habeat uidendi iugitatē. Quā? Ne uisitandi familiaritate utri

usq; pereat castitas: Ne uidendi frequentatione: utriusq; annihiletur honestas: ne uidendi iugitate utriusq; religiositas infametur: ne uidendi usu: utriusq; persona dehonestetur. Decidet a charitate dei: qui occasionem dederit peccandi. Decidet etiam a charitate proximi qui occasionem prēbuerit malefaciendi. Quia & si male non facit opere: tamen opinionem pessimā nutrit. Per assiduitatem cito peccat homo. Sepe familiaritas uicit quos uitium superare non potuit. Sepe occasio peccandi uoluntatem fecit & facit. Quos uoluptas superare non potuit: assiduitas superat. Dispar sexus i unū collocatus illuc prouocat iñstinctum carnis quo nascitur. Etiam naturalis flāma carnis accenditur: si illicita attingit: uir & femina diuersi sunt per naturam: qui si i unum fuerint collocati: quīs non peccēt tamen per usum inter se malam famā nutriunt. Quis colligabit ignem in sinu suo & non comburetur. Ignis & stupa in unum posita flammās nutriunt quā sint contraria si i unum fuerint collocata: flāmas generans. Ita uir & femina si in unum fuerint positi licet malū non faciant: tamen per assiduitatem inter se malam famam nutriunt & alios de se murmurare faciunt. Religiosus uir & sanctimonialis femina si immoderate coniunguntur sibi: aliis de se locum prebent murmurandi. Sexus uiri & femine diuersus est: & ideo si in unū coniunguntur: statim inde occasio peccandi nascitur. Quid ergo in tuum facit ignis & stupa? Cur serpens collocatur in sinu? Quare ignis collocatur i uestimento? Quare femina quā castitatē pmi-

fit deo societate habet cum uiro. Femina
que propter deum seculum contempsit: quare uiri fa-
miliaritate diligit. Quare amat per sen-
tiam uirore: que cum christo desiderat intrare ce-
lestem thalamum. Quare secula deo deuota
querit audire deceptorum uirorum uerba.
Quasi in seculo maritum habere noluit: in mo-
nasterio posita facies hominum uidere con-
cupiscit. Igitur soror mihi in christo dile-
cta: si uis esse a fornicatione secunda: esto
mente & corpore a societate uiri sepa-
ta. Si perfecte uis castitatem tenere pro amore christi
Longe te fac a societate uiri. Tu circa ser-
pente preposita: tamen non eris longo tempo-
re secunda. Circa ignem sedens: & si ferea-
lis aliquando dissolueris: Circa piculum
constituta non eris diu illesa uel secunda.
Audi ergo soror mihi in christo amatis-
sima boni consilii uerba. Viri nomen tuum
non sciunt: faciem tuam non uideant: faciem tuam
non cognoscant: quis nomen tuum audiatur.
Audi etiam uirgo honesta pauli apostoli
uerba. Oportet nos habere testimoni-
um bonum ab his que foris sunt: & ita: Bonam ui-
tam propter nos: bonam uero famam propter ceteros.
Soror uenerabilis: si propter deum in terra ui-
taueris societatem uirore: propter deum in celo
habebis societatem angelorum. Amen.

Vt uirgo fugiat societatem
iuuenum. Capitulum. lvi.

Arissima mea soror: & si tali-
ter uiri facti sunt declinandi: ne utriusque
sanctitas pereat assiduitate uidendi: qu-
to magis declinandi sunt iuuenes: qui se-
quuntur temporalis uite tenebras ui-
as: ac delectationes. Et si tanta cura fre-
quentiam sanctorum uirore fugere debes:
quanto magis te oportet fugere iuuenes
huius seculi concupiscentias sequentes. Ad
hoc diabolus oculis religiose femine iu-

uenes obicit: ut formas eorum quos per-
di uiderit meditetur in nocte: & ut re-
cedat uisio & corporalis inspectio assidue
uerfetur in animo. Sic intrat sagitta sathane per
ianuas oculorum usque ad animam. Unde pro-
pheta. Intravit mors: inquit per fenestras
uestras: ingressa est domus uestra. Non in-
trat sagitta dyaboli ad interiora mentis
nisi per sensum corporis. Soror in christo
dilecta mihi: amandi sunt uiri sed absen-
tes. Amandi sunt homines non intus
sed foras. Diligere debemus homines in
animo sed non in domo. Dilige homines in me-
te sed a longe: Diligendi sunt uiri: quia
sunt opus dei: sed extra domum. Ama-
di sunt uiri non propter pulchritudinem cor-
poris: sed quia sunt opus creatoris. Iterum
soror uenerabilis te moneo ut nunquam lo-
quaris sola cum solo. Nullus loquitur tecum sin-
gulariter: nec tu preter duas aut trium
testimoni-um loquaris cum aliquo: non debet
spousa christi sola cum solo loqui: nisi cum sua
magistra cum agit penitentiam de suis peccatis
Simonialis femina que cum uiro sola loqui
desiderat stulticia imente eius regnat.
Audi igitur dilecta mihi. Si perfecte castita-
tem uis tenere pro amore christi longe
receda a societate uiri. Si perfecte inter
ra contempseris societatem uirorum pro
christo absque: nulla dubitatione: cum eo
regnabis in celo. Amen.

Vt uirgo non coniungatur ma-
lis hominibus. Capitulum. lx.

Soror carissima: audi uerba sa-
lomonis. Fili mi si te lactauerit peccatores:
non accipias eis. Ne emuleris hominibus iniu-
stis: ne sequaris uiam eius. Discede ab homine
iniquo: & habebis pacem. Viri iusti socii
sunt tibi: & in timore dei sit gloriatio tua
Quicumque hominibus cogoueris obseruante

timorē dei: i amicitia iūgatur tibi. Hoī
bus malis nō cōiungaris. Beatus ābro-
sius. Sāctōz hoīum uita ceteris hoībus
bī uiuēdi debet eē norma. Qui. n. scō
uiro affotatus fuerit: ex eius societate
accipiet usum bōe locutiōis: & exēplū
bōi opis: ut acēdat de die i diē mēs eius
i amore dei. Non ē ualde laudabilis ille
q bonus ē cū bōis. sed uere ille ē lauda-
bilis: q bōus ē cū malis. Vere ille hō est
laudādus: q i societate maloz ē bonus.
Sicut ille ē culpādus q malus ē iter bo-
nos: ita ille ē laudādus qui bonus ē iter bo-
nos. Verba uite sūt uerba hoīum de
um timētiū: & sāitas aīe his qui ea dili-
gūt & sequūt. Sicut sol oriēs expellit ca-
liginē: ita sāctōz doctria a fēlibus nris
expellit tenebras uitioz. Vnde dauid
ppheta. Cū scō sāctus eris: & cū puerlo
puerteris. Igitur soror mihi i christo
dilecta: si uis bī uiuere maloz socie-
tē declina: Vita malos caue: iniquos fu-
ge: i pbs: spne a te ignauos. Fuge tur-
bas hoīum: maxie etattū q pne sūt ad
uitiū. Nec te adiungas leuibz psonis:
nec te admisceas uanis. Bōis te cōiūge:
bonoz cōsortiū appete: bonoz socie-
tatē require: scis idiuidue adhef. Si fue-
ris socia eoz cōuersatiōis eris & uirtu-
tis. Qui cū sapiētibus ābulat: sapiēs ē:
qui cū stultis graditur stultus ē. Similis
.n. simili cōiungi solet: piculosū ē uitam
cū malis hoībus ducere: pnciosū ē uitā
cū his qui praue uolūtatis sūt sociare:
Melius ē habere maloz odiū: q cōsor-
ciū. Sicut multa habet bōa cōmunis ui-
ta scōz: sic pluriā mala affert societas
maloz. Qui. n. tetigerit imūdū coing-
nabitur. Qui tetigerit sordidū sordida
bitur. Igitur soror uenerabilis: si uerba

mea libenter audieris: & ea ope i pleue-
ris: iter electos dei cōputaberis. Amē.

Vt uirgo nō suscipiat dona
uel litteras i occulto. Capi. lxi.

s Oror carissima: Audi que dico
ancilla christi q i abscondito litteras uel
dona fcpit: ordinē suū frāgit. Magnū
malū facit: & grāde peccatū cōmittit: si
ab hoībus litteras uel qlibet munus su-
um suscipit. q suū ordinē frāgit: grāde
malū agit: q pp tēporalia dona sui ordi-
nis preuaricatrix existit. Scīmōialis fe-
mīa: q cū christo desiderat itrare ad nu-
ptias: nō debet hoībus dare sudariola:
pectines: corrigias: uel cintas aut fasci-
as: q christū expectat cū ardēte lāpada:
nō debet ab hoībus accipe dona secula-
ria. f. pectines specula: & cetera alia que
pp amorē christi ē uelata: nō debet ab
amicis suis accipe uanitatis dona. Que
pp deum sup caput suum uelū sacrum
imposuit multum peccat si ab hominī-
bus dona secularia accipit. Sāctimoniā
lis femīa: que i talibus delectat: magna
uāitate decipitur: & signū demonstrat
meretricis. Vnde dicit beatus lerony-
mus. Dulces litteras & sudariola: & cre-
bra munuscula: sāctus amor nō habet:
Ac si diceret. Si imēte scīmōialis femīe
sāctus amor eēt: & dona uanitatis & su-
pfluitatis ab hoībus nō accipet. Mēs ca-
sta & religiosa nō desiderat a secularibz
amicis accipe dona: sed a christo: p cu-
ius amore cōtēpsit oīa terrena. Quia
ab illo solo debet cōcupiscere dona: cū
quo sperat gaudere i celesti priā: Casta
femīa nō qrit terrēa dona sed celestia.
Quanto hō āplius i terrenis donis de-
lectat: tāto magis a dei amor elōgatur.
Sed si sāctimoniales femīe faciūt i mo-

nafterio q̄ mulieres ſeculares facer̄ ſo-
lēt ī ſeculo: ſatis culpabiles ſunt coram
deo. Ergo īter ſeculares & ſcīmoniales
nulla ē differētia. Igit̄ ſi īter eas q̄ ſunt ī
mōaſterio & eas q̄ ſunt ī ſeculo nulla ē
diſtātia: itaq̄ īter religioſas & ſeculares
feminas nulla ē diſſonātia. Ergo ſi ſcī-
moniales femīe delectabilia dona dāt
ſuis amicis: ſicut facerē ſolēt meretri-
ces. Vbi ē honeſtas: ubi religioſitas ubi
caſtitas: ubi puritas: ubi ſcītās. Si ſcīmo-
niales femīe q̄ p bona opa debuerant
placare deo: ſuis amicis placēt in malo
luxurioſa dona dādo. Vbi ē pudicitia:
ubi cōtinētia: ubi reuerētia: ubi uerecū-
dia: Itaq̄ ſi ſcīmoniales femīe plus uo-
lunt placere hoībus ī ſeculo: q̄ leſu chri-
ſto eterno regi ī celo. Vbi ē obſeruātia
religionis: ubi rigor ordinis: ubi ardor
cōtēplationis: ubi mundicia mētis: ubi
cōtritio cordis: ubi ſollicitudo oſonis:
ubi gemitus pectoris: ubi habitus mōa-
chalis. Si ſcīmoniales femīe letātur ī tē-
poralibus donis: ſicut letari ſolēt ſecula-
res hoīes. Vbi ē cōtēptus ſeculi: ubi ti-
mor īfernī: ubi mēoria iudicii: ubi re-
cordatio eternī īcendii: ubi amor dei.
Igitur ſi ſcīmoniales femīe cōcupiſcūt
dona uanitatis ab hoībus accipe. Vbi ē
mēoria delictōꝝ: ubi lachryme oculo-
rū: ubi recordatio pctōꝝ uilipēditur.
Cōtemnitur: deſpicitur: adnihilatur.
Reuera ſcīmonialis femīa q̄ ab hoībus
accipit: ī qbus d̄lectetur: ordinē ſuū cō-
tēnit: q̄ plus gaudet ī ſuoz̄ amicōꝝ do-
nis: q̄ ī p̄ceptis ſui ordinis ſui p̄poſi-
ti: ē p̄uariat̄rix. De talibus p̄pheta
ait. Dexterā eoz̄ repleta ē muneribus:
ac ſi diceret. Quāuis opa eoz̄ uideātur
bona: tamē plus letātur ī muneribus q̄
in bōis opibus. Magis uolūt ab hoībus

accipe dona: q̄ a chriſto eterna bōa. Sci-
monialis femīa q̄ chriſtū p̄fecte dili-
git: delectabilia & ſupflua dōna ab hoī-
bus nō recipit: q̄a chriſtū ī oībus donis
āteponit. Vnd̄ in cāticis cāticōꝝ eccle-
ſie dicitur. Pulchre ſunt gene tue ſicut
turturis: Turturi aſſimilatur eccleſia:
uel q̄libet ſcā aīa q̄a chriſtū p̄fecte di-
ligit & nihil amorī eius p̄ponit. Tur-
tur ex quo p̄ occaſionē coniugē ſuū p̄di-
dit: nunq̄ alterz̄ amplius q̄rit: quia adul-
terinum amorē nō recipit. Sic ſcīmoni-
alis femīa q̄ chriſtū p̄fecte diligit: āpli-
uſ adulterinū amorē nō recipit. I. āpliuſ
in malo hoīes nō diligit. Religioſa fe-
mīa q̄ pluſq̄ chriſtū diligit hoīem nō ē
caſta: ſed adultera. quia chriſtū cōtēnit
cui fuerat deſpōſata. Religioſa femīa
quādo primū ad mōaſterium uēit chri-
ſtū ī ſpōſum ſuſcipit. Poſt hec uero ſi
carnaliter hoīem ſup chriſtū diligit: a-
dulterium facit: & ſi non in corpore: iā
tamē adultera ē ī mēte. Scđm illud q̄
dicitur. Qui uiderit mulierem ad cōcu-
piſcendum eā: iam mechatus eſt eam ī
corde ſuo: ſic etiam mechatur mulier cū
uiro ſi eum in corde ſuo concupierit:
uel eum carnaliter dilexerit. Qua pro-
pter dilectiſſima mihi in chriſto ſoror:
te moneo ut chriſtū ſponſum tuum
ſuper omnia ames: & ab illo ſolo dona
accipere deſideres. Obſecro te ut leſū
chriſtū ſponſum tuum ſuper omnia
diligas: & p̄ amore illius ſecularia dōna
non accipias: Proculdubio qui terrena
dōna affectat: celeſtia nō ſperat. Mune-
ra excecant oculos ſapientium: Et mu-
tant uerba iuſtorum. Certe ſi mune-
ra excecant oculos ſapientium obce-
cant etiam ne deus uideatur mētes re-
ligioſorum uiroꝝ. Si q̄ uerum eſt:

dona oculos sapientium excecant: etiā
 & oculos seruoꝝ dei ne christus uideat
 cōturbāt. Vñ bñs lido. Nō pōt ocu-
 lus mētis altā uidē quē puluis claudit:
 ac si aptis diceret. Nō pōt oculus mētis
 pfecte celestia cōspicē: quē puluis clau-
 dit cōcupiscētie. Nō pōt mēs serui dei
 ad cōtēplādū deū eē libera: si adhuc ter-
 renis cupiditatibus obscurat. Si adhuc
 mēs sctimonalis femine ī terrenis do-
 nis delectatur: pfecte celestia nō contē-
 platur. Si accipiēdo uel donādo hoībus
 placere desiderat deū pfecte nō amat.
 Nā & a deo despecti sunt qui ī his uani-
 tatibus placere cōcupiscūt. Vnde ait da-
 uid ppheta. Deus dissipabit ossa eoz
 qui hoībus placēt: confusi sunt quoniā
 deus spreuit eos. Rogo ē te soror ue-
 nerabilis ut cū oī deuotōe audias ysaiā
 pphetiā dicētē: qui excutit manus suas
 ab oī munere: ī excelsis hītabit: & regē
 sctōꝝ uidebūt oculi eius ī decore suo.
 Ac si diceret: qui p deum manus suas
 ab oī munere excutit: ī celo hītabit: &
 regē sctōꝝ ī gloria sua uidebit: qui cā
 amoris dei ab hoībus dona uanitatis
 & supfluitatis nō recipit deū ī maiesta-
 te sua uidebit: & cū oībus sanctis ī dco-
 re illius ī ppetuū gaudebit. Ideo soror
 ī christo amabilis te rogo ut accipias
 cōsiliū huius scti prophete: & excutias
 manus tuas ab oī munere. Si tu ī excel-
 sis uis hītare: ab oī munere māus tuas:
 excute. Itē te moneo p grām dei ut
 studeas imitari illū qui ait. Ego cū iusti-
 tia apparebo ī cōspectu tuo: faciabor
 cū apparuerit gloria tua. Vt uirgo
 cū deuotōe reddat q deo pmissit. C. lxii.

Oror charissima bene cogites
 quid deo uoueas & reddas te-

ipsā uoue itegrā & redde. Te ipsā ī pec-
 catis accusa. Deū ī beneficiis lauda. Ni-
 hil boni tibi tribuas: ab illo bona cūcta
 que habes te accepisse dicas. Cōfiteri
 illū misericordē: te peccatricē: illū uera-
 cē: te mendacē. Ergo soror dilecta ut
 dicas cū ppheta. Introibo ī domum tu-
 am. i. ī monasterium ī holocaustis hoc
 est ī spū cōtritionis & cōpunctiōis: red-
 dā tibi uota mea. i. ibi me itegrā offerā
 tibi: ī ara cordis q tibi uoui. Necesse est
 ut qui saluari desiderat: bona q deo uo-
 uit: cū oī deuotione reddat: quicūq ad
 gaudia eterna desiderat puenir: neces-
 se est ut bona q deo pmissit studeat adi-
 pler. Vnde ppheta. Vouete & reddite
 domīo deo uro. Ac si diceret. Vos ip-
 sos uouete & reddite: quia necesse ē ut
 qui uouit ē reddat: quia uouēdo se de-
 bitorē fecit. Et melius ē nō uouere: q
 post uotū pmissa nō soluere. Sūt ēt q-
 dā uota: oībus cōmunia: qdā uero spe-
 cialia. Cōia uota sunt ea q ī baptismo
 pmissimus. s. ut non peccaremus: & ut
 dyabolo & opibus eius abrenūtiemus
 Specialia uota sunt qdā aliquis se mōa-
 chū fieri aut canonicū: aut heremitam
 uel aliquid aliud pmittit. Quod si ille
 qui uouit nō reddiderit: saluus esse nō
 poterit. Quare? quia qui deo ut bene
 uiueret pmissit: si hec bōis operibus
 non impleueret: saluari non poterit.
 quisquis bōa que deo pollicitus est im-
 plere neglexerit: ad illa bona que de-
 us promissit peruenire non poterit. Il-
 le qui deo nō uult redere bona que uo-
 uit ei: quomodo uult a deo accipere bo-
 na que ei deus pmissit: quomodo uult
 a deo acciper donū celeste qui deo nō
 uult redder suū uotū. Aut quomodo se

7
putat a deo accipe celestia dona q deo
negligit pfoluere sua uota qa nō ē fide
lis sed ifidelis. Inter ifideles cōdēnabit
ille q uota sua deo negligit reddere in
ter ifideles pibit q uotum suū i bōis nō
cōsumauerit. Igitur soror i xpō dilecta
mihi moneo te ut facias bonū qd pmi
sisti: nō sis in uerbis facilis: & in opibus
difficilis. Corā deo facile aliqd nō pro
mittas sine cōsideratiōe uiriū nihil pre
sumas qd nō potes facere nō pmittas.
In cōspectu dei multū eris culpabilis si
nō reddideris bonū qd pmiseris. Qui
uota sua nō explēt deo displicēt. Inter i
fideles deputabunt qd uouerunt nō
ipleuerunt. Melius est. n. nō pmittere
q fidē pmissi nō soluere. Verūtū soror
uenerabilis recinde fidē in malis pmis
sis i turpi uoto muta decretū. Malum
qd pmisisti nō facias qd icaute uouisti
nō impleas. Impia ē pmissio q scelere ad
implet. Nunc ergo spōsa christi sicut iā
dixi tibi. Si cū oī deuotione reddideris
deo bona q ei pmisisti accipies ab eo e
terna bona q ille promisit tibi. Amen.

Vt uirgo semp illud cōsideret pp
pter qd uenit ad monasteriū. Ca. lxiii.

Oror carissima scito qd scis: co
gnosce temetipsā: reduc ad me
moriā quare sis nata. Esto me
mor cur sis orta: i quē usus sis genita: q
cōditiōe sis edita. Ad quā rē sis i hoc se
culo pcreata. Memento cōditiōis tue:
serua ordinem tue nature. Esto q es fa
cta. Talis esto q lē te deus fecit. q lē te fa
ctor i stituit esto talis. Tene modū in oī
ope tuo: in oī re tēperamentū tene. Ni
hil facias sine tēperātia: nec minus faci
as aliqd nec nimis: nec ultra q oportet
nec infra. Etiā i bōis imoderatū aliquid

nō debet eē. Oīa mediocra sunt utilia:
& in suo mō pfecta: q cōtempātia sūt:
salubria sunt. Bona at i moderato usu
noxia efficiunt. Oīs. n. nimietas i uicio
deputat. Tēperate facere cuncta pru
dētia ē: ne de bono facias malū. Soror
dilecta respice et qd sit aptum cuiq tpi.
Prius uideas qd debeas facere: & ubi:
& qū: q lter: & q diu facias: p discretio
nē cognosce cās regē. Cū oī diligentia
distingue cuncta q agis: diligēter exco
gita q lter bonum icipias & pficias. Te
ne discretionē in oī actione tua. Cū be
ne distinxeris opus tuum optime iusta
eris. Quicqd boni feceris cū discretio
ne uirtus erit: qd sine discretiōe erit ui
tiū. Indiscreta. n. uirtus p uitio reputat
Virtus sine discretiōe: locum uitii obti
net. Per prauā cōsuetudinē multa sunt
uitiata prauo usu multa sunt pfundata.
Multa sunt illicite usurpata: contra pu
dicos mores. Vsus igitur auctoritati
cedat. Lex & ratio prauum usum uin
cant. Honēsta uirgo moneo te ut tene
as fidē firmā i corde: galeā salutis in ca
pite: signū crucis i frōte: uerbum ueri
tatis in ore: uoluntatē bonā in mente:
timorē & uerā dilectionē dei & pximi
in pectore: cingulū castitatis in corpe:
honestatē in actiōe: sobrietatem in cō
suetudie & bōitate: humilitatē i psperi
tate: patientiā i tribulatiōe: simplicita
tē i cōuersatiōe: spem certā i creatore:
amorē uite eterne: pseuerantiā in bōis
operibus usq in finem. Amen.

Vt uirgo nō querat placere hoībus
de pulchritudine sui uultus. Ca. lxiiii.

Oror carissima: uitemus perni
tiosas pulchritudines ne oīum
malox germina i nos pullulēt.

qui pulchritudinē corporis diligit semet
ipsum decipit. Quare: quia pulchritudo
corporis fallax ē: uana ē: terra & cinis est.
Deceptio ē hoīs. Vnde salomō. Fallax
grā & uana ē pulchritudo. Multi fuerūt
& sunt decepti p pulchritudinē corporis
Stulti homines dū cōsiderant pulchri-
tudinē corporis: icidūt ī dyaboli laq̄os
dū carnis pulchritudinē attēdūt: recia-
culis dyaboli prepediunt. Multi p pul-
chritudinē corporis alligant ī pctis: Deus
nō requirit corpū decorē: sed aīe pulchri-
tudinē. Amplius diligit deus spūalem
pulchritudinē q̄ carnalē: xp̄s nō dele-
ctatur in corporis pulchritudine: sed ī aīe
puritate. Igitur soror mihi ī christo di-
lecta moneo te: ut illā pulchritudinē di-
ligas in q̄ delectatur deus. Nūq̄ hoc aīo
hoīes attēdas: ut eorū pulchritudinē di-
ligas. Nō cōsideres hoīes hac itētiōe:
ut leteris in eorū pulchritudine. Nunq̄
ideo hoīes cōspicias: ut pulchritudinē
eorū cōcupiscas. Te ēt rogo ut nūq̄ uul-
tum tuū cōponas ut hoībū placeas. Nū-
quā iō exornes uultū tuū ut placeas in
oculis hoīum. Nō sit talis itētiō tua: ut
corā hoībū uelis apparere formosa:
quia si ob hoc facis ut ī cōspectu homi-
nū formosa uidearis: lesu christo spon-
so tuo iuriā facis: Cū sis xp̄o despōsata
si āte oculos hoīm uis apper nō es casta
sed adultera: q̄ si adultera xp̄o facis iuriā
si ut ab hoībū ameris ostēdis pulchri-
tudinē tuā quō nō adulteraris: q̄ plusq̄
christū diligis hoīes? Aut quō nō facis
adulteriū q̄ hoīes amas fr̄ christū: quō
dicis nō sū adultera: q̄ christo te ī mōa
steris traquidisti & nūc hoībū uis placē
de pulchritudinē uultus tui. Cū hoc facis
signū demonstrat meretricis: hoc facere

solēt meretrices & seculares mulieres:
uidelicet cū ponunt facies suas ut ī ocu-
lis hoīum appeant formose. O q̄ turpe
ē & q̄ absurdū illud facere femine sācti-
moniales q̄ facere solēt meretrices et
seculares mulieres. Igit̄ hōesta uirgo au-
di q̄ dico attēde q̄ moneo: nunquā uul-
tū tuū cōpōas ut hoībū placeas: sed
iterius orna faciē tuā: cōscia bōis uirtu-
tibus ut lesu xp̄o celesti spōso placere
ualeas. Deus nō delectatur ī pulchritu-
dinē corporis sed ī pulchritudinē mētis non
ī cōpositiōe uultus: sed ī bōis moribus.
Nō ī corporis cōpositiōe sed ī scā cōuer-
satiōe. Cū scā aīa itus ppter christū bo-
nis moribus ornat a xp̄o: diligitur atq̄
amatur. Quod bene spōsus in canticis
canticorū ubi sponse loquit̄ dicēs: q̄ pul-
chra es amica mea & q̄ decora carissi-
ma ī delitiis ac si diceret q̄ pulchra es a-
mica mea. i. iuste sancte & religiose ui-
uendo es pulchra & me sup oīa diligen-
do es amica: iō es pulchra & decora quia
bene uiuēdo ī bonis opibus cōuersaris
atq̄ iō es amica quia pfecte me diligis quia
alterū amicū priusq̄ me nō diligis nō so-
lum es amica mea sed ēt carissima quia
plus mihi desideras placere p bōa opa
in mentē q̄ hoībū foras de corporis pul-
chritudinē: iō nō solum es amica sed eti-
am ī delitiis carissima. Sancta aīa caris-
sima dicitur ī delitiis uidelicet scriptu-
rarū scāz quia ad amorē & familiaritatē
christi perfecte non puenit q̄ scripture
sancte delitiis abundare cōtenit. Ille ad
amorē christi pfecte puenire poterit q̄
delitiis scripturarū se reficit & christū
diligat & a xp̄o diligitur. qui uero plus
desiderat placere hoībū de pulchritu-
dine uultus sui q̄ christo de bonis ope-

f i

ibus nec christū perfecte diligit: nec a christo diligitur. Moneo ergo te soror charissima ut christū diligas sup oia q̄a deus pater te ellegit in ipso ante secula. Rogo etiam te ut illi soli placere cōcupiscas: & ut ab hoibus laudē tēporalē non accipias. Amen. Vt uirgo nō Rideat immoderate. Capitulu. lxxv.

Oror charissima Audi Sapientissimi Salomonis uerba risum deputauī errorē & gaudio dixi quid frustra deciperis. Error dicit quādo aliud debet fieri & aliud fit. Tūc ergo fit error q̄do ille qui debet plorare ridet: Ideo rursus dicit error quia dum quisq̄ ridet diē mortis sue i mente nō hēt uere frustra decipit qui i tēpalibus gaudiis letatur. Decepti sunt qui gaudent i p̄speritatibus huius seculi. Si diē mortis sue ad memoriā reduxi sēt: prius pccā sua plorarent q̄ de rebus uanis riderent. Qui de rebus uanis ridet si mala que passuri sūt i mēte hēret nō rideret sed lugerent: unde ēt Salomon ait: Risus dolore miscebit: & extrema gaudii luctus occupabit: & dominus in euāgelio Beati qui lugēt quoniā ipsi cōsolabuntur. Non dixit beati qui ridet: sed beati qui lugent: quia uere illi sunt beati qui pccā sua lugēt: nō illi qui de rebus uanis rident. Qui scđm deū lugēt beati sunt: quoniā ipsi cōsolabūt. Et iacobus apostolus: stulte ridētes increpat dicēs: Risus uester uertet i luctū & gaudiū in merorē. Stultus i risu exaltat uocē suā Sapiens āt uix tacite ridebit. Risū ergo soror dilecta q̄si errorē deuota & tēporalē letitiā in luctū cōmuta: q̄re .f. ut beatifices te si i hac peregrinatione ploraueris te: uidelicet ut i diē mor-

tis tue btā iueniaris: si teipsā i hoc mundo ploraueris. Cognitione te pegrinamēē i hoc mūdo: quia nō ē hic patria tua sed i celo nō hēs hic manētē: quia deus p̄misit tibi i celo hierusalē celestē: ad q̄ dauid p̄pheta puenire desiderabat tū dicebat. Letatus sum in his q̄ dicta sunt mihi in domū domini ibimus. Tali ēt desiderio ardebat christi seruus qui dicebat: Cupio dissolui & esse cū christo ille ēt ad celū puenire cupiebat q̄ dicebat. Heu mihi quia i colatus meus plōgatus est hitaui cū hitatibus cedar: quādo hec dicebāt de uāitatibus huius mūdi nō ridebat sed de hac pegrinatione lugebat. Igit honesta uirgo gaudiū tuū semper sit i celo. Tui cordis letitia sēp sit modesta & trāquilla iuxta q̄ apostolus ait. Gaudete in domino semp: itēz dico gaudete. Et alio loco dicit fructus autē spiritus est gaudiū: Talis secunditas nō pturbat mētē fecūditate ridendi: sed subleuat aīam p̄ desideriu ad celestē patriā ubi possit audire. Intra i gaudiū domini tui. Facies hominis ē speculum cordis p̄ risū pōt hō cognoscere cor scīmonialis femine. Risus & iocus iutilis cōscientiā uanā ostēdunt femīe scīmonialis plerūq̄ q̄le sit cor femine scīmonialis demonstrat risus & iocus turpis. Nō enī illa ipudentur rideret si cor castū haberet. Nūq̄ rideret lascīue: si lascīua nō hēret i mēte. Sic enī ait dñs Ex abūdātia cordis os loquitur. Ergo ex abūdātia uanissimi pectoris ridet facies uirginis si i mēte femine uanitas non esset de uanitate nunquā rideret. Mēs casta plus gaudet i luctu quam i risu: Certe si sanctimonialis femina haberet in mente ueram castitatem plus

amaret lachrymas: q̄ leticiā tpālē. Si ad
memoriā reduceret suas negligētiās &
iferni penas: plus diligeret lachrymas
q̄ risus. Vbi risus & iocus abūdāt: ibi p
fecta charitas nō regnat. Si scimonia
lis pfecte christū diligeret: nō rideret:
sed cū desiderio illius idēfīnēter plora
ret. Quia qui pfecte christū diligit & ti
met: nō ridet sed amore eius luget. Mi
ror quā illa amat iocus & risus q̄ ideo
uenit ad monasteriū ut p pccis suis sū
deret lachrymas. Miror q̄re nō habet
uerēcūdiā: q̄ i risu exaltat uocem suā.
Valde turpe ē ei ridere: q̄ i hac pegri
natiōe: debuerat pccā sua plorā. Nos
miseri q̄re ridemus: q̄ de oibus opibus
nr̄is i cōspectu angelor̄ & oīum scōr̄
deo orationē redituri sumus. Ideo me
lius ē nobis i hac uita lugere pccā nr̄a:
ut a dño possumus cōsequēniā i futura.
Obsecro igitur te soror uenerabilis: ut
risus & iocus caueas: & pro pccis tuis i
desinēter lachrymas fūdas. Iocus & ri
sus fuge: & pccā tua icēnsāter luge. Au
di spōsa christi: quid spōsus incāticis cā
ticor̄ spōse loquitur dicēs. Oculi tui si
cut piscine i esēbō dicuntur. Quia dū
scā aīa de hac pegrinatione plorat: per
grām dei a pccis se lauat. Sic scimonia
lis femina debet sine itermiſsiōe luge
re: ut se a pccis suis posset lauā. Igit̄ so
ror carissima: si in hac uita pccā nr̄a p
fecte plorauerimus: & a uāitatibus hu
ius mundi recesserimus: pccōr̄ nr̄or̄
ueniā nos obtinere credimus. Amen.

Vt uirgo non desideret ciui
tates uidere. Capitulum lxxi.
s Oror carissima: Audi quō hie
remias ppheta nr̄as iniquitates plorat
dicēs. Quō obscuratū ē aug: mutatus

est color eius optimus. Dispersi sūt la
pides sactuarii: i capite oīum platear̄.
p̄aug: itelligimus uitā religiosor̄ hoī
um: q̄ ātea erat p gloriā uirtutū clara:
nūc uero p turpes opatiōes ē obscura.
Color optimus auri: significat habitū
scitatis: qui p bona opa prius erat pre
ciosus atq; optimus: nūc uero p uicia &
secularia opa ē mutatus: & uilis atq; de
spectus. Ver̄ ē mutatus optius hitus re
ligiosor̄ uiroꝝ: uidelicet mōachor̄
canōicor̄ & scimōialiū feiar̄: q̄ i apli
us cōponit: ut placeat i cōspectu popu
li: q̄ ut placeat in cōspectu dei. Vere est
mutatus optimus color auri: q̄ i plus a
ptatur hitus religiosor̄ uiroꝝ: ut pla
ceat p uanā gloriā i cōspectu hoīum: q̄
ut placeat p hūilitatē āte deū. Certe ho
die sūt mutata religiosor̄ uiroꝝ optia
uestimēta: q̄ i magis ornātur ut place
ant i pallatio regis: q̄ i cōspectu creato
ris. Sequitur. Dispsī sūt lapides sactua
rii i capite oīum platear̄. Lapidēs san
ctuarii designāt religiosos uiros: q̄ nū
q̄ debēt foris uagari: sed i secreto mōa
sterii āte oculos dei sēp cōmorari. Sed
dispsī sūt hodie lapides sactuarii i capi
te oīum platear̄: quādo religiosi uiri q̄
rēdo uana & secularia foris uagāt. In ca
pite oīum platear̄ lapides sactuarii sūt
dispsī: quādo uiri religiosi plus deside
rāt i pallatio rgis uersari: q̄ itra claustr̄
monasterio cōmorari. Dispsī sūt: q̄do
plus desiderāt audire supflua uerba di
uitum: q̄ precepta scripturar̄. In capite
platear̄ disperguntur: quādo plus letā
tur i cōuiuuiis & loquutiōibō diuitū: q̄ i
pauptate & abstinentia religiosor̄ fra
trū. Serui dei plus debent diligere legu
mina i mōasterio: q̄ opulēta cōuiuia i
f ii

seculo. Religiosi uiri plus debet amare
olera iter suos fides: q̄ multitudinē cibo
rū iter diuites. Viri religiosi aplius de
bet gaudere i mēsa paupum frum: q̄ i
mensa regū. Quare? Quia sicut ait au
gustinus. Melius ē minus egere: q̄ plus
habere. Melius ē p christo i monaste
rio paupertatē sustinere q̄ i seculo mul
tas diuitias habere. Necesse ē igitur ut
quisq̄ religiosus si saluari desiderat: se
culū cōtemnat: & sese itra monasterii
claustra cōcludat. Debet religiosus uir
cōuentus seculariū hoīum fugere: & so
cietatē seruorū dei requirere. Viri reli
giosi plus debet diligere claustra: q̄ re
gis aulā. Nunc igit̄ audi q̄ dico: ascolta q̄
moneo. Melius ē tibi i claustro sedere:
q̄ plateas ciuitatis circuire: plus dilige i
mōasterio cōsister: q̄ ciuitates uidere.
Melius ē quiescere itra parietes mona
sterii: q̄ apparere i cōspectu populi. Si
te icluseris i claustro: amaberis a chri
sto. Quod bene i cāticis canticorū spō
sus insinuat: cū sponse loquit̄ dicēs. Or
tus cōclusus: soror mea: ortus cōclusus
fons signatus: Vnaq̄ scā aīa ortus cō
clusus ēē itelligitur: quia dū uirtutes nu
trit: flores gignit: uirtutibus se nutrit re
ficit: fructus quos germinat eadē custo
dit. Cōclusus. n. ortus scā aīa esse dici
tur: q̄a dū amore uite eterne a strepitu
seculari se abstrahit: dū uisus hoīum fu
git: dū bona q̄ agit pp laudes hoīum ab
scōdit: dū sese pp deū ne ab hoībus ui
deat icludit: dū hūanas laudes cōtēnit:
ipsa bona cōtēnē itētione se circūsepit
ne ad iteriora rapiēda hostis atiquis ir
rumpe possit. Fōs ē signatus dicit̄: q̄a
dum celestia assidue cogitat: dū sciētā
icripturarū semp i uentre memorie cō

gregat: q̄si aquas uiuētes scā mēs i se gi
gnere nō cessat: ex quibus sciciētes p
ximos reficē ualeāt: Igitur soror caris
sima: sicut sup̄ius dixi tibi: si dū uiuis te
ipsā p amore christi itra parietes clau
stri icluseris: & pfecte preceptis regule
adheseris: post hanc uitā cum eodē Iesu
christo spōso tuo i celesti thalamo leta
beris. Amē. De Tentatiōe. Ca. lxxvii.

Oror carissima: Audi iacobum
s apostolū dicentē. Resistite dya
bolo: & fugiet a uobis. Et bea
tus ieronimus dicit. Nihil eo forcius q̄
dyabolū uincit. Et nihil ibecillius quā il
le qui a carne sua supat. Sagitte dyabo
li frigore uigiliarū & ieiuniorū p̄citae
sunt extinguede. Calidus inimicus nō
fēper exquirat unde nos decipe possit:
& nō tātū curat iugulari corpa sed aīas
quasi lupus gregem dyabolus dissipat
aīas: cū fidelē populū p tētatiōē necat.
Tamē dyabolus nō amplius tentat ele
ctos q̄ pmittat dūs: q̄ dyabolus seruos
dei tentat: eorū utilitatibus seruit cum
eos p tētationes suas nō decipit: sed e
rudit. Sepe tentationes quas dyabolus
cōmouet ad iteritū hoīum: deus cōuer
tit eas ad pfectū aīarū. Nunq̄ serui dei
tētatiōes dyaboli sustinere potuissēt: si
neq̄tiā eorū pietas dei nō tēperaret uel
refrenaret: quis dyabolus semp cupiat
tētare seruos dei: tñ si a deo prātē non
accepit nō pōt iplere qd̄ q̄rit. Vnde &
oīs uoluntas dyaboli sēp ē iusta: sed tñ
pmittēte deo iusta ē ptas eius. Dyabo
lus ex semetipso iniuste q̄rit tētare ser
uos dei: sed eos qui tētadi sunt tentare
nō poterit nisi ei deus licentiā dederit
Vnde & i libris regū de dyabolo scrip
tum ē: quia spūs dñi malus exagitabat

saül: ubi iuste quasi spūs domini erat: cur malus erat: & si malus erat: cur domini erat. Sed in hoc loco prehēsa ē duobus uerbis & dei potestas iusta: & dyaboli uolūtas iniusta. Nā spūs malus erat p malā uolūtatē: & idē spūs dñi erat: p acceptā iustissimā potestatē. Dyabolus nō ē missor uiciorū: sed solūmō icētor. Neq̄ alibi pōt fomēta cōcupiscētie succedere: nisi ubi prius graues delectationes cogitationis uiderit. Sed si a nobis expellimus delectatiōes prauē cogitationis: statim dyabolus confusus fcedit. & arma tentationis eius franguntur. Sepe dyabolus p spiritū boni uult decipere seruos dei: q̄ se simulat i angelū lucis: sed discretō scōg tāta d̄bet eē: ut iter bonū & malū ualeat discernere: ne eos dyabolus fraudulēter ualeat decipere. Hec ē. n. p̄cūctatio ioseph: Dicētis. Noster es ante aduersariorū. Prop̄ hoc & hieremie p̄phete dicīt. Si preciosū a uili sepaueris: q̄si os meū eris. Dyabolus i oculis seculariū hoīum terribilis ē: sed i oculis electorū dei uilis ē. Increduli dyabolum timēt q̄si leonē. Illi uero qui i fide fortes sūt: dyabolū despiciūt: q̄si uermiculū: & cū eū uiderūt tēnūt. Dyabolus ē ser p̄f lubricus sed si capiti eius hoc ē prime suggestioni nō resistit: totus i intima cordis dū nō sentitur illabitur. Vicia dyabolica: tēptationum fragilia sunt: sed si nō caueātur: & pusū i cōsuetudinē trāseāt i nouissimis fortiter conualescūt: ita ut nūq̄ aut cū difficultate uincant. Dyabolus quādo decipere aliquē hoīem q̄rit: prius naturā uniuersūq̄ hoīs itendit & i de se applicat unde uidet hoīem aptum ad peccādū. Vnde beatus ysidorus. Amplius tentat dyabolus hoīem ex pte illa

q̄ eū uidet p excrementē humorē facile inclinari ad uicia: ut scd̄m hūoris cōspersionē adhibeat & tēptationē. Sicut ille q̄ aquā deducit: nō eā p aliā partē mittit: nisi ubi eā melius curet cognoscit. In tota uita dyabolus cupit hoīem decipere: sed amplius i fine. Et hoc ē q̄ i principio serpēti dictū est. Tu insidiaris calcaneo eius. Tunc dyabolus calcaneo hoīs insidiatur: quādo eū i fine uite decipere conatur. Quia nimirū dyabolus hoīem quē spatio uite nō decipit: in fine decipere disponit. Proinde quis hō sit iustus nūq̄ tamē necesse ē ut sit i hac uita securus: sed sp̄ hūilis: caueat sēp q̄ ne i fine decipiat sollicitus p̄timeat. Iḡr soror mihi i xpō dilecta: necesse est ut deprecemur deū oī potētē: ne p̄mittat nos tētari supra id qd̄ possumus sustinere: q̄a sēp deus uires dyaboli restringit ne tātum noceat quantum nocere cupit. Vnde in canticis canticorū spūs s̄ctus dyabolum increpat dicēs. Surge aq̄lo & ueni auster: p̄fla ortū meū: & fluant aromata illius. Per aquilonē q̄ i frigore cōstringit & torpētes facit: qd̄ aliud nisi imūdus spūs designat: qui dum tentat & possidet oēs re p̄bos a bono ope torpē facit. p̄ auster uero. i. calidum uētum: spūs s̄ctus designatur: q̄ dum mētes electorū tāgit ab oī torpore relaxat: & feruētēs i dei amore facit. Ergo surgat aq̄lo. i. malignus spūs ab ecclesia: uel ab unaquaq̄ fideli aīa discēdat: ne āplius tentet quā oportet: ueniatq̄ auster: & p̄flēt ortum spōsi et fluāt aromata illius. Vt spiritus s̄ctus uidelicet adueniēs ignē charitatis mentibus īfundat & a tentatiōe atq̄ a torpore negligētie mētē soluat. Quod dū agit aromata fluunt: quia adueniente spiritu

f iii

infecto: cor q̄ prius torpuerat: ad bona
opera se excitat: & q̄si ortus florescit:
& post florē fructus redolētes ac refi-
cientes facit quibus se & p̄ximos suos
p̄ bōa exēpla reficit. INTERROGA.
Fr̄ carissime rogo ut ostēdas mihi: q̄ ē
remediū aduersus tētatiōes demonū.
RE. Soror mihi i xpō dilectissima: hoc
ē remediū eius qui uitioꝝ uel demo-
num tentationibus estuat: ut quanto
amplius tentatur tāto amplius ad ora-
tōnē currat. Si ergo cogitationes hu-
ius seculi male & fordide cōturbāt cor-
tuum & persuadent aliquid illicitum p̄-
petrare: per orationes puras & uigili-
as s̄ctas depellētur ab aīa tua. Assidue
cum oī deuotiōe: assiste i cōspectu dñi:
in tēpore orōnis tue: ut iminentē tēta-
tione dyaboli facilius possis euadere.
Cognosce uenerabilis soror q̄a nō so-
lum debemus pugnā cōtra dyaboli tē-
tatiōem: sed et cōtra uitia carnis: Qua-
re? Quia caro cōcupiscit aduersus sp̄iri-
tum: sp̄s autē aduersus carnē. Ideo tā
p̄seueranter debemus orare: quousq̄
possumus p̄ grām dei suggestiōes carna-
liū desiderioꝝ atq̄ tentationes demo-
num uincere. Frequens orō extinguit i
pugnationē uitioꝝ. Orō cōtinua supe-
rat tela dyaboli. Orō ē prima uirtus ad-
uersus tentationū icursus. Igitur soror
charissima sicut iā dixi tibi: per orōnes
puras & uigilias scās: poteris supare tē-
tatiōes dyabolicas. Sed si adhuc sentis
molestias carnis: si tangeris stimulis
carnis: si memoria libidinis adhuc titi-
lat aīum tuū: si caro tua adhuc te impu-
gnat: si te luxuria tentat: si te libido ad
peccandū inuitat: obice tibi memoriā
mortis tue: propone tibi futurę iudici-

nm. Reduc ad memoriā futura tormē-
ta: propone tibi eterna supplicia: & et
ppōe ante oculos tuos p̄petuos ignes
isernox: p̄pone tibi horribiles penas
gehēne. Memoria ardoris gehēne ex-
tinguat in te ardorem luxurie. Amen.

De somniis. Capitulum. lxxiii.

S Oror carissima ea q̄ dicūtur au-
sculta. Sepe i noctibus demōef
occurrētes cōturbāt sensus ho-
minū p̄uisiōes: sepe et aperta i pugna-
tiōe crassantes corpa hoīum uerberāt
Diuerso mō fiunt sōnia. Quedā sōnia
eueniunt p̄ saturitatē: siue p̄ exinanitō-
nem: que et p̄ experiētia nota sūt. Que-
dā et ex p̄pria cogitatiōe oriuntur. Nā
sepe q̄ i die cogitamus: i nocte r̄cogno-
scimus. Multa sōnia eueniūt ex illusiōe i
mūdōꝝ sp̄um: salomōe attestāte qui
ait: Multos errare fecerūt sōnia & ex-
ciderūt sperātes i illis. Quedā at̄ uisio-
nes iusto eueniūt mō. i. sup̄ne r̄uelatōis
mīsterio. sicut i ueteri testō legit̄ de io-
seph filio iacob: q̄ p̄ sōniū s̄ribus dicit̄
preferēdus. uel sicut legitur i euāgelio
de ioseph sp̄so marie: q̄ p̄ sōniū est ad-
monitus ut fugeret cū puero i egyptū.
Nōnūq̄ accidūt p̄mixte et uisiōes. i. co-
gitationes simul & illusione: atq̄ item
cogitatiōe simul & reuelatōe: Daniele
dicēte. Qui reuelat mysteria: ostēdit ti-
bi q̄ uētura sunt. Quāuis q̄dā uera sō-
nia sint: tū facile nō debemus eis crede-
re: q̄a diuersis imagiatōibus nascūt: &
unde uciāt p̄fecte nō cognoscimus. Igr̄
sōniis facile nō debemus fidē adhiber̄
Ne forte sathā i angelū lucis se trāsfor-
mās: aliquē hoīem icautū decipiat. Ali-
qū demōes quosdā curiosos & somnia
obseruantes: ita deceptoria arte deci-

piunt: ut quedā sōnia nō aliter eueniāt
q̄ ipsi dicunt: ideo aliquādo uera p̄nun-
tiant ut ī multis fallant. Sed q̄uis ita sō-
nia eueniant sicut demones p̄nunciāt
tamen credēda nō sunt: ne ex illusione
procedat: scđm testimoniū scripture
dicentis. Si dixerint uobis & ita eue-
rint nō credatis. Sōnia similia sūt augu-
riis: & q̄ ea obseruāt: augurari noscūt:
ergo sōniis fides nō ē adhibēda: q̄uis ui-
deā esse uera. Qui ī sōniis uel auguriis
spē suā ponit: nō cōfidit ī deo: & talis ē
q̄lis ille qui uetū sequitur aut umbrā ap-
prehēdere nittitur. Auguria mēdacia:
& sōnia deceptoris: utraq; uana sunt.
Non debemus credere sōniis: ne forte
decipiamur in illis. Spes n̄ra ī deo sēp
sit firma & desōniis nulla nobis sit cu-
ra. Dignū ualde est ut ī deo ponamus
spem nostrā: & ī sōniis nullā hēamus fi-
ducia. Ideo soror charissima te mōeo:
ut mēs tua nō sit ī sōniis uel auguris itē-
ta: sed ī deo oīpotēti sit firma. Si. n. au-
guria uel sōnia obseruaueris: cito deci-
pieris. In oī uita tua cōtempne auguria
& sōnia: & pone spē tuā p̄fecte ī dei p̄-
uidētia: & ī hac uita & ī futura ueniēt ti-
bi p̄spera. De breuitate uite. Ca. lxxix

Soror charissima. Audi uerba
salomonis. quodcunq; pōt ma-
nus tua facere instanter opare
quia nec opus: nec rō: nec scientia: nec
sapiētia erūt apud inferos: quo tu p̄pe-
ras. Tantū. n. ī hac presenti uita est lici-
tū opari bonū. In futura nāq; uita iam
nō expectas opatio: sed bonorū opum
retributio. Vita ista breuis est: & cadu-
ca. Vnde bt̄s ysidorus. Qui longitudi-
nē p̄fētis uite nō suo spatio: sed d̄ ei
fine cōsiderat q̄ sit breuis & misera sa-

tis utiliter p̄fat. Igitur soror dilecta mi-
hi in christo: si uerā uitā q̄ris ad eam ui-
tam tēde: que est uera: pro qua es chri-
stiana. i. ad eternā. Eterna uita est uita
lis: ista est mortalis. Ideo debes ī carne
mori mundo: ne moriaris ī aīa christo
Tunc quisq; uiuere creditur si scđm se-
culū moriens in solo deo uiuit: in quo
uiuere p̄misit. De mora uite huius te-
dium patitur iustus: eo q̄ ad desidera-
tā patriā tarde perueniat. Venturi exi-
tus ignorātia hoībus est īcerta: & dum
q̄sq; mori nō arbitratur: cōfestī morī
Vnde festinet unusquisq; emēdār ma-
lū q̄ fecit ne iniquitatibus moriatur: &
finali finiatur uita cō culpa. Diabolus
quos uiuentes accendit ad uicia moriē-
tes subito nititur p̄trahere ad tormēta
Quāuis homo in hac uita iustus sit: ta-
men cū de corpore isto egreditur: p̄ti-
mescit ne supplicio dignus sit. Tran-
quilla uocatio cōmēdat finē iustorū ho-
minū: ut ex eo itelligantur scōrū ange-
lorū hēre cōsorcium: ex quo sine graui ue-
xatione de hoc mortali corpe egrediū-
tur. Iesus christus filius dei cū magno
honore recipit seruos suos: ab hac uita
recedētes ī eterna bt̄tudine. Vnde spō-
sa ī cāticis cāticorū loq̄r dicēs. Dilectus
meus descēdit ī ortū suū ad areolā aro-
matis ut descēdit: quia ecclesiā uisitans
ad eos maiori gratia uenit: quos san-
ctis operibus & exemplis uirtutum: o-
dorem bone fame proximis suis emit-
tere cognoscit. In ortis pascitur: quan-
do in uirtutibus aīarū delectatur. Li-
lia colligit: quando electos suos ab
hac uita succidit: & ad gaudia eter-
ne uite eos trāsire facit. Ve talibus dici-
tur: Preciosa ī cōspectu domini mors

cōgē eius. Tela consumitur filis & uita
hoīs expenditur diebus singulis. In die
mortis aīe electorū nimio terrent me-
tus: incerti utrū ad premiū an ad suppli-
cia trāseāt. Qui at electi i fine suo pur-
gant a leuibus pccis. Quidā uero i ipsa
mortis sue hora ilarescunt & gaudent
ex cōtēplatiōe eternorū bonorū. Iō uo-
luit oīpotens deus diē mortis nre no-
bis eē icognitū: ut dū semp ignorat sep-
eē p̄ximus credatur. Et tātō quis solli-
citus sit i bono ope: quātō icertus ē de
sua euocatiōe. Demones suscipiūt aīas
malorū hoīum i die mortis eorū ut ipsi
sint eis tortores i penis que fuerūt sua
fores i uitis. Tūc maligni spūs opa sua
requirūt qū aīa de corpe egreditur: &
tunc mala q̄ suaserunt replicāt: ut eā se-
cū ad tormēta p̄trahant: iniquus post
mortē ducit cruciādus. Iusto uero post
laborē quiescit securus. Sicut. n. elec-
tos beatitudo letificat ita credi: neces-
se ē q̄ a die exitus sui ignis pccōres exu-
rat. Soror mihi i xpō dilecta: iō in auri-
bus tuis hec exponi: ut cognoscas quia
necesse ē nos terrena semp despiciere:
& diē mortis nre semp i mēte h̄re. Au-
di ēt qd iacobus apostolus dicat. Que
ē uita nra nisi uapor ad modicū parēs.
Iteq̄ salomon ait. Ne gloriēris i crasti-
nū: ignoras. n. quid sup uentura pariat
dies. Sollicite ergo soror uenerabilis
debes uiuere & terminū uite tue confi-
derare quottidie ut huius seculi blandi-
menta possis despiciere & celestia bōa
acquirere. In oībus opibus tuis cōside-
rare nouissima tua: & i eternū nō pec-
cabis: quia si ea semp cōsideraueris nū
q̄ aut raro peccabis. Hac de cā te mo-
neo soror ut in rebus uanis huius mun-

di non leteris: quia sine dubio morie-
ris: nec habeas spem in rebus tempo-
ralibus: quia per nullam sortem pote-
ris effugere mortem. Caro misera cur
in terrenis letatur: q̄ ad māducādū uer-
mibus preparatur? Hō estissima soror
ideo hoc dixi ut nunq̄ obliuiscaris or-
dinem tue conditionis. Memento qa-
cinis es & in cinerem reuerteris. Pul-
uis es & in puluerem ibis. Sic enim ait
dominus p̄rio homini. Reduc etiā ad
memoriam ea que lob de se loquutus
est dicens. Quasi putredo consumen-
dus sum: & quasi uestimentum quod
comeditur a tineā. Memoriam tue mor-
tis obice. Diem exitus tui tibi propo-
ne. Dies mortis tue semper sit i me-
moria tua: & recordatione illius perfe-
cte caueas peccata & uitia. Amen.

De morte. Capitulum. lxx.

Oror uenerabilis: Rogo ut au-
dias uerba cuiusdam sapientis.

O mors q̄ amara est memoria
tua homini pacem habenti in substan-
tiis suis. Et iterum o mors bonum ē iu-
diciū tuum homini indigenti & qui
minoratur diuitiis & uiribus. Huic si-
mile ē qd ait beatus Isidorus. O mors
q̄ dulcis es miseris: q̄ suauis es amarū ui-
uentibus: q̄ iocunda es tristibus atq̄ lu-
gētibus. Mors pōit finē oībus malis i
hac uita. Dat terminū malis i hoc secu-
lo: adimit oēm calamitatē. Mors pre-
bet terminū oībus tribuletōibus i hoc
mūdo. Sed heu expectata mors tarde
uēit. Igr̄ soror carissima melius ē bene
mori q̄ male uiuere. Melius ē nō eē q̄
eē infelicitē. INTERROGATIO.

Frater dilecte rogo te ut dicas si de-
bemus mortuos lugere: aut pro ami-

cis mortuis plāctū facere. **RESPON-**
SIO. Soror dilecta: Ad hoc btūs yfido-
 rus respōdeat tibi. Quāuis īquit pietas
 pro defunctis fidelibus plorare iubeat
 fides tamen pro eis lugere uetat. Pro
 fidelibus igitur defunctis nō debemus
 plorare sed deo grās agere: quia eos dī
 miseria huius seculi dignatus est libera-
 re: & qui eos ad loca refrigerii: lucis &
 pacis sicut credimus fecit transire. De
 functos fideles lugere non debemus:
 quos ad requiem magrasse non dubi-
 tamus. Hōesta uirgo audi que dico.
 Illi hōies sunt in morte plorandi: quos
 demones cū ignominia rapiunt: nō il-
 li quos angeli cū honore suscipiūt. Vel
 illi sunt lugendi quos demones pertra-
 hūt ad penas īferni: nō autē illi quos an-
 geli pducunt ad gaudia paradisi. Aut il-
 li sunt plorādi qui post mortē a demo-
 nibus sepeliuntur ī inferno: nō illi qui
 ab angelis collocantur in celo: illi sunt
 plorādi qui male moriuntur: nō illi qui
 bene finiuntur. Illi sunt flendi qui ma-
 la morte preoccupant: & nō illi qui pre-
 ciosa morte honorant: christi uirgo au-
 di que dico. Quando mortuos qui be-
 ne moriuntur lugeo: & mihi noceo &
 illis non pficio. Quādo mortuos plo-
 ro & illis nō prodest: & mihi obest: illi
 ergo mortuos suos carnaliter lugeant:
 qui resurrectionē negant: aut quos post
 mortē nō credūt resurrectionē: igitur
 soror charissima: nos qui mortuos no-
 stros credimus cū christo regnare: nō
 debemus pro eis plorare sed orare: nō
 debemus mortuos carnaliter lugere:
 sed pro eis domino preces fundere: ut
 eos dignetur de penis eripere.

De iudicio. Capitulum. lxxi

Eminum est iudicium diuinū:
 g unū quo in hac uita iudicantur
 hōies: alterum quo ī futura iu-
 dicabuntur: ppea quidā hic iudicāt pp
 infirmitates & paupertates: & p uarias
 tribulationes huius seculi: ne in futuro
 iudicent. Ideo quibusdā ad purgationē
 proficit tēpalis pena: quorundā uero
 hic īchoat damnatio: & illuc spatur pfe-
 cta pdicio: quidā iudicatur in hoc secu-
 lo p tribulationē: quidā uero in futuro
 iudicabuntur p ignē ad examē districti
 iudicis: nec iusticia iusti secura erit: in-
 de est q de domino loquit iob. Innocē-
 tē & ipiū ipse cōsumit: cōsumitur quip-
 pe a deo īnocēs qdō ipsa īnocētia liqui-
 dius requisita: & diuine īnocētie cōpe-
 rata nihil efficitur. Cōsumitur ēt a deo
 īpius: qdō subtilitate diuini examinis ī
 pietas īpius requiritur & d' recta dam-
 natur. Christus ī iudicio pro diuersita-
 te meritorū mitis ac suauis apparebit e-
 lectis: reprobis uero apparebit terribi-
 lis. In die iudicii qualē unusquisq; habu-
 it cōscientiā talē iudicē hebit. Vt chri-
 sto ī sua trāquillitate manēte: illis solis
 terribilis appeat: quos mala cōscientia
 accusat. Soror carissima audi beatū yfido-
 rē dicētē. Nullus hō ē sine pccō: nec
 quisquā securus eē potest de dei iudi-
 cio cū ēt de ociosis uerbis redēda sit rō
 Heu nobis miseris pccōribus: heu no-
 bis īdignis: quid ī illa die dicturi sumus
 q nō solū ociosis uerbis sed & scīs quot
 tidie peccāus: & a malis actibus nuquā
 cessamus. Si ī iudicio oīpotentis dei iu-
 stus securus nō erit: qd d' nobis pccōi-
 bus erit? Si ad examē districti iudicis:
 nec iusticia iusti & hōis erit secura nos
 miseri qd faciemus in die illa: q quot

tidie multiplicamus peccā nra? Si in die
iudicii uix saluabit iustus: nos q̄ inume
rabilia mala fecimus i die illa ubi appa
rebimus? Nullus hō sine timore pote
rit eē i die illa: qm̄ celi mouendi sunt &
terra: & oīa elemēta calore sunt soluē
da: de q̄ et dicitur. Dies illa dies ire: di
es tribulatiōis: dies miserie & uindictē
dies nubis & caliginis: dies tūb & clā
goris tribulabitur in ea fortis. Heu fr̄
mi qd i illa die sumus dicturi: qm̄ ille di
strictus iudex aduenerit? Dū enī aduē
tū illius memorasti me plorare fecisti.
Tu memorādo terribilē diē iudicii: ad
lachrymas me coegisti. Soror mihi in
xpō dilecta bñ fecisti si cū timore distri
cti iudicis fleuisti: quia atēq̄ appeat dies
iudicii oportet nos preuenire aū faciē
eius i cōfessiōe: & lachrymas nras i cō
spectu eius ponere. In hac uita est tp̄s
acceptabile: & dies salutis. Vnde dicit:
Querite dñm dū iueniri pōt: inuocate
eū dum ppe ē. In hac uita non uidetur
iudex & ppe. In futura uita uidebitur
& erit lōge. Igitur soror charissima ne
cesse ē ut q̄ramus dñm i toto corde &
tota mēte i hac presenti uita: si eū iuēi
re q̄rimus i futura. Si eū i hac uita cū oī
deuotiōe q̄sierimus: & a malis opibus
recesserimus: i die iudicii mīam ab eo
cōsequemur: q̄a bēignus & misericors
ē. De illo nāq̄ scriptū ē: suauis dñs uni
uersis: & miseratiōes eius sūt oīa opa ei
Igitur soror carissima: deprecemur ip
sum terribilē ac iustissimū iudicē cū la
chrymis & oī deuotiōe: ut i die iudicii
nō reddat nobis scd̄m iūquitates nras
sed scd̄m mīas suas: & ut non pmittat
nos cū ip̄is audire illā terribilē sniam.
Ite maledicti i ignē eternū. Sed ut faci

at nos cū electis suis audire. Venite be
nedicti p̄ris mei pcipite regnū qd̄ uo
bis paratum est ab origine mundi:

De exortatione. Capit. lxxii.

Arissima soror: iā p̄grām dei:
c nauī locutiōis ad portū dirigo
sed tū iteq̄ ad te reuertor loqn
do. Tu. n. rogasti ut uerba scē amōitio
nis scriberē tibi. Ego uero si non ut de
bui: tū p̄grām dei ut potui ex dc̄is scō
rum patrū ad tuā cōmonitionem snias
collegi: q̄s tue dilectōi i hoc libro repre
sentauī. Ecce igitur soror mihi i xpō di
lecta: hēs bone uite monita. Datū ē ti
bi cōsiliū bñ uiuendi & et norma. Nul
la iā ignorātia a peccō te excusat. Nō es
iā nescia bone uite. Nō. n. iprudēs aut
ignara bene uiuēdi. Iā nō poteris dicerē
pignorātiā peccaui. Quare. quia iā lex
exposita ē tibi: quā debes sequi. iā ostē
sa sunt tibi precepta bene uiuēdi. iā de
mōstratū ē tibi q̄liter i domo dei debe
as cōuersari. q̄lis debeas eē iā ostēsu est
tibi. Iā hēs cognitionē mandatorū: iam
scis qd̄ sit recte uiuere. Vide ergo ne ul
tra offendas. Vide ne deiceps bonū qd̄
nosti despicias: bonū qd̄ legis: male ui
uēdo cōtēnis. Si bonā q̄ legis male ui
uēdo cōtēpseris i cōspectu dei nimis e
ris culpabilis: Qure: quia melius ē uia
salutis nō cognoscere: q̄ post cognitio
nē retroire. Ergo acceptū donum scie
mēte & ope retine: Imple ope q̄ didi
cisti preceptiōe. Soror uenerabilis. Ite
rū iterūq̄ precipio tibi: ut sūmo studio
custodias monita huius libri.

De obsecratione. Cap. lxxiii.

t Edeprecor soror carissima in
christo. ut te nō pigeat audire
ea q̄ tibi dicere uolo: cum ma

gno desiderio: quia in christo te multum diligo
 ideo tibi conscientiam ostendo meam. Sed dum
 ibi peccata mea manifestata sunt: ne forte aures
 tuas polluam timeo. Te tamen rogo dile-
 cta soror in christo: ut des ueniam mihi pecca-
 tori indigno. Ego miser & peccator a pri-
 mis fere annis contaminavi uitam meam.
 semper noua peccata ueteribus coniunxi. semper
 peccata peccatis addidi: peccare nunquam sinui:
 bonum quod facere debueram non feci: & ma-
 lum quod non debueram facere feci. Ego mi-
 ser non sum dignus uidere altitudinem ce-
 li premultitudinem iniquitatis mee quoniam ir-
 ritauit iram omnipotentis dei aduersum me & in-
 numerabilia mala coram eo cogitavi di-
 xi & feci ab infantia mea usque in presentem diem
 Ego infelix peccaui in infantia: peccaui in
 pueritia: in adolescentia: in iuuentute: sed et
 quod est grauius & periculosius peccaui in
 senectute. Cecidi miser in ceno flagitio-
 rum. Ego reus cecidi in foueam peccatorum. Ego
 culpabilis in puteum iniquitatis. Ego infe-
 lix cecidi in profundum malorum descendendi mi-
 ser in uolutabrum uitiorum. Heu miser heu
 infelix cecidi & pro me non ualeo surgere.
 Te ergo deprecor soror in christo amabi-
 lis ut me subleues manu tue orationis. Ma-
 num tue orationis mihi porrige & me de pro-
 fundo uitiorum extrahe. Tue intercessio-
 nis manu coram deo & me de fouea iniqui-
 tatis eripe. Soror carissima certus sum
 quod si tu pactum quod cum christo pepigisti ser-
 uaueris: & tibi dabitur corona in eterna
 gaudia: & non mihi peccatori dabitur uenia in hac
 uita. Si tu ea quae christo uouisti deuota men-
 te impleueris: & mihi indigno ueniam
 obtinebis: & tu cum sanctis uirginibus in ce-
 lesti thalamo letaberis. Honesta uirgo
 certus sum nec dubito quod tua uirginalis
 oratio poterit obtinere ueniam peccatorum

meorum mihi indigno. Soror uenerabilis
 si tu in seruitio dei sicut pollicita es perse-
 ueraueris: & mihi peccatori indulgentiam con-
 sequeris: & tu inter choros uirginum in per-
 petuum exultaberis. Honesta uirgo: ro-
 go ut intente mente audias quae dico. Tu es
 soror mea deuotissima in christo: pro cuius in-
 tercessionem mutari a peccatorum meorum
 sordibus non dubito. Si tu honorabilis
 uirgo accepta es uirgo deo: & si tu cum
 Iesu christo sponsus tuo casto cubili cuba-
 ueris: pro salute mea quicquid ab eo pe-
 tieris impetrabis. Si tu soror castis am-
 plexibus christum amplexata fueris: pro
 facto mihi peccatori ueniam obtinere pote-
 ris. Si tu amplexibus christi flagrantissimo
 odore uirginitatis adhaeseris: mihi indi-
 gno indulgentiam obtinebis. Si Iesum chri-
 stum sponsum celestem super omnia amaueris: &
 in eius dulcissimo amore requieueris: de-
 lictorum meorum absolutionem acquirere po-
 teris. Iesus christus sponsus tuus non te
 contristabit: sed quodcumque petieris tibi
 dabit: qui te sue copulae sociauit. Mul-
 tum enim te diligit: quia suo sanguine te re-
 demit. Igitur amor tuus in christo erit pec-
 catorum meorum remissio. Spem remissio-
 nis habeo: si tu carissima soror quam mul-
 tum diligo intraueris cum christo ad nuptias in
 celestem thalamum. Tu soror uenerabilis in
 die districti ac tremendi iudicii dei sola-
 ciu meum eris: ubi sum redditurus ratio-
 nem de culpis & negligentis meis. Meri-
 tum est tue sancte uirginitatis: minuet
 penam mee iniquitatis. Amen.

Laus omnipotenti deo.

Impressum Venetiis per Bernardi-
 num de Benaliis Pergomensem & Mat-
 theum Parmensem. Mccccxxxx. die
 xvi. Decembris.

Two columns of text in a Gothic script, likely a manuscript. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. A large, ornate initial 'D' is visible in the center of the page, marking the beginning of a new section or chapter. The parchment is aged and shows signs of wear, including stains and discoloration.

